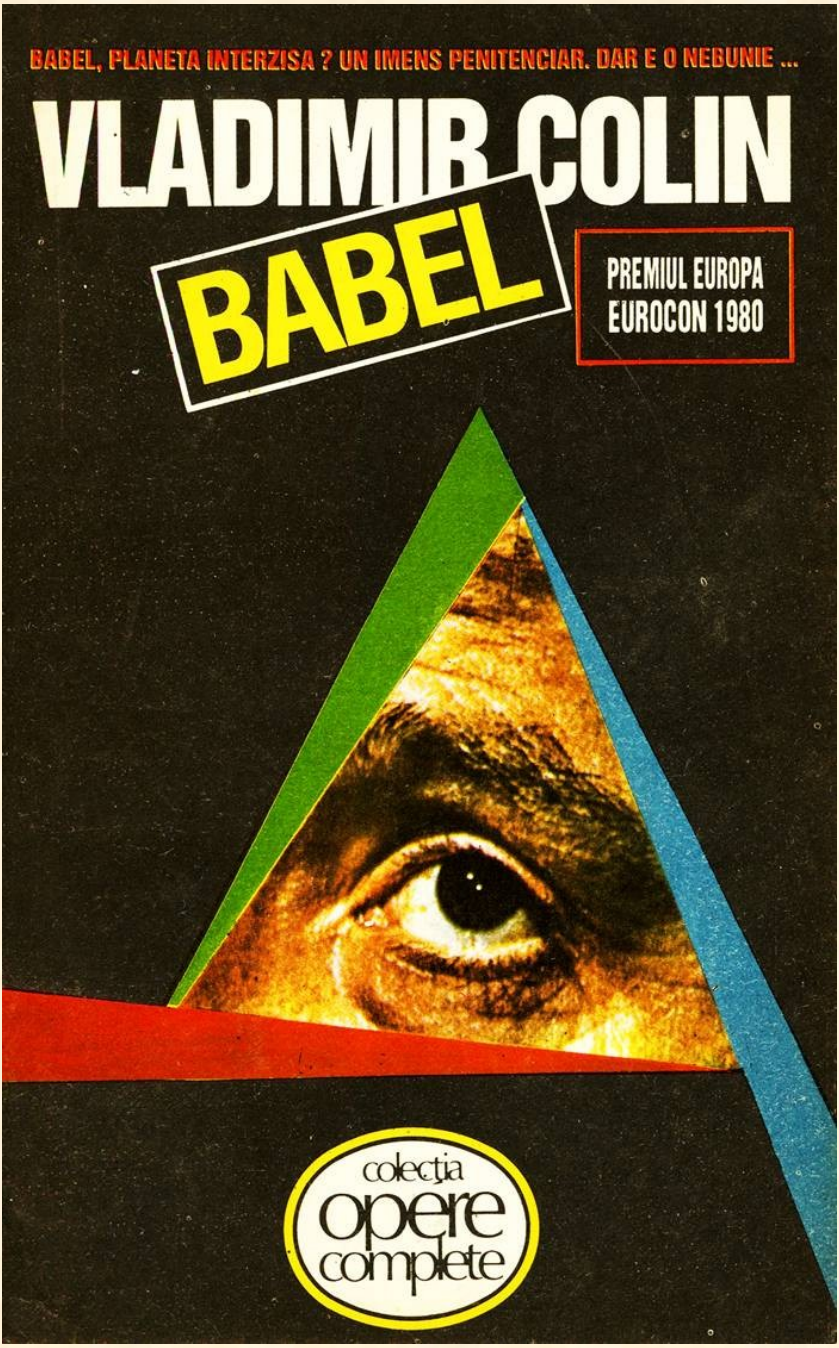
BABEL, PLANETA INTERZISA ? UN IMENS PENITENCIAR. DAR E O NEBUNIE ...
VLADIMIR COLIN
BABEL
PREMIUL EUROPA
EUROCON 1980
colecţia
opere
complete

BABEL, PLANETA INTERZISA ? UN IMENS PENITENCIAR. DAR E O NEBUNIE .

VLADIMIR COLIN

BABEL

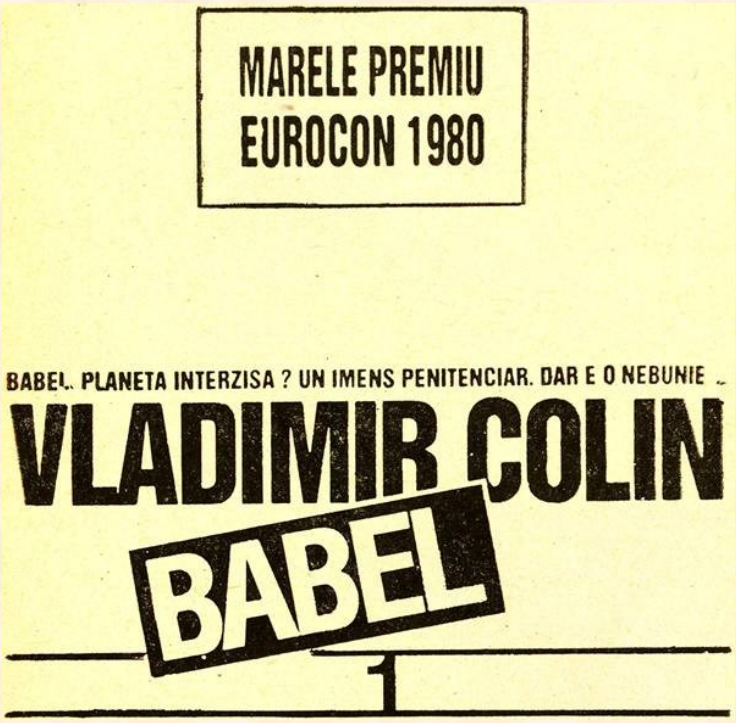

UN ADMIRABIL ROMAN. DISTINS CU PREMIUL UNIUNII SCRIITORILOR (1979. PREŞEDINTELE JURIULUI NICHITA STĂNESCU) ŞI CU MARELE PREMIU LA AL III-LEA CONGRES EUROPEAN DE LITERATURĂ FANTASTICĂ ŞI S. F. (1980. STREZZA, ITALIA).

BABEL, PLANETA INTERZISĂ. O LUME ÎNCHISOARE DOMINATA DE *SCAT MOR* CEL CARE ŞTIE ŞI POATE ORICE. O LUME UNDE REALITATEA SE AMESTECĂ ATÎT DE INTIM CU ILUZIA ÎNCÎT OAMENII SE ÎNDOIESC DE PROPRIA LOR EXISTENŢĂ. O LUME UNDE PREZENTUL SE CONFUNDĂ CU TRECUTUL ŞI VIITORUL. UNDE NIMIC NU ESTE CU PUTINŢĂ, DAR TOTUL ESTE CU PUTINŢĂ

Coperta şi ilustraţia de Dan Alexandru Ionescu

ISBN 973-95576-8-6

Ralt

Ajuns pe palier se clătină în pustiul din el şi de afară, glasuri pulverizate ţiuind, mugind, năvală de forme rotitoare cu identitate pierdută, culori mereu veştede în universul ucis.

Acum

Cu capul pe spate, trase aer în piept. Uşa îl recunoscu şi se deschise, glasul strigă de îndată ce lumina ţîşni din pereţi:

— Salut, Ralt.... Totu-i în ordine. N-a chemat nimeni.

Oh, taci, taci... *Îşi izbi fruntea cu pumnul, făcu un pas. Uşa lunecă în urma lui şi el se rezemă de panoul care se supse îndatoritor, luînd forma umerilor ce-l apăsau. Toate vasele fuseseră împodobite cu flori proaspăt fabricate, podeaua strălucea.*

Închise ochii. Puterea împotriva căreia nu voia să lupte îi trăgea în jos colţurile buzelor şi el strînse din dinţi cîtă vreme ecourile glasului stăruiră între pereţii netezi. Nemişcat, cu capul în piept, aşteptă.

...atunci, la mutare, ar fi putut opta pentru un apar- tament de sex feminin, trecut de prima tinereţe, discret şi eficace; sau pentru unul adolescent, prevenitor şi

supus. Dar, tineri amîndoi, se hotărîseră pentru apartamentul căruia i se implantase personalitatea lui Fart Averol, animatorul uneia dintre cele mai populare emisiuni a cosmoviziunii. Utilizarea domestică a celebrităţilor mai era o inovaţie recentă. Nu regretară, de altfel, falsa vioiciune, emfaza şi lipsa de umor a apartamentului încîntîndu-i cu atît mai mult cu cît serviciile lui se dovedeau — conform contractului — ireproşabile. Nota particulară o dădeau amănuntele şi prietenii se tăvăleau de rîs cînd erau primiţi cu răsunătorul Salut! *al lui Fart Averol, difuzat de ani de zile pe canalele cosmoviziunii, amestec de jovialitate şi condescendenţă uimitor de exact dozate pentru atingerea impactului psihologic scontat, sau cind apartamentul le oferea să aleagă între vodsky şi aclateil ca şi cum urmau să se decidă pentru preşedinţia Oficiului sau acceptarea premiului Sol Invictus...*

Oarbe, privirile lui Ralt lunecară peste un timp mort. Oficiul, firește, nu intervenea direct: respectînd libertatea individuală, se mulţumea să semnaleze ceea ce, oricum, nu putea constitui decît o inadvertenţă într-o epocă ce se situa, oficial, dincolo de era delictelor. Dar, cunoscînd unda personală a celor treisprezece milioune de locuitori ai oraşului, o făcea din oră în oră, acasă, în cercul prietenilor, pretutindeni. Discret (mesajul nu era auzit decît de către cel în cauză), politicos (Ne permitem să vă reamintim...) *şi eficace: cu o lună în urmă, la capătul puterilor, Ralt ceruse ca numele Arlei să fie şters din memoria apartamentului.*

Omiterea lui îl răni mai dureros decît faptul că, în primele zile, apartamentul urma să salute o Arla ubsentă. Ultima poartă fusese astfel închisă. Încetînd să fie doar subiectiv reală, absenţa era acum

recunoscută, înregistrată. Oficializarea îi proclama caracterul ireversibil, ignorarea numelui Arlei tăgăduia zîmbetul, gesturile, tăcerile, anii de soare. Intrau în neant grijile, clipele de paroxism privilegiat, şoaptele, umărul Arlei lîngă umărul lui. Piereuu spaimele împărtăşite, micile complicităţi şi marile speranţe. Purtată îndărăt în timp, radiera nevăzută ştergea atent orice urmă: Arla nu mai avea dreptul să lase amintiri.

Consecvent, apartamentul îi adună lucrurile, pînă şi imaginile, şi le expulză. Ralt găsi lada neagră pe palier. Aflat acum dincolo de revoltă, rătăcitor printre fantome de zile şi nopţi, o priveşte în tăcere, fără să-şi dea seama că lunecă încet de-a lungul peretelui, o cuprinde în braţe şi-şi lipeşte faţa de capacul îndoliat.

Jignit, apartamentul închise uşn, dar bărbatul îşi petrecu noaptea deşteptînd foşnetul rochiilor din care suiau fantomele orelor apuse, trecîndu-şi degetele peste cutii cu farduri, peste brăţări. Chipurile Arlei zîmbeau, se mirau. Poate că nici nu ştie. Tu ştii...? *Chipurile nu răspundeau, şi Ralt încercă să se încredinţeze că totul se petrecuse atît de repede încît Arla nici nu apucase să-şi dea seama. Era întîiul gînd consolator după o lungă deznădejde, aşa că stărui asupra lui anesteziind stratul superficial al suferinţei, dar dedesubt pustiul rămînea la fel de negru, definitiv vitriolat.*

Ştiind că anularea propriei lui dispoziţii luată sub imperiul constrîngerii n-ar fi dus decît la reactivarea Oficiului, încercă să obţină în zori renunţarea la orice formă de salut, dar apartamentul nu uita jignirea ce-i fusese adsă şi se plînse imobilului. Ralt fu, aşadar rugat să coboare în încăperea cu pereţi acoperiţi de cadrane şi becuri de toate culorile, clipind în ritmul sincopat al vieţii celor două sute de etaje ale fabricii de locuit.

— Aţi optat în cunoştinţă de cauză pentru personalitatea apartamentului, aminti imobilul, cu glasul unui avocat celebru, care trecea uluitor de repede de la inflexiuni onctuoase la un ton ce nu admitea replică. Vi-l puteţi închipui pe Fart Averol sacrificînd începutul tradiţional al emisiunii sale?... Îndrăznesc să afirm că o asemenea cerere poate fi considerată drept cruzime morală. De fapt, pretindeţi un fel de automutilare, alterarea unui caracter perfect constituit.

— N-aş... putea să mă mut?

Toate becurile clipiră în acelaşi timp, ca la un semnal. Sau ca la un cutremur.

— Aveţi de formulat vreo plîngere? S-a făcut apartamentul vinovat de nerespectarea vreunei clauze contractuale?

— Nu, deloc, n-aş vrea să crezi una ca asta. Doar că... ştii...[1]

— Dumneavoastră ar trebui să ştiţi că societatea noastră detestă capriciile, spuse rece imobilul. Îngăduiţi apartamentului să procedeze legal. Şi, nu uitaţi, alterarea structurii personalizate a unui singur subsistem atrage dereglarea întregului, datorită interconexiunilor inevitabile. Presupun că nu intenţionaţi să pricinuiţi neplăceri nimănui.

Învins dinainte, Ralt tăcu. Dar începu să nu mai dea pe acasă decît atunci cînd, năucit după ore de umblet fără ţintă, amorf, ajungea să se clatine în pustiul pe care nici un semnal din afară nu-l mai străbătea şi din golul căruiti se simţea în stare să înfrunte pînă şi glasul ce ignora numele Arlei. Tot ce obţinuse în jalnicul dialog fusese învoirea ca lada cu amintiri să nu fie dusă la incinerator (Şi vă atrag atenţia asupra caracterului excepţional al derogării de la obiceiul generalizat, *ţinuse să sublinieze imobilul), ci adăpostită într-una dintre boxele ultimului etaj subteran. Cel din urmă subsol, la care nici un locatar nu avea acces, aparţinea maşinilor.*

...se desprinse de panoul uşii, înainta împleticit spre dormitor. După ce îl evitase o vreme, dormind în fotoliul din cealaltă încăpere, se prăbuşea din nou de cîteva zile în patul prea larg. Nu putea spera să moară acolo, cu capul pe perna care nu mai păstra mirosul Arlei (apartamentul ar fi intervenit şi l-ar fi readus, bineînţeles, la viaţă), dar nu mai ştia ce speră.

Uşa se deschise şi Arla se ivi în prag.

---

[1] Amintim că, pe lumile integrate Oficiului, folosirea persoanei a doua a singularului a fost generalizată de secole, singure maşinile fiind programate pentru utilizarea vechilor forme ceremonioase; era, de altfel, una dintre puţinele modalităţi de identificare a roboţilor androizi.

— La ora asta, *Ralt? Măcar să fi anunţat...*

O privea de la marginea pustiului, de foarte departe.

Neliniştită. *Arla.*

Braţele i se întinseră, spre ea înainte de a şti ce face, înainte de a înţelege. Simţi în gît explozia nodului care-l împiedica să respire şi, prinzîndu-se cu amîndouă mîinile de umerii ei, într-un balans de neîncredere şi teamă, pentru că lumea nu se refăcuse nici în el, nici în afara lui şi trupul îi rătăceti încă în noaptea ce dura de atîtea săptămîni amorţite, egale, izbucni într-un plîns cu sughiţuri, atinse cu buzele pielea fragedă dintre umăr şi gît. Atunci, simţind căldura Arlei şi sarea propriilor lacrimi, bîigui:

— Dar tu... ai murit...

Şi-şi dădu pe loc seama de monstruozitatea cuvintelor, ştiu că nu erau adevărate şi că visase accidentul. Nu se schimbase nimic. Îi simţea degetele răvăşindu-i părul, degetele Arlei în părul lui, nările-i recunoşteau mirosul şi, pentru că nu murise, pentru că era acolo, în braţele lui, plîngea în hohote chinuit de o fericire atît de roşie, încît vinele nu-i mai purtau sînge, ci fericire, şi, neînţelegînd cum se lăsase înşelat, cum o putuse crede plecată pentru totdeauna, amintindu-şi că, oricum, ea nu ştia sau nu trebuia să ştie, cerîndu-i iertare, şopti:

— Ce idiot am fost!

Se deşteptă pe perna udă de lacrimi.

— Salut, Ralt, spuse apartamentul.

Extras din *Biografia lui Ralt Moga*

Nu se afla la prima călătorie şi nu voia să ştie nimic din ce se petrecea în jurul lui. Trăsese, o dată pentru totdeauna, perdelele. Închis în cabină aşa cum se închisese în el însuşi (cei doi membri ai echipajului păreau muţi şi el le fu recunoscător, deşi nu spuse) nimic), refăcea la nesfîrşire în minte convorbirea absurdă, sonda fiecare dintre cuvintele rostite, asculta tăcerile dintre fraze, cîntărindu-le şi încercînd să le smulgă adevărul. Reluase de atîtea ori firul vorbelor, de atîtea ori îl secţionase potrivind frînturile în succesiuni neaşteptate, încît, la drept vorbind, nu mai putea fi sigur de nimic. Cine spusese, de pildă, *în afara ultimei speranţe,* el sau celălalt? Totul se învălmăşea, cuvintele (dar oare fuseseră într-adevăr rostite şi nu se amăgea singur, născocindu-le pe măsură ce încerca să-şi justifice prezenţa pe mica astronavă purtînd, drept singur semn distinctiv, litera M?), cuvintele îşi pierdeau semnificaţia, se reduceau la simple sunete, apoi, distorsionate, nu mai erau detectabile nici măcar ca sunete, deveneau vuiet, se integrau în uruitul motoarelor şi el se prăbuşea într-un somn bîntuît de coşmaruri care-şi băteau joc de mintea şi inima lui, continuînd în forme şi mai aberante analiza convorbirii încheiată în timpul obiectiv, dar mereu şi mereu reluată în cel subiectiv, pînă la istovirea care, în somn, se traducea prin trezire.

Nici o mirare, deci, că nu înregistră escala pe Marte. Nu văzu luminile astroportuliii, nu se miră de tăcerea motoarelor, cel mult simţi la periferia conştiinţei (şi fără să tragă vreo concluzie) că vorbele absurd reluate îşi menţin semnificaţiile şi nu se mai topesc în vacarmul pe care pînă atunci izbuteau să-l dominte pentru un răstimp mereu mai scurt, proporţional cu tot mai puţina energie de care dispunea. La fel, nu luă act, din capul locului, nici de ivirea noului pasager.

Slab, fără vîrstă, omul purta un fel de salopetă neagră. Pătrunse neauzit în cabină şi se aşeză, îşi privi îndelung mîinile, jucîndu-şi degetele lungi, flexibile, cu unghii pătrate.

— Ralt Moga?

Nu-şi ridicase privirile. Glasul, subţire ca un glas de copil, nu se potrivea cu faţa încremenită şi ajunse greu în auzul celuilalt.

— Mă... cunoşti...?

Noul venit simţi că întrebarea sosea de departe. Cel din faţa lui trebuia lăsat să revină la suprafaţă după cufundarea în el însuşi, care dura de cine ştie cînd. Era inutil să-i spună că omul din echipaj îi furnizase numele, îl aşteptă deci să se înapoieze între pereţii capitonaţi, aşteptă declanşarea inevitabilului proces început o dată cu intenţionat abrupta luare de contact. Abia cînd desluşi primele semne ale curiozităţii în privirile stinse ce-i căutau privirile, se prezentă:

— Idomar av Olg su Saro. Şi, dezvelindu-şi dinţii din faţă, albi şi aşezaţi pieziş, ca dinţii unui hîrciog, adăugă cu un zîmbet lipsit de veselie: Asasin.

Reci ca două bile de sticlă, ochii lui de un albastru pălit nu se potriveau cu glasul de copil, constată acum Ralt. Întîlnindu-le privirea, se foi neliniştit în fotoliu, apoi rosti în silă:

— Se zice că... pe Marte... e o profesiune... hm... (nu izbuti să întregească, aşa cum îşi propusese: *res- pectabilă).*

— Cu vechi tradiţii, îi luă Idomar vorba din gură. Dar n-am venit să te ucid.

— Oricum, mi-e perfect egal... şi, ridicînd din umeri, continuă în gînd: *Ce vrea de la mine? Am să mă retrag în cuşetă.*

— Că sînt un Asasin? Că n-am venit să te ucid?

— Totul, spuse Ralt obosit.

Vechile cuvinte i se împleticeau sub frunte, ascun- zîndu-şi în continuare înţelesul, şi el trebuia să le hăitu- iască pînă va izbuti să stoarcă din ele adevărul. Oare celălalt nu-şi dădea seama că prezenţa lui îl stînjenea?

Dar Idomar zîmbi din nou. Buzele lui se depărtară exact cît pentru zîmbetul de adineauri, dinţii sclipiră la fel şi Ralt avu impresia că Asasinul dispune de un singur rictus cu care-şi mimează toate zîmbetele. Faţa încremenită nu vădea nici un fel de participare.

— Să nu fi adunat de pe două lumi tocmai pentru asta? Indiferenţa e prima condiţie a unui Asasin.

— Am o meserie, spuse Ralt. Sau aveam. Poet.

— Se zice că... pe Pămînt... e o profesiune... hm...

— Cu vechi tradiţii, zîmbi şters, simţindu-se dator să mimeze politeţea, aşa cum celălalt îşi mima zîmbetele.

— Nu eşti bun de ucenic, urmă însă marţianul. Indiferent, poate... dar prea puţin liber.

Ultimul cuvînt fusese scrîşnit, rostit — vizibil — cu . neplăcere.

— Ştii cam multe despre mine, constată nemulţumit Ralt, întrebîndu-se dacă Idomar e la curent şi cu raţiunea *(raţiunea? demenţa,* se corectă singur în gînd, *dar nu,*

era o raţiune sau trebuia să fie) pentru care se afla pe mica astronavă.

— Te zbuciumi inutil, încă n-ai aflat, Trecutul şi viitorul nu există... (Idomar vorbea acum în şoaptă, Ralt tresări, vru să protesteze — *raţiunea, demenţa, spune-i cum vrei, dar o raţiune sau o demenţă trebuie să existe, altminteri...* altminteri? —, nu-şi putu răspunde şi nu ajunse să protesteze pentru că glasul măştii de piele veştedă, ca decupată într-un pergament fabulos, glasul de copil i se păru deodată înfricoşător şi el îşi vîrî capul între umeri, aşteptînd.) Nu sîntem decît o succesiune de prezenturi, pămînteanule, o infinitate de prezenturi puse cap la cap. Pe măsură ce ne-am umanizat am uitat asta, ne-am prefăcut că uităm, am vrut să uităm... Cîte milenii de eforturi! Spaima noastră: punctul de plecare. Prin toate mijloacele — tabuuri, religii, state — am tins să ne depărtăm de verii noştri buni. Erau păroşi, am făcut ce am făcut şi ne-am curăţat pielea. Erau naturali, ne-am străduit să fim artificiali şi ne-am tatuat, vopsit, îmbrăcat. Trăiau în prezent, ne-am născocit un trecut şi un viitor... Sîntem oare mai fericiţi?

Brusc, glasul trecuse de la şoaptă la strigăt. *Parcă ar ţine să se convingă pe el, în primul rînd... Sînt numai trecut şi viitor,* vru să strige şi Ralt, dar Idomar coborî din nou glasul:

— Taci... (nu părea supărat). Am să-mi răspund eu. Nu sîntem mai fericiţi, Ralt. De ce? Pentru că nu mai sîntem liberi. Trecutul şi viitorul, iată cătuşele în care ne-am ferecat cu bună ştiinţă. În ce mă priveşte, din clipa în care am înţeles, am redevenit liber.

— Ca un animal, se înspăimîntă Ralt. Şi te-ai făcut Asasin.

Bilele albastre ale ochilor lui Idomar sclipiră, dar marţianul nu se clinti.

— Nu ucid de plăcere şi nici din motive personale, aminti cu o blîndeţe sub care se putea ascunde orice.

Cuvintele ajungeau încă greu pînă la Ralt şi frînele mai erau blocate în mintea lui, de asta şi vorbise fără să se controleze. Dar înţelese deodată că Idomar l-ar fi putut ucide, înţelese într-adevăr abia atunci, de parcă atunci auzi cuvintele rostite de către celălalt îndată după intrarea lui în cabină, cuvinte pe care le primise cu neprefăcută indiferenţă.

— Nu acum, şopti dîndu-se îndărăt şi lipindu-şi spinarea de spătarul fotoliului.

Din pricina trecutului şi a viitorului, prezentul devenea preţios. O fază de tranziţie, o simplă trecere, dar dacă toate făgăduielile trecutului erau menite să rodească în viitor...

— Glumeam, spuse marţianul. N-am venit nici să te ucid şi nici să te transform în Asasin. La coborîrea pe Babel vom sti ce ne aşteaptă.

— La...?

Idomar clatină din cap.

— N-ai înţeles nici asta?

— Iartă-mă, şopti Ralt. Sînt un prost. Ştii... eu...

Încă nu se obişnuise cu gîndul. Deşi luase hotărîrea pe Pămînt şi sucise în minte fiecare cuvînt al convorbirii avute înainte de plecare, nu privise încă în faţă premisa firească şi, totodată, concluzia inevitabilă: trebuia să trăiască. Acceptarea prezentului rămînea uimitoare în

ochii celui ce se obişnuise să-l considere exclusiv prin prisma suferinţei şi iată că marţianul nu se mulţumea să-i deschidă ochii, îi mai dădea un prilej de uimire: amîndoi aveau aceeaşi ţintă.

Fără veste, Ralt se surprinse bucuros de apariţia Asasinului. Apatia în care se cufundase (complăcuse?) se destrăma, acum i se părea că prezenţa celuilalt însemna confirmarea unui nou început şi amîna tortura îndoielilor. Nerăbdător, întrebă:

— Ce ştii despre Babel?

— Ce ştie toată lumea... Planetă măruntă, condiţii de viaţă surprinzător de apropiate de cele de pe Pămînt. Descoperită şi colonizată în faza a doua a Explorării, a fost acaparată de către familia Mor. Decretată planetă interzisă sub Alvar Mor, al treilea sau al patrulea reprezentant al dinastiei. Oficiul a încercat să protesteze, apoi a trimis o navă de recunoaştere, care nu s-a mai întors. De ce?... Mister. Legăturile dintre Oficiu şi Babel au fost întrerupte, iar domeniul Mor recunoscut drept planetă interzisă. De cel puţin patru sute de ani nu mai ştie nimeni ce se petrece pe Babel.

— Cum a fost cu putinţă?

— O planetă insignifiantă, abia mai mare decît un asteroid, spuse cu dispreţ Idomar. Şi plasată într-un punct neinteresant al galaxiei... Presupun că Oficiul n-a socotit necesar s-o integreze.

— E totuşi ciudat, nu?

Marţianul făcu un gest evaziv.

— Faptul că ne îndreptăm spre Babel dovedeşte, poate, că punţile n-au fost rupte decît oficial. Oricum, vom şti curînd.

Nici unul dintre ei nu se aştepta la surpriza coborîrii pe Venus şi, cu atît mai puţin, la ivirea celui de-al treilea pasager pe care îl luară de pe astroportul din Xu-Tii. Trăind acum în prezent, în ciuda îndoielilor

pe care urma să le hrănească din însăşi substanţa speranţelor lui, Ralt nu rămase indiferent la agitaţia care domnea pe unul dintre cele mai mari astroporturi ale Oficiului.

De la hubloul a cărui perdea fusese dată în lături privi turlele scînteietoare ale navelor aşezate la distanţe ce micşorau siluetele roboţilor, urmări traseele benzilor transportoare, multicolore şi autoreglabile, şerpuind la mai multe nivele. Ca de obicei, pe Venus, cerul era străbătut de nori, dar ploaia încetase şi betonul imenselor piste lucea, rarele oaze albe făcînd să pară şi mai întunecate porţiunile arse de jeturile navelor.

Cind femeia pătrunse în cabină, se răsuciră amîndoi miraţi, căci noua pasageră urcase din partea opusă celei spre care priveau prin hublou.

— *Gerhoa,* zîmbi ea ca răspuns la vizibila stupoare a bărbaţilor. Apoi, rostind cuvintele galacticei cu inefabilul accent al celor din vechea populaţie a gerlilor, adăugă: Mă tem că prezenţa mea nu v-a fost anunţată...

— Într-adevăr, zise Idomar, afişînd rictusul ce-i ţinea loc de zîmbet. Dar e cu atît mai plăcută.

Reacţiile lui Ralt mai erau, întrucîtva, decalate. În picioare, se mulţumea să privească.

— Nu ştiu dacă afirmaţia e valabilă şi pentru prietenul tău, spuse de aceea gerla trecîndu-şi degetele prin părul albastru, iar Idomar îl împinse cu cotul grăbindu-se s-o asigure că amîndoi erau, desigur, încîntaţi.

Ralt se regăsi destul de repede pentru a face chiar el prezentările. Aflară deci că noua pasageră se numea Or-alda şi că era o Harfă a Marei Doamne (ca pentru a-i ruga să accepte termenii bizari privi pe rînd spre cei doi bărbaţi, acordînd fiecăruia cîte un

zîmbet complice). Faptul că marţianul era Asasin nu păru s-o tulbure mai mult decît informaţia că Ralt era poet. Se aşezase în cel de-al treilea fotoliu, fragilă dar sigură de ea, iar cabina deveni dintr-o dată o încăpere vie.

— Trei fotolii, trei pasageri, spuse Idomar. Trebuia să-mi dau seama...

— Un vechi proverb pămîntean pretinde că toate lucrurile bune sosesc cîte trei, aminti şi Ralt.

Nu-i venea uşor să părăsească pustiul în care rătăcise şi i se părea că se află de două ori acolo, pe mica astronavă: un; Ralt închis în el însuşi, în microuniversul durerii, şi întrebîndu-se neliniştit dacă năvala în absurd putea însemna o ieşire, un Ralt situat în afara lui, spre care privea cu un amestec de ciudă şi curiozitate numai pentru că nu demult, într-un birou cu pereţii acoperiţi de holograme, un android îi arătase o ipotetică ieşire şi care izbutea de aceea să vorbească aproape degajat, să comunice, mai mult, să înregistreze farmecul subtil al gerlei. Ironic, dar interesant, Ralt cel închis în cercul umbrelor îl vedea pe al doilea Ralt urmărind faţa şlefuită într-un ovoid de aur mat, proeminenţele acuzate ale pometţilor, ochii alungiţi, cu albul neînchipuit de alb şi verdele dens, mineral, nasul uşor arcuit şi gura poate prea mare, cu buze cărnoase. Casca părului albastru, retezat deasupra sprîncenelor, acoperind umerii şi coborînd ţeapăn pînă spre mijlocul spatelui, dădea femeii duritatea unei amazoane, impresie dezminţită de graţia trupului prins într-o tradiţională *tlaa* verde care-i ascundea braţul stîng, lăsînd liber umărul şi braţul drept pe care strălucea inevitabila brăţară lată, împodobită cu hieroglife. Totul în Oralda era ambiguu, amestec de asprime şi fragilitate. Părea matură şi totodată foarte

tînără, iar siguranţa cu care apuca un pahar contrasta cu graţia felului în care-l ducea la buze.

— Am numai prieteni, spunea ea acum. Sper să ne împrietenim.

Ca trase de arcuri invizibile, buzele lui Idomar zvîc- niră desfăcîndu-se în rictusul care-i ţinea loc de zîmbet.

— O Harfă dispune de talente speciale...

— Insinuezi vreo îndemînare în a provoca prietenia?... O vrajă? O undă, poate?

Or-alda părea interesată. Îl privea zîmbind, dreaptă în fotoliu, cu capul uşor plecat spre marţianul ai cărui ochi albaştri, reci, o pironeau.

— Am fost pe Venus, răspunse el.

Dinţii de hîrciog sclipeau pe masca feţei veştede.

Femeia îşi lăsă capul pe spate şi izbucni într-un rîs neaşteptat. Spaţiul dintre buzele lui Idomar spori imperceptibil.

— Am fost pe Gerl, repetă el cu glasul ce părea împrumutat de la un copil despre a cărui soartă era poate înţelept să nu se mai afle niciodată.

— Şi?

— Şi m-am întors.

—: Ah, şopti Or-alda.

După care se făcu tăcere, de parcă amîndoi spuseseră ce aveau de spus şi era acum rîndul privirilor să se cîntărească, pătrunzînd dincolo de cuvinte, acolo unde cuvintele rămîn neputincioase.

— Despre ce vorbiţi? se miră, într-un tîrziu, Ralt, deşi nimeni nu mai vorbea.

— Despre Venus, spuse tot în şoaptă femeia, ca şi cum i-ar fi dezvăluit o taină.

Dar urma să se uite la Idomar. S-ar fi zis că lui îi răspunsese, cu toate că, nemişcat, marţianul aştepta şi părea dispus să aştepte zile, săptămîni, luni întregi, la nevoie.

— Nu pricep, se înciudă Ralt descoperind că, odată scos din bezna pustiului, nu mai

putea îndura tăcerea. Eu n-am fost pe Venus...

— Nu-i nimic, răspunse Idomar. Apoi, parcă fără nici o legătură, adăugă: Ghilda Asasinilor a apărut pe Marte în epoca alcatanilor, care semăna cu feudalismul terestru. Statutele ei au fost însă neîncetat perfecţionate. Ţi-am spus că Asasinul trebuie să fie indiferent şi liber, că nu poate ucide din plăcere sau pentru raţiuni de ordin personal. În plus, nu are voie să-şi chinuiască victima.

Îi răspundea lui Ralt, dar se uita la Or-alda.

— Nu ştim ce ne aşteaptă pe Babel. Să fim prieteni, propuse ea din nou.

Mirat, Ralt îşi dădu seama că gerla tremură. *Teamă?* Or-alda părea să se lupte cu ea însăşi. Îşi muşcă buzele, apoi, răsuflînd adînc, îşi lăsă mîna pe masă, cu palma în sus. Era mîna dreaptă. Cu stînga îşi cuprinse brăţara de pe braţul gol. Trei făpturi de dimensiunea unui deget i se iviră în palmă, reproduceri miniaturale ale celor trei pasageri din cabină.

— Idomar, ia-o pe Or-alda, spuse gerla cu o voce în care răzbăteau acum accente triumfătoare.

Şi, fără o vorbă, marţianul apucă reproducerea şi o puse lîngă el, pe masă. În palma întinsă se ivi o nouă Or-alda.

— Ralt.

Încă neîncrezător, Ralt luă imaginea redusă a ciudatei coechipiere, care puse apoi deoparte, pentru ea, simulacrele celor doi bărbaţi. Dar Idomar şi Ralt se iviră iar în palma femeii. Nu-i mai aşteptară îndemnul şi-şi însuşiră fiecare imaginea celuilalt, apoi Or-alda îşi retrase mîna. Buzele îi păliseră, ochii verzi îşi pierduseră strălucirea, dar cîteva clipe fură de ajuns pentru ca organismul ei să-şi reîncarce bateriile

bioenergetice. Faţa aurie vădea acum liniştea păcii regăsite.

— Să fim prieteni, spuse Or-alda din nou şi Ralt. văzu cu mirare că Idomar se ridică, plecîndu-se în faţa ei.

Apoi, reaşezîndu-se, rosti calm:

— Vom fi prieteni.

Silindu-se să înţeleagă, Ralt îi privi pe rînd. Gerla vorbise de vrăjitorie. Sau se apărase de o asemenea învinuire?

— Pămîntul e o lume raţională, izbucni deodată, mirîndu-se singur că se simte jignit de vorbele şi acţiunile celor doi, care îşi aflau rostul într-o dimensiune închisă lui, excluzîndu-l, surghiunindu-l în incertitudinea din care se silea să evadeze.

— Nu numai Pămîntul, spuse blînd Or-alda. Iar iraţionalul e raţional şi el... dacă te plasezi la nivelul cuvenit. Păstrează simulacrele noastre, Ralt.

— De ce? se răsti el. (Aluzia la raţionalitatea iraţionalului îl izbise dureros. Oare ce căuta el acolo, pe mica astronavă?) La ce bun?

— Ai să afli la timpul potrivit, răspunse însă Idomar. Or-alda...?

— Oh, iartă-mă...

De astă dată, sigură de ea, întinse din nou mîna pe masă şi în palmă îi apărură, una după alta, trei cutii lunguieţe *(trei sicrie,* îşi spuse Ralt). Calm, marţianul vîrî cele două reproduceri în primul sicriu, care dispăru în adîncul unuia dintre multele buzunare ale salopetei sale. Or-alda procedă la fel, al doilea sicriu pierind în sacoşa cărămizie cu care venise. Nesigur, cu simţămîntul neplăcut că e silit să coboare la o joacă nedemnă, şi totodată neliniştit, Ralt întinse mîna şi apucă simulacrul Or-aldei. Dar scoase un strigăt şi-şi depărtă degetele.

Miniatura era vie. Cum de nu-şi dăduse seama? Ochii minusculi se îndreptaseră spre el, braţele îi cuprinseseră vîrful arătătorului.

— Bineînţeles, spuse Idomar răspunzînd întrebării lui mute.

Apoi, liniştit, vîrî pentru el simulacrele în ultima cutie lunguiaţă şi i-o întinse.

— Eşti cel mai bun dintre noi, zise Or-alda.

Înfiorat, Ralt pereepu mila din privirile ei.

*

Deşi trăia cu impresia că vorbele celor doi îl mai ocoleau uneori, pentru a se întîlni într-o zonă ce-i rămînea inaccesibilă, acoperind realităţi de care era străin, prietenia evocată şi făgăduită de Or-alda se închega în ciuda evitării oricărei aluzii la biografia şi destinul fiecăruia. Conceptul unei asemenea prietenii era nou pentru Ralt, obişnuit să-şi cunoască prietenii pînă în amănuntele unui trecut, adeseori comun. Nu ştia despre Idomar decît că e un Asasin, iar simpla pomenire a unei asemenea profesiuni l-ar fi îndepărtat altădată. Or-alda era şi mai misterioasă, talentele ei bizare (dintre care nu-i fusese dat să cunoască decît unul, a cărui amintire i se părea însă atît de neliniştitoare încît o alunga de îndată ce i se înfăţişa) neputînd contribui la instaurarea climatului de încredere inerent prieteniei, aşa cum o concepea. Şi totuşi, atmosfera din cabina care-i apropia de ţinta călătoriei era cît se poate de cordială. După orele de odihnă în îngustele cuşete individuale se grăbeau să se întîlnească de parcă ar fi avut să-şi comunice gînduri încă neîmpărtăşite, proiecte atîrnînd de perfecta lor colaborare. În fapt, nu-şi împărtăşeau nimic. Începeau să se simtă bine împreună şi, printr-un consens întărit de ciudata scenă a simulacrelor, ştiau că se vor sprijini reciproc în lumea străină pe care urmau s-o descopere.

Ce-l mîna într-acolo pe marţianul indiferent, simplă maşină de ucis? Ce căuta acolo gerla care-şi declinase ciudata calitate de Harfă a Marei Doamne? Ralt se întreba cum ar reacţiona fiecare dacă le-ar povesti

rătăcirile lui fără speranţă prin pustiul atîtor zile şi nopţi, la capătul cărora se oprise cu fruntea în geamul uriaşei vitrine. Dincolo de sticla groasă, în picioare, Arla zîmbea. Ca în transă (dar săptămînile pe care le tîra după el nu-l schimbaseră oare îndeajuns, trecerea lui printre formele însufleţite şi moarte populînd întinderi carbonizate nu-l pregătise oare, nu-l condiţionaseră pentru starea ambiguă — veghe toropită sau somnolenţă trează — în care se afla?), ca-n transă pătrunsese în clădirea ale cărei amănunte i se şterseseră din minte, ajunsese în încăperea cu pereţii acoperiţi de holograme, unde cineva îl întîmpinase prietenos:

— Vă aşteptam, Ralt Moga.

Doar folosirea pluralului îi indicase că avea în faţă un android.

Idomar părea binevoitor şi Or-alda îl privise cu milă. Să fi fost singurul neştiutor în privinţa celorlalţi doi? Îşi aminti totuşi că se îndreptau împreună spre Babel şi gîndurile i se concentrară în jurul unei întrebări pe care o formulă cam aşa: există cumva şi pe alte lumi, măcar pe Marte şi Venus, birouri de felul celui în care pătrunsese? Ce au văzut atunci Idomar şi Or-alda în vitrinele clădirii, cu alte cuvinte, ce-i determinase să accepte călătoria pe Babel?

Asocierea lor în echipă, evident, nu era întîmplătoare. Dar Ralt nu află nimic mai mult şi zilele-şi urmară curgerea monotonă pe mica navă în care toţi trei făceau ucenicia unei prietenii situată dincolo de confidenţe, de parcă, pentru ceilalţi doi, fiecare s-ar fi născut în clipa sosirii lui la bord. *Sau numai pentru mine?* se întrebă totuşi Ralt.

Babel creştea în spărtura hubloului şi nimic nu părea să deosebească planeta

interzisă de nenumăratele lumi presărate în bezna spaţiului.

Idomar

NOBILA GHILDĂ A ASASINILOR
ORIALATUL ARIT
PRIN ÎNALT ŞI IREVOCABIL DECRET
FERUNADAR
ASP AV TALD SU ARIT
ÎŞI VA PRIVI ÎN FAŢĂ DESTINUL
CHIPUL DESTINULUI VA LUA PENTRU EL
TĂCEREA
FRATELUI IDOMAR AV SOLG SU SARO

Cu faţa, ca de obicei, încremenită, Idomar puse înştiinţarea pe masă. Mîna nu-i tremura. În mica încăpere era linişte, dar el nu auzi bîzîitul muştei atrasă de ultimele raze ale apusului şi care se izbea furioasă de geam, după cum nu auzi noua tăcere instalată atunci cînd, pe întuneric, musca se potoli. Nu aprinse lumina. Neclintit, urma să privească dreptunghiul galben al înştiinţării.

Nu era, desigur, cea dintîi. În mica ascunzătoare din perete, de a cărei cheie nu se despărţea, înştiinţările privindu-i pe toţi cei pentru care tăcerea lui luase chipul destinului se aflau meticulos rînduite pe culori, în ordine cronologică. Fiecare

cidoare purta o informaţie, negrul — în termen de şase luni, *roşul* — în trei, *verdele,* — în două, *albastrul* — într-o lună, *violetul* — în două săp- tămîni. *Galbenul poruncea:* fără întîrziere.

În ascunzătoarea din perete se aflau nume de femei şi de bărbaţi, de tineri şi bătrîni, pînă şi numele unui copil. Acum li se adăuga Asp. Fără întîrziere.

Nu se întrebă de ce. Ca întotdeauna, era mai bine să nu ştie, fusese învăţat să se păstreze departe de biografia celui ce trebuia să rămînă pentru el un simplu nume, să ignore motivele ce stăteau la baza Înaltului şi Irevocabilului Decret Ferunadar. Asp se străduise să-i cultive indiferenţa, condiţie indispensabilă pentru a putea ţine locul destinului. Asp. Fără întîrziere.

Încet, ridică mîna dreaptă. Era un gest pornit din nevoia de a verifica unealta vie care declanşa mecanismul destinului. Abia atunci percepu întunericul, iar cînd apăsă cu stînga pe comutator unealta vie îi izbi privirile şi ei o zvîrli cît colo, repezind braţul cu atîta putere, încît simţi durerea în umăr, încercă s-o zvîrle ca şi cum ar fi uitat că face parte din fiinţa lui, dar, credincioasă, unealta revenea, cerea să fie pusă la treabă. Fără întîrziere.

Şi dacă...? Îşi aminti de Sirat av Lir care refuzase să ia chipul destinului pentru femeia iubită, de Ozar av Jelt preferind să ia chipul destinului pentru el însuşi mai degrabă decît să-l impună unui poet obscur, de care nimeni nu-şi mai amintea. Fireşte, Înaltele şi Irevocabilele Decrete Ferunadare fuseseră aduse la îndeplinire de către alţi doi fraţi şi numele celor incapabili să-şi asume prezentul stîrnea repulsie printre membrii Nobilei Ghilde. Dar ce-au gîndit ei? se întrebă Idomar, mirat că nu-şi pusese încă niciodată întrebarea. Fără să-şi dea seama, strîngea şi desfăcea mecanic

pumnul într-una din mişcările pregătitoare prescrise. Se zice că în clipa cînd Asasinul desemnat i s-ar fi înfăţişat, Sirat ar fi oftat: *În sfîrşit!* — dovadă că-şi făcea sieşi silă. *Neliniştit, Idomar descoperi că nu era singura interpretare cu putinţă.*

— Atunci cînd se ridică de la masă şi, deschizînd dulapul, cercetîndu-şi panoplia, alese pistolul roşu dăruit de Asp, buzele i se desfăcură pentru zîmbetul mort care nu îi lumina masca veştedă. La fel zîmbise şi atunci, demult, primind darul.

— Niciodată n-am fost în stare să zîmbesc aşa, spusese Asp. Ai să ajungi departe.

Verifică arma şi o vîrî în buzunarul reglementar al salopetei negre, dar uită pe masă înştiinţarea. Avea să încerce mai tîrziu reconstituirea serii, silindu-se să recheme în amintire gesturile, sunetele, măcar drumul pe

care apucase, dar nu se regăsea invariabil decît în clipa în care Asp îi deschisese uşa, fără să vădească mirare sau bucurie.

Ţinea într-o mînă un pahar. Îl ridică în chip de salut.

— Intră. Un pahar se mai găseşte şi am două sticle de poral.

— Ştii că nu beau. Şi ţi-am mai spus că bei prea mult.

Din cauza asta? *De obicei tăcut, Asp vorbea atunci cînd poralul îi înceţoşa privirile şi cînd sudoarea începea să-i răsară în broboane pe frunte. Dar izgoni gîndul. Şi uitîndu-se în ochii negri a căror fixitate nu părea alterată, constată că fruntea înălţată de pleşuvie era uscată.*

După cum se aştepta, totul era răvăşit în micul apartament. Veşminte aruncate pe jos, pe scaune, sticle goale culcate peste benzile din rafturi, foi de magnetoplast acoperite cu însemnări şi făcute cocoloş, zăcînd acolo unde fuseseră zvîrlite cu săptamîni în urmă (se vedea că Asp călcase pe ele), praf peste tot şi mucuri printre resturi de ambalaje.

— Stai jos, îl îndemnă Asp, aplecînd un scaun scund pentru a-l elibera de un ciorap, două benzi şi un cuţit cu lama curbată, strălucitoare.

Apoi îşi prăbuşi trupul mătăhălos pe scaunul de pe care se ridicase, probabil, ca să-i deschidă. O masă joasă se afla între ei. Asp duse paharul la gură, dar îşi întrerupse gestul şi, cu paharul în mînă, adăugă:

— Ai venit să taci?... Şi aşa e bine.

Bău. Puse paharul pe masă şi-şi trecu palma peste mustăţile şi barba cu mai multe fire albe decît negre.

. — Am venit să te întreb ceva, zise Idomar. Nu mi-ai spus niciodată... De ce ai intrat tu în Ghildă?

— De scîrbă: Dar nu numai faţă de ceilalţi. Şi faţă de mine.

Broboane de sudoare i se iviseră, totuşi, pe frunte. Stingherit, Idomar nu putu să nu le vadă.

— De ce nu mi-ai spus niciodată.?

Şi în clipa aceea îşi auzi glasul şi glasul de copil i se păru ciudat, de parcă nu l-ar mai fi ascultat pînă atunci.

— Nu m-ai întrebat, probabil... (Asp ridică din umeri.) Îţi atrag atenţia că, de fapt, nici n-ar fi trebuit să întrebi. E bine că n-ai întrebat.

— E rău că întreb.

Asp îşi umplu paharul. Pe faţa lui cărnoasă, ochii se îngustară, pungile violacee de sub ei semănînd brusc cu aripile drapate ale unei mici cortine.

— Cordonul ombilical dintre noi a fost tăiat de mult, aminti el. Şi zîmbeşti cum n-am ajuns să zîmbesc niciodată.

Cuvintele de atunci. *Idomar îl privi scrutător. Undeva, dincolo de perete sau dincolo de mai mulţi pereţi, cineva ciocănea încet şi rar.*

— De ce m-ai vîrît în Ghildă, Asp?

— Cam multe întrebări pentru cineva care vrea să tacă.

— De ce, Asp?

Bărbosul privi paharul pe care-l ţinea în mînă. Bău. Aşează paharul pe masă, apoi, tăcut, strînse şi-şi destinse de cîteva ori degetele în exerciţiul prescris pentru a nu lăsa unealta vie să rugînească. Fără veste, ciocănitul încetă.

— De ce, şopti cu ochii la degetele groase, cu articulaţii vizibile. Pentru că erai slab şi speriat de viitor şi mi-a fost milă... sau pentru că te uram. Ce-ţi pasă?

Idomar nu-i vedea privirile, dar era sigur că se înceţoşaseră.

— Milă, ură, spuse şi el, tot în şoaptă. Asp av Tald su Arit, Asasinul perfect. Indiferent şi liber.

Totul era minciună. Edificiul înălţat cu preţul atîtor ani se prăbuşea.

— Te-am învăţat să nu întrebi.

Glasul lui Asp răsuna leneş, cu o blîndeţe străină.

Idomar scoase pistolul roşu şi trase. Trupul mare din faţa lui zvîcni.

— În sfîrşit! horcăi Asp.

Şi, amintindu-şi de vechea exclamaţie a lui Sirat, Idomar primi mesajul ultimei priviri a muribundului.

— Ştiai! strigă, răsturnînd scaunul cînd sări în picioare. Degetele lăsară să le scape pistolul şi el se agăţă cu amîndoua mîinile de reverele hainei de casă a lui Asp, zgîlţîind trupul mătăhălos şi ţipînd cu o ură disperată, cu o disperare plină de ură: De asta... Ai vrut să mă ajuţi, aşa-i?... Spune! Spune! Spune!

Dar Asp nu răspunse şi, cînd mîinile lui Idomar se descleştară, se traseră îndărăt cu încetineala unor tentacule, trupul celui ce-şi privise în faţă destinul lunecă într-o parte, prăbuşindu-se peste pistolul roşu dăruit cu ani în urmă ucenicului său.

Extras din *Biografia lui Idomar av Olg su Saro*

Cel dintîi lucru pe care-l văzu la coborîrea pe Babel fu clădirea neobişnuită a astroportului, evocînd o cultură de mucegai privită la microscop. Aplecată în unghiuri variabile, mulţimea turnurilor cilindrice de înălţimi şi grosimi diferite, toate teşite în vîrf, pornea dintr-o structură masivă. Fiecare turn avea altă culoare şi geamurile a nenumărate ferestre rotunde, triunghiulare sau pătrate răsfrîngeau amurgul într-o somptuoasă succesiune de ecusoane date cu purpură sau suflate cu aur. Peste turnul central, cel mai înalt şi singurul drept, o sferă se învîrtea schimbîndu-şi culorile la fiecare rotire, iar sub ea două şiruri de litere afirmau liniştit:

Scat Mor poate orice

— Îmi vine să-l cred pe cuvînt, spuse Idomar dez- velindu-şi dinţii de hîrciog în zîmbetul lui stereotip.

Ralt se mulţumi să dea din cap. Pentru a-şi îngădui să-i aducă de pe lumi diferite, Scat Mor trebuia să fie, oricum, în stare de multe.

— Nici o altă navă pe pistă, observă Or-alda.

Cel doi membri ai echipajului, cărora Ralt nu le a- dresase cuvîntul, dar care se închiseseră într-o muţenie încăpăţînată chiar atunci cînd Or-alda şi Idomar încercaseră să-i tragă de limbă, deschiseră sasul. Aerul proaspăt aduse în cabină mirosul aţîţător al unei flori necunoscute, apoi dubla şuviţă anti-G a unei benzi transportoare porni de la una dintre spărturile triunghiulare ale turnului principal şi se opri în pragul navei. Porţiunile laterale ale benzii erau albe şi din ele crescură două parapete scunde. De îndată ce Or-alda întinse piciorul spre panglica roşie dintre ele, trotuarul se puse în mişcare şi, urmată de cei doi bărbaţi, gerla lunecă spre ciudata clădire a astroportului. O valiză neagră se ivise lîngă picioarele lui Idomar.

Tăcuţi, străbătură în văzduh distanţa dintre navă şi poarta triunghiulară, încercînd să-şi dea seama de configuraţia locurilor, dar de jur-împrejur, dincolo de pista betonată, o ceaţă albăstruie ascundea totul, iar clădirea spre care se îndreptau îi împiedica să vadă ce se află îndărătul ei. Se întuneca, de altfel, şi luminile aprinse dintr-o dată la toate ferestrele adînciră noaptea.

Se pomeniră într-o mare sală cu pereţi luminoşi, în mijlocul căreia, încremenită, o altă bandă de culoare verde părea să-i aştepte. Erau singurii pasageri. Intrarea triunghiulară se închisese în urma lor, pînă, şi cei doi tăcuţi membri ai echipajului se făcuseră nevăzuţi.

Ridicînd din umeri, Idomar îşi aşeză valiza pe banda verde, care se puse în mişcare. Ceilalţi doi îl urmară, dar Ralt

întoarse capul şi aruncă o privire spre ferestrele rotunde ce încadrau poarta triunghiulară. Spre mirarea lui, ferestrele nu-i arătară noaptea de afară. Ca nişte oglinzi, reflectau peretele luminos din faţa lor.

Cum Idomar şi Or-alda ajunseseră în mijlocul sălii, se grăbi să-i urmeze, imaginea ferestrelor opacizate îl impresiona însă neplăcut şi de cîteva ori întoarse capul, tresărind cînd, pînă la urmă, se văzu pe el însuşi în discul luminos.

O altă poartă de culoarea peretelui se deschise acum, cei trei lunecară într-un ascensor, care coborî vertiginos, lăsîndu-i la capătul unui culoar ce părea săpat în piatra neagră a pereţilor, ca un tunel. O singură lumină verde ardea cam pe la mijlocul culoarului, indicînd locul unei boxe scobite în aceeaşi piatră neagră. Banda rulantă îi opri în faţa boxei. Şi:

— Salut, răsună glasul crispant al lui Fart Averol, fiţi bineveniţi pe Babel. Totu-i în ordine, începe revizia vamală.

Dacă Ralt păli şi-şi încleştă pumnii, Or-alda şi Idomar schimbară priviri nedumerite.

— Ce înseamnă revizie vamală? întrebă marţianul.

— O mică formalitate, nimic de seamă, turui Averol. Bagajele v-au şi fost verificate. Aveţi acum prilejul să înregistraţi obiectele cu care aţi debarcat şi să deschideţi bagajele de mînă.

— De nici nu mai ştiu cîte sute de ani, pe nici o lume... se răzvrăti Idomar, dar Fart Averol rîse cu poftă, tăindu-i vorba:

— Pe asta, da.

— Refuz, spuse simplu Or-alda.

În clipa aceea se stinse lumina. Întunericul era atît de absolut încît Ralt nu mai desluşi nici feţele tovarăşilor de drum. Incapabil să gîndească, îşi repeta în minte

Fart Averol, Fart Averol, iar bezna încetă să fie a lumii pe care abia sosise, pentru a deveni bezna apartamentului de care se crezuse scăpat. Atunci auzi blestemul lui Idomar şi, din zgomotul căderii, pricepu că încercase zadarnic să se întoarcă spre gura tunelului. Banda transportoare se pusese în mişcare, trîntindu-l.

— Nici un „talent special”? şuieră marţianul.

— Mai multe, şopti Or-alda, dar ineficace în cazul de faţă. Nu înţeleg... Configuraţia locurilor s-a schimbat.

Nesigur, glasul lui Ralt tremură în beznă:

— Ce vrei să spui?

De ce Fart Averol? Totul, din nou?

— Culoarul nu mai are nici o ieşire. Sau au fost pur şi simplu blocate, la ambele capete,

— Au închis porţile.

O capcană?

— Nu, Idomar. Nu mai există porţi. Atît cît pot să-i sondez, pereţii au devenit uniform masivi, ca şi cum... ei bine, ca şi cum ne-am afla în inima unui munte.

Să fie cu putinţă? Pe navă totul a mers bine. Şi mi s-a făgăduit. Dar gerla le fu recunoscătoare bărbaţilor care, aflînd că putea sonda pereţii *(cu privirile? datorită unui simţ special?* se întrebă totuşi Idomar), nu se mirară şi nu-i puseră la îndoială afirmaţia.

— Atunci... zise el resemnat şi, din tonul lui, la fel de sigur de parcă l-ar fi văzut, Ralt simţi că dădea din umeri.

Luîndu-şi inima în dinţi, strigă:

— Ei, Averol!

Lumina verde se aprinse. Glasul plin de falsă vioiciune răsună din nou:

— Salut, fiţi bineveniţi pe Babel. Totu-i în ordine, începe revizia vamală.

— Ce avem de făcut? întrebă tărăgănat Idomar.

— Mai nimic, intraţi unul cîte unul în boxă.

Cei trei schimbară o privire, apoi Idomar făcu un pas înainte. Pereţii boxei începură să vibreze.

— Nimic ilegal, constată Fart Averol, plus două obiecte însufleţite, care nu sînt interzise prin nici o dispoziţie. Deschideţi, vă rog, valiza.

Marţianul şovăi o clipă, dar se aplecă şi degetele-i atinseră închizătoarea bioelectrică.

— Arsenal complex, constată din nou Averol. Dezintegratoare, pistoale paralizante, hipnotice, capsule cu otravă, cu viruşi, cuţite... Regret, regulamentul nu vă dă dreptul decît la ultimul articol.

— Sînt unelte de muncă, spuse mohorît Idomar.

— Cuţite. Următorul?

Idomar îşi pierdu răbdarea şi nu se ştie ce ar fi făcut, pentru că peretele din fundul boxei fu străbătut de fulgere atît de intens scăpărătoare încît, orbiţi, toţi trei îşi acoperiră privirile. Exploziile luminoase durară cîteva clipe, dar cînd îşi luară mîinile de la ochi văzură că armele interzise dispăruseră din valiză.

— Următorul? repetă Fart Averol şi, zîmbind aşa cum numai el ştia, Idomar se plecă, închise valiza şi-i făcu loc Or-aldei, care-şi desfăcu sacoşa:

— Aceleaşi două obiecte însufleţite. În rest, nimic ilegal, în afara persoanei investigate. Care a primit totuşi încuviinţarea de a debarca pe Babel. Situaţie, cum se vede, confuză. Pentru, că e neprevăzută. Depăşind competenţa vamei... Glasul lui Averol se stinse jalnic, pentru a izbucni însă îndată, cu aceeaşi vioiciune factice: Următorul?

Ralt pătrunse în boxă. Se mişca ţeapăn şi-şi simţea ţepene pînă şi gîndurile, ca şi cum sub fruntea lui totul ar fi încremenit.

— Aceleaşi două... începu Averol, se opri, apoi constată: La tot grupul, o ciudată predilecţie pentru, obiecte însufleţite. N-am spus ilegală, am spus ciudată. Observaţie cu caracter personal, depăşind atribuţiile de control. A nu se înregistra. Scuze.

— Mă cunoşti? întrebă gîtuit Ralt, dar Averol ripostă prompt:

— Nu cunosc pe nimeni, eu sînt cunoscut de toţi. Petrecere frumoasă pe Babel.

Lumina verde se stinse, o alta se aprinse concomitent la capătul culoarului opus celui de unde veniseră şi banda transportoare îi purtă din nou printre pereţii întunecaţi. Acolo unde piatra părea tot atît de masivă ca în restul tunelului, o nouă ieşire triunghiulară se căsca spre noaptea planetei.

— Încîntător, spuse Or-alda şi Ralt nu-şi dădu seama dacă era ironică.

De fapt, era speriată. *N-am simţit ieşirea. Mare Doamnă, îndură-te de.* Dar n-avea dreptul să se adreseze celei pe care o jignise şi, cu atît mai puţin, să-şi aroge o demnitate din care decăzuse, aşa că-şi cenzură gîndul şi, alături de cei doi bărbaţi, se mulţumi să privească focurile arzînd într-un fel de tipsii concave aşezate pe trepiedele ce înconjurau, la intervale egale, o piaţă circulară mărginită de copaci cu trunchiuri şi frunze livide, ca turnate în ceară, dincolo de cercul cărora nu se zărea nimic. Stele bizare, grupate în constelaţii fără nume, configurau un cer atît de străin încît părea arbitrar. Nici o Lună.

Reeunoscînd mireasma care-l izbise la primul contact cu aerul planetei interzise, Idomar înţelese că fumul suind din focurile pe care le vedea avea mirosul eufo- rizant pe care-l pusese pe seama unei flori

necunoscute. Nici o mişcare alta decît a adierii ce clătina focurile, zvîrlind reflexe de sînge şi făcînd să foşnească frunzele livide, nu tulbura tăcerea, de parcă doar gerla şi cei doi bărbaţi ar fi fost singurele fiinţe de pe Babel.

Tresăriră de aceea şi, ca la un semn, îşi întoarseră capetele spre stînga, de unde creştea un bocănit ritmat, multiplu. Şi dacă nu avură răgazul să schimbe presupuneri asupra originii lui, aceeaşi stupoare îi cuprinse atunci cînd explicaţia zgomotului li se înfăţişă: trasă de doi inorogi, o somptuoasă caleaşca (pe a cărei uşă strălucea iniţiala M) opri în faţa lor.

Atît de neaşteptat se ivise din beznă, încît Or-alda îşi înăbuşi cu întîrziere ţipătul, ferindu-se după trupurile bărbaţilor.

— Scat Mor poate orice, spuse Idomar, fără ca masca feţii să-i trădeze gîndurile, dar glasul lui de copil se înălţă răguşit, ca glasul în schimbare al unui adolescent.

Inorogii amuşinau, calmi. Or-alda făcu un pas. Şi deodată zîmbi, deşi lui Idomar i se păru că trupul gerlei se lipise pentru o fracţiune de secundă de el, căutînd sprijin. Dar contactul fusese atît de fugar încît nici nu era sigur că avusese loc. Tăcut, privi — pornite orizontal din frunţile celor doi cai albi — coarnele netede care le dădeau o demnitate nealterată de faptul că se aflau înhămaţi. Argintul suflat peste armonioasele sculpturi ale caleştii transforma de altfel vehiculul într-un neobişnuit sipet, menit să adăpostească o gigantică podoabă. *O fecioară-podoabă? De asta zîmbeşte Or-alda,* îşi spuse Idomar, trăgînd cu coada ochiului spre gerla pe faţa căreia zîmbetul stăruia.

Dar vizitiul sărise de pe capră. Ape argintii jucau pe livreaua lui de saten alb, împodobită cu fireturi graţios răsucite pentru a-i desena pe piept inevitabila majusculă M. Era tînăr, iar Ralt îşi spuse că barba

şi pletele-i blonde, ca şi seninătatea trăsăturilor, îl făceau să pară coborît dintr-o străveche icoană prerenascentistă.

Tăcut, privindu-i îngereşte, omul deschise uşa caleştii şi-i pofti să urce, plecîndu-şi fruntea.

— Încotro? întrebă Idomar.

Şi din nou celor trei nu le veni să-şi creadă urechilor cînd seraficul vizitiu răspunse cu o voce de bas răguşit:

— Că parcă n-aţi şti... Suiţi păcatului şi nu mă mai ţineţi de pomană!

Marţianul se adună în el ca un arc gata să se destindă, dar Or-alda îi puse mîna pe braţ şi, recunoscînd rictusul lui Idomar, Ralt se grăbi şi el să-l împingă din spate. Suiră deci tustrei şi se aşezară pe pernele imaculate, în vreme ce vizitiul închidea portiera. Apoi, sărind pe capră, plescăi din limbă şi inorogii se urniră într-un trap nebunesc. Ocoliră piaţa, cîrmiră la stînga, pe drumul de unde veniseră şi, amintindu-şi nelămurit ceva, Ralt întoarse capul. Focurile din piaţă fuseseră stinse.

*

Prea puţin atenuat de infimele scăpărări ale stelelor, întunericul păstra tainele planetei sau drumul nu străbătea decît întinderi pustii. Vizitiul n-avea nevoie să-şi îndemne inorogii. Ca nişte fantome mecanice, trupurile albe, abia ghicite în noapte, menţineau cu uşurinţă trapul îndrăcit în care se avîntaseră de la pornire. La fel de fantomatic, vizitiul părea încremenit, iar hăţurile străluceau palid în pumnii lui, la capătul braţelor întinse.

Călătoria în arhaicul vehicul şi focurile din piaţă contrastau prea violent cu modernismul astroportului pentru ca Or-alda, Ralt şi Idomar să-şi poată face o imagine a celor ce-i aşteptau pe Babel.

— Încîntător. Totul e încîntător, repetă gerla, dar inorogii mă mişcă mai presus de toate.

În întunericul care-l ascundea, Ralt îşi îngădui să zîmbească.

— Nu te-au atacat, glumi, gîndindu-se la o foarte veche legendă a raporturilor dintre inorog şi vinovatele fiice ale Evei.

De ce-a spus asta? Or-alda se răsuci spre el.

— Scat Mor pare nu numai să poată orice, replică ea. S-ar zice că şi *ştie* orice.

Vorbeau în şoaptă, ferindu-se de urechile vizitiului.

— Mă întreb dacă inorogii sînt un omagiu sau un simplu mijloc de verificare, interveni brutal Idomar.

— Pe Gerl ţi s-a spus şi asta? şuieră Or-alda.

Ralt află astfel că legenda pămînteană îşi avea corespondentul real în lumea gerlilor, unde inorogii supravieţuiau în poienele din preajma aşezărilor celor ce-şi ziceau Harfele Marei Doamne. „Talentele speciale” ale gerlei erau apanajul acestora cîtă vreme rămîneau fecioare. Înfăţişarea, privirile, pînă şi purtarea Or-aldei i se păreau lui Ralt în contradicţie cu ideea de castitate, dar îşi spuse că inorogii erau probabil judecători mai experţi decît el, care nu cunoştea obiceiurile de pe Venus. De altfel, gerla făcuse în două rînduri dovada că posedă însuşiri neobişnuite. *Să fi fost verificat şi eu?* se întrebă cu gîndul la Fart Averol, de care nu putea uita. Tulburat, socoti nimerit să nu le ascundă tovarăşilor de aventură felul în care Fart Averol intervenise în viata lui.

— Nu părea să te cunoască, observă Idomar. Sau n-a fost concludent examenul, sau n-a considerat necesar să se trădeze...

— Vrei cumva să mă convingi că nu ştiu cine sînt?

Exasperarea lui Ralt aduse un zîmbet mort pe faţa Asasinului.

— Şi Idomar a fost verificat, aminti Oralda. Numai el putea căra un arsenal de felul celui ce i-a fost confiscat. *Şi am fost verificată şi eu,* adăugă în gînd.

Clipele petrecute în tunelul negru o obsedau, evita să stăruie asupra lor, dar ştia că reprezintă un semn de întrebare, deşi fusese contrazis în două rînduri. *În trei.* Se simţi deodată neînchipuit de uşoară şi îi veni să cînte, melodia începuse să-şi şi distileze acordurile în mintea ei, dar se stăpîni. Idomar rostea cuvinte pe care dinţii lui de hîrciog le mestecau, parcă.

— Dacă nu-ţi mai poţi alege nici mijloacele... Cuţite! Ca-n epoca fierului...

— Poate că ai căzut la examen, zise Ralt afişînd un fals aer nevinovat. S-a constatat că tu nu eşti tu, aşa că ţi s-au luat armele cu care voiai să treci drept Idomar.

Ştie? Ce ştie? Tresărind, Idomar îl străpunse cu privirile. Dar Or-alda începu să rîdă.

— S-ar părea că sînt singura dincolo de îndoială.

E cu putinţă? Iată, e cu putinţă. Cuvintele cîntau, făceau salturi şi tumbe, iar Marea Doamnă le privea cu îngăduinţă.

Caleaşca descrise în clipa aceea un mare arc de cerc şi se opri. Fără veste se luminară o mulţime de ferestre pe faţada clădirii ivită din beznă. Forma şi amănuntele ei rămîneau invizibile, deşi era limpede că inorogii poposiseră în faţa unui edificiu de mari proporţii.

Din felinarul arhaic spînzurat deasupra porţii se revărsa o lumină sîngerie, razele curgeau pe treptele negre ale scării monumentale. Era cu neputinţă să-ţi dai seama dacă te afli pe aleea unui parc sau dacă prima treaptă pornea direct din stradă. La drept vorbind, nu se vedeau nici vegetaţia parcului, nici aleea şi nici strada, preşul sîngeriu al luminii încetînd, ca retezat, mai jos de prima treaptă a scării. Numai presupusa înfăţişare a clădirii, dedusă din proporţiile ei, sugera ideea unui parc în mijlocul căruia te-ai fi aşteptat s-o

descoperi, de fapt (Ralt îşi dădu seama de noua ciudăţenie, dar se mulţumi s-o înregistreze ca şi cum succesiunea, bizareriilor i-ar fi tocit facultatea de a se mai mira), de fapt, clădirea părea pornită din neant, plutind în nicăieri. Dacă n-ar fi ştiut că un drum, fie şi ascuns acum de întuneric, unea edificiul cu astroportul, ar fi putut jura că planeta interzisă nu e decît un pustiu de proporţii, o închipuire.

Dar seraficul vizitiu, cu glas de haimana beţivă, se dăduse din nou jos de pe capră şi deschisese portiera,

plecîndu-şi fruntea şi făcînd cu braţul stîng un gest de poftire. Respectuos, o ajută mai întîi pe Or-alda să coboare, apoi lungi dreapta către Idomar, care se făcu a nu-i vedea mîna întinsă. Ralt se grăbi să-şi pună pentru o clipă palma în palma lui aspră, ca o răzătoare, şi contactul neplăcut îi zbîrli nervii. După care omul scuipă, sări pe capră, apucă hăţurile şi plescăi din limbă, iar inorogii, cu o clipă înainte ca de piatră, porniră brusc la trap, de parcă încremenirea sau trapul ar fi fost singurele stări pe care le-ar fi cunoscut. Zgomotul copitelor se topi într-o frîntură de secundă şi cei trei rămaseră singuri.

— Poţi sonda poarta? întrebă Idomar.

— Am făcut-o de mult.

Şi, dînd exemplu, Or-alda sui treptele negre, spoite cu raze roşii. Toţi trei, de altfel, păreau trecuţi printr-o baie sinistră, pînă şi feţele li se acoperiseră cu măşti purpurii, după cum mîinile le fuseseră muiate în sînge. Nu fură nevoiţi să acţioneze, din încheietura ei de bronz prinsă într-o horbotă din acelaşi material, mîna prelungă ţinînd în căuşul palmei o sferă menită să izbească în sfera identică prinsă de lemnul porţii. Cele două canaturi, împodobite cu o sumedenie de capete în mijlocul cărora creşteau vrejurile majusculei M, se retraseră, deschizîndu-se peste o mare sală cu dale albe şi roşii.

Soaţiul era închis de o mulţime de steaguri din toate timpurile, de pe toate planetele, care-şi îmbinau culorile pălite de vreme şi închipuiau pe pereţii imenşi, aripi de fluturi. Alte drapele întinse de greutatea unor mari ciucuri cu fireturi, spînzurau peste balustrada galeriei de la etaj, ce înconjurau sala, în fundul căreia, de o parte şi de alta a unei scări de marmură roşie, desfăcută în două aripi suitoare, străjuia călare cîte un manechin în armură, cu suliţa

în dreapta şi mîna stîngă proptită în şold. Un imens candelabru cu multe braţe, dar braţe omeneşti, aşezate pe patru rînduri şi în mîinile cărora ardeau lumînări roşii şi negre, lumina sala în care nu se afla nimeni. Fumul lumînărilor avea mirosul plăcut sugerînd fragranţa unei flori necunoscute.

Din clipa opririi în faţa edificiului Ralt se simţea cuprins de speranţă şi teamă. *Arla. Acolo sus. Arla. Mă aşteaptă. Arla mă aşteaptă.* Încercă să se prevină asupra deziluziei probabile *(de fapt, e imposibil, ştii bine că Arla*

nu poate fi acolo, te-ai lăsat tîrît într-o călătorie absurdă, nu-ţi face iluzii) şi atunci panica îl scălda în suduri îngheţate şi se simţea din nou la marginea pustiului negru, faţă-n faţă cu iremediabilul.

— Urcăm? întrebă, silindu-se să-şi stăpînească tre- murul genunchilor.

— Urcăm, încuviinţă Or-alda.

În galeria de la etaj văzură mai multe uşi închise şi le încercară pe rînd, dar toate erau încuiate. Una singură se deschise chiar înainte ca Idomar să bată în lemnul auriu cu vine roşii, somptuos ca un vechi brocart. Lui Ralt i se păru că faclele prinse pe pereţii încăperii în care intrasera se aprinseseră cu o frîntură de secundă după deschiderea uşii, dar nu avu răgazul să-şi lămurească ciudata impresie. Atenţia îi era atrasă de contururile parcă incerte ale încăperii şi îşi spuse întîi că lumina faclelor făcea să tremure pereţii, apropiindu-i şi depărtîndu-i ca şi cum spaţiul ar fi şovăit, încă nehotărît asupra limitelor pe care avea să şi le impună.

Încăperea îşi află totuşi repede înfăţişarea şi el înaintă înregistrînd prezenţa rapace a unor mobile cu forme neobişnuit rotunjite pentru a sugera încremenirea unor fiare ghemuite, gata să se repeadă, în ciudă podoabelor de bronz, zgarde, cătuşe sau lanţuri, menite să le reteze avîntul. Lemnul devenea roşietic acolo unde rotunjimile patinate căpătau luciu de oglindă. Încăperea era prelungă, vastă, de ambele laturi, pornind de la uşă, se înşirau mese şi scrinuri, rafturi cu vase de aur şi de argint alternau cu dulapuri impunătoare cu bufete pîntecoase. Un imens covor înghiţea zgomotul paşilor. Iar în fund pe un jilţ de dimensiunea unui tron (dar era un tron, *cum de n-am văzut de la bun început baldachinul roşu, estrada cu*

trei trepte? se întreba Ralt), aştepta un bătrîn.

Pe jilţul arhaic ale cărui braţe închipuiau, potrivit unei vechi tradiţii terestre, doi lei cu boturile căscate, în încăperea cu aerul înfiorat de sfîrîitul intermitent al faclelor, trupul firav părea neobişnuit de mărunt. O mantie de blană aurie, închisă la piept cu nişte copci strălucind stins, îl ascundea tot. Doar capul răsărea din gulerul amplu şi Ralt privi lung faţa cu obrajii surpaţi şi pielea zbîrcită mărunt, ca pieliţa unui măr putred, tîmplele scobite, nasul subţire şi ochii de un negru prăfuit

sub aripile stufoase ale sprîncenelor albe, pînă în dreptul cărora cobora o căciulită croită din aceeaşi blană de aur.

Bătrînul nu făcea nici o mişcare, iar în ochii lui morţi nu se putea citi dacă urmărea apropierea celor trei.

— Să fie Scat Mor? şopti Ralt.

— *Domnul* Scat Mor, se înălţă atunci un glas tremurat, hîrîit, aspru încă, în ciuda vîrstei, un glas încăpăţînat, atroce, cum numai cei vechi ar fi putut închipui unul, dacă ar fi încercat să dea Morţii un glas. Aici, pe Babel, mai păstrăm formulele de politeţe... Fiţi, aşadar, bineveniţi pe planeta mea. Da, micul meu discurs de recepţie a fost înregistrat. Ceea ce vedeţi nu e decît un simulacru, un manechin, dar chipul meu a fost reprodus cu grijă. Aşa arată azi Scat Mor... E tot ce am considerat necesar să vă spun deocamdată. Trei odăi v-au fost pregătite, le veţi găsi. Poate că mîine vom mai sta de vorbă, dar nu e nevoie să-mi aşteptaţi mesajul: ştiu unde vă pot găsi. Noapte bună, domnişoară. Noapte bună, domnilor.

Deşi glasul încetase să hîrîie, cei trei urmau să privească păpuşa îmblănită care-l înfăţişa pe Scat Mor. Odată audienţa încheiată, începînd din dreptul tronului, torţele din suporturile prinse în pereţi se stingeau, ca pentru a-i alunga. Cortina de întuneric se lăsa peste imaginea stăpînului planetei interzise.

Tăcuţi, se înapoiară deci în galeria spre care dădeau toate uşile şi nu spuseră nimic nici cînd văzură că trei dintre ele erau acum deschise. Cîte o privire din prag le fu de ajuns pentru a-şi da seama că încăperile erau riguros identice, aşa că se despărţiră, izolîndu-şi fiecare nedumeririle şi speranţele.

Palatul era tăcut ca un mausoleu.

Or-alda

— E adevărat? întrebă Ter-li? ridicîndu-se într-un cot şi privind-o.

Toropită de dragoste şi soare, Or-alda rămăsese culcată pe spate, cu ochii închişi. I se părea că iarba albastră cobora şi suia lin o dată cu solul cald, cu trupul ei legănat, picioarele-i erau uşoare, umerii şi capul se afundau tot mai adînc într-o saltea de ceaţă, apoi trunchiul şi capul începeau să plutească, iar picioarele îi atîrnau, se îndepărtau ca şi cum tot ce era oase, şi sînge, şi muşchi s-ar fi îngrămădit în tălpile goale şi o putere necunoscută ar fi ridicat-o, aurie şi dreaptă, în ziua de vară.

Fericită, deschise ochii. Şi-şi apăsă degetul arătător pe buzele lui Ter-li, cerîndu-i să tacă. Dacă e adevărat? Prostuţule, venusianule... *O pasăre albustră se lăsă fulgerător pe piatra înconjurată de apă, îşi muie ciocul în unde şi-şi luă zborul la fel de repede, sfîrîind din aripi înainte de a se pierde printre frunzele roşii. În pămătuful de ierburi albastre, din care răsăreau flori cărnoase, aproape negre, un foşnet melodios.* Şarpele, *îşi spuse.* E întotdeauna de faţă. *Pe Marea Doamnă, n-o încercau de fel păreri de rău.* Sînt o Harfă

pe care s-a cîntat îndelung. Mă odihnesc. *Îi trecu prin minte să verifice, dar se temu.* Şi dacă, totuşi?

Faţa lui Ter-li se apropie încet acoperind cerul, buzele fierbinţi pe colţul ochiului stîng, pe colţul ochiului drept. Or-alda îşi trecu braţele pe după gîtul lui şi trupul cald şi neted îi strivi sînii.

— E adevărat, şopti.

Tinărul se depărtă brusc, se ridică în genunchi.

— Vrei să spui... au să ne pedepsească?

Şi întinzîndu-şi trupul fericit pînă în cea mai neînsemnată fibră, pînă în vîrful unghiilor, ea recită ca o calmă sfidare:

Aripile noastre înfloresc departe.
Am ajuns pe culmea roşie amîndoi,
La doi paşi de viaţă, la un pas de moarte...

Erau versurile lui No-cli, cel ce nu pregetase să moară pentru a le îngădui să se iubească.

— Da, spuse Ter-li, dar... dă-ţi seama...

Frică. Îi e, într-adevăr, frică. Îi tremură buzele. *Toate culorile ar fi trebuit să se stingă şi copacii să urle, dar poiana era aceeaşi, şi cerul.*

— Nu-ţi fie frică, spuse cu puţin dispreţ Or-alda. Numai eu am de dat socoteală.

Şi adăugă în gînd: În mine.

— Numai tu?.., Cum îţi închipui? Crezi că te-aş lăsa... cînd pentru mine...

Ter-li! Iubirea mea. *Dar rosti, călcîndu-şi pe inimă:*

— N-am făcut pentru tine nimic.

Şi ochii i se măriră, pentru că tînărul se afla deodată neînchipuit de departe. Pojghiţa îngheţată lunecase de pe umerii lui. Nu-i mai simţea înfiorîndu-se, dar pînă la aflarea noului tipar după care avea să se modeleze, luat din scurt, se trezi descumpănit. Ocolind privirile Or-aldei, bombăni:

— Voi, gerlii, faceţi probleme din toate...

— Va fi totuşi plăcut să te lauzi faţă de prietenii tăi venusieni că ai istovit o Harfă a Marei Doamne, îl ispiti ea.

Şi nu-i scăpă zîmbetul lui, îndată alungat. Dar i se oferise tiparul de care avea nevoie.

— Dacă ţii neapărat să mă jigneşti...

Se ridică în picioare. Lungită pe spate, Or-alda strînse din pleoape. Îşi muşcă buzele să nu strige cînd cuţite de gheaţă îi străpunseră ochii şi inima.

— Or-alda...

Şovăiţi încă, neputîndu-se dezbăra de ruşine. Parcă ar fi moartă, *îi trecu deodată prin minte, văzînd-o nemişcată. Fără să-şi dea seama, se trase cu un pas îndărăt, aruncă priviri neliniştite spre trunchiurile închizind luminişul.*

Printre gene, Or-alda îl văzu depărtîndu-se, văzu cum se împiedică de ciotul unei buturugi. Cămaşa portocalie flutură în spaţiul dintre doi copaci, apoi pieri. O pasăre fluieră ascuţit.

Durerea nu mai avea tăişuri, încetase să se concentreze şi se răspîndea în tot trupul, dar Or-alda nu mai era decît o imensă mirare: atît de repede se putea pierde tot? Şi în ea se adună ură faţă de iarba şi copacii care nu se schimbaseră, faţă de cerul cu nori identici şi păsările piuind indiferent.

Apoi, răsucindu-se în iarbă, se ridică în coate şi îşi cuprinse faţa în palme, silindu-se să sondeze creierul celui ce se depărta. Dintr-un scrupul ce-i apărea stupid acum, în scurtul răstimp al idilei se abţinuse să-i violeze conştiinţa. A-l sonda ar fi însemnat să-l coboare în propriii ei ochi, mărturisindu-şi neîncrederea în cuvintele care o cuceriseră, ca şi în mulţimea măruntelor gesturi din care dragostea ei făcuse dovezi.

Acum, încordată, aşteptă stabilirea contactului. Cu- rînd, se prăbuşi cu faţa în

iarbă: după cum se putea aştepta, Harfa nu fusese istovită, ci sfărîmată.

Extras din Biografia Or-aldei

Se treziră la aceleaşi oră, fără legătură cu timpul real, care se încăpăţîna să nu li se descopere. Ca şi ferestrele clădirii astroportului, ferestrele încăperilor în care dormiseră erau opace, mai mult, nu puteau fi deschise: încăperile se luminaseră toate în acelaşi timp, dar nu torţele împrăştiaseră întunericul, lumina venea de afară, o lumină ce nu creştea treptat, ci explodase în ferestre. Cum fiecare încăpere se dovedise a fi un mic apartament înzestrat cu toate anexele necesare, nu aveau a se plînge de nimic. Odihniţi, se regăsiră în galeria ce dădea ocol etajului.

O nouă uşă fusese deschisă, chiar alături de cea din lemnul auriu cu vine roşii, îndărătul căreia manechinul înfăţişindu-l pe Scat Mor le acordase audienţa. Noua sală

în care intrară era o sufragerie. Sculptate într-un lemn necunoscut, opalescent, cu fibre vizibile, mari bufete cu uşi în mijlocul cărora clipea inexorabil cîte un imens ochi (feluritele smalţuri ale irişilor erau dispuse pentru a alcătui un savant brîu cromatic, iar ritmul alternativ în care uriaşele pleoape clipeau crea o mişcare continuă, neliniştitoare) acopereau în întregime pereţii pînă la tavanul împărţit în chesoane din care răsăreau mîini ce păreau că binecuvîntează. Între bufete, şi dăltuite în acelaşi material opalescent, se înşirau statuile unor adolescenţi purtînd tăvi de aur. Pe masa lungă, acoperită cu o impecabilă olandă de culoarea untului, cafeaua aburea în trei ceşti. Pîinişoare rotunde, calde, aşteptau într-un coş, alături de gustări presărate pe tăvi sau în recipiente închise. Nu lipseau mierea, nici prăjiturile uscate, cu sau fără stafide şi fructe glasate. Ca şi pînă atunci, nu se vedea ţipenie de om.

— O lume din o mie şi una de nopţi, spuse Ralt.

Reconfortat, îşi repeta că, dacă mai era de aşteptat, întîlnirea cu Arla nu putea avea loc decît pe acest Babel, unde totul părea cu putinţă.

— Scat Mor, spuse Or-alda, cu un tremur de fervoare în glas.

— O lume despre care aş vrea să stăm de vorbă, spuse Idomar, şi ei îl priviră miraţi.

Deocamdată, descoperindu-şi o foame legitimă, mîncară cu poftă, bucuroşi că Scat Mor nu uitase să-şi cinstească (oaspeţii? viitorii funcţionari? vasalii?) cu parfumate *larhi* venusiene, tuberculii cu gust de fructe împodobind rădăcinile aeriene ale copacilor *ashara,* ca şi cu mana violetă *dafgol,* culeasă de pe nisipurile de pe Marte. Neîntrerupta clipire a ochilor ce-i înconjurau nu întîrzie totuşi să le transmită o stare neplăcută.

Sentimentul că erau supravegheaţi de ochii ciclopici îi oprea să vorbească, pe de altă parte îi apăsa nefirească, umilitoarea tăcere domnind în palatul pustiu.

— Aţi isprăvit? izbucni Idomar.

Or-alda nu se putu opri să găsească ciudată lipsa de stăpînire a celui care ar fi trebuit să-şi controleze reflexele mai bine decît ei toţi, dar nu spuse nimic şi se ridicară tustrei, ieşind în galerie.

— Nu văd de ce ne-am feri unii de ceilalţi, spuse Ralt. Da, am venit aici pentru ceva anume. Şi bănuiesc că fiecare dintre voi a avut motivele lui...

— Taci, scrîşni Idomar.

Asp. Firul de sînge printre firele bărbii. A vrut să mă ajute? Ştia?

— Eu... iartă-mă, bîigui Ralt, schimbîndu-se la faţă. N-am vrut...

— În ce mă priveşte, îi sări în ajutor Or-alda, n-am nimic de ascuns. Şi nu mai vreau nimic... Scat Mor poate orice.

Îi trecu brusc prin minte să-i sondeze, dar ştia că nu se va hotărî să violeze făgăduiala făcută în astronavă. Îi erau, amîndoi, prieteni.

— Mă gîndeam, doar, mai explică stingherit Ralt, că n-are rost să rămînem aici... închişi. Aş fi vrut să cunosc planeta şi... *Arla. O nebunie, ştiu. Deir dacă: Scat Mor poate, într-adevăr, orice?*

— Planeta? şuieră Idomar. Şi, zîmbind deodată neomenesc, adăugă rece: Bine.

Tăcuţi, coborîră scările de marmură roşie, revăzură marea sală împodobită cu drapele. Poarta se deschise de la sine şi se opriră toţi trei pe treptele negre. Auziră zgomotul cu care cele două canaturi se împreunară în urma lor, dar nu întoarseră capul. Uluiţi, priveau marea piaţă în mijlocul căreia susura o fîntînă.

Case cu faţade înguste şi cu cîte trei etaje pe care se puteau număra doar două,

trei sau numai o singură fereastră înconjurau piaţa prin care treceau femei cu rochii atît de lungi, încît poalele le măturau caldarîmul, femei cu pălării înalte, conice, de pe care coborau văluri transparente, forfoteau bărbaţi purtînd pantaloni atît de scurţi, încît picioarele strînse în ciorapi coloraţi li se vedeau pînă aproape de şolduri, bărbaţi neobişnuit de spătoşi datorită mînecilor ample ale surtucelor; împodobite cu pene, pălăriile lor minuscule, de catifea sau de blană, le dădeau o înfăţişare mîndră, sporită de săbiile sau pumnalele prinse de cingători închise cu paftale atent cizelate. Aidoma femeilor, bărbaţii purtau veşminte violent colorate, aşa că întreaga piaţă părea o suită de imagini schimbătoare, văzute prin lentilele unui uriaş caleidoscop.

Dar Ralt n-avea ochi pentru cei ce se perindau prin faţa lui. Palid, se uita la fîntîna din bazinul căreia răsărea o statuie de bronz. Statuia o înfăţişa pe Arla. O Arla calmă, zîmbitoare, plecînd un ulcior de bronz din care se prelingea un fir de apă.

Fără să-şi dea seama ce face, coborî treptele negre. Ca dintr-o altă lume, auzi în urma lui glasul aţîţat al Or-aldei şi răspunsurile lui Idomar, rămaşi în capul scărilor. Gîndurile i se încurcau, *înseamnă că totuşi... Arla. Deşi tu. Nici Scat Mor. Dar statuia, văd statuia, te văd,* căci simpla ei prezenţă de bronz era un miracol şi ce altceva decît un miracol căuta el acolo, pe planeta *interzisă celor ce nu cred în miracole, n-au nevoie de miracole, cred, cred, Scat Mor poate orice.*

Ajuns pe caldarîmul pieţei, se apropie de fîntînă. Atunci simţi cutremurul şi se strădui să-şi păstreze echilibrul, totul pulsa şi oamenii se înceţoşau, păreau umbre albe dobîndind pentru o clipă densitate numai ca să redevină incerţi, şi faţadele tremurau de parcă văzduhul s-ar fi încins pe neaşteptate.

Apoi, casele începură să lunece vertiginos ca pe ecranul circular al unui imens cosmovizor dereglat, imaginea curgea fără încetare re- ducînd culorile şi volumele la simple linii, ploaie însoţită de descărcări electrice, ţiuituri, explozie de puncte, sub picioarele lui caldarîmul se afunda *poate că mi se pare, poate că piaţa stă pe loc şi doar eu mă prăbuşesc, simţind în coşul pieptului sfîrşeala produsă de viteza ascensorului,* dar cînd totul luă sfîrşit şi imaginea se stabiliză se pomeni în piaţa unui alt timp.

Fîntîna dispăruse.

*

— Şi acum? întrebă Idomar, întorcînd spre Or-alda schema uscată a zîmbetului pe care, de ani de zile, şi-l ucisese cu grijă.

Ralt se topise sub ochii lor, după cei cîţiva paşi pe pietrele de rîu ale pieţei, care-l duseseră pînă în apro- ierea fîntînii. Trupul i se decolorase (Idomar îşi aminti de o foarte veche fotografie solarizată), după care imaginea lui mai stărui pentru o fracţiune de secundă, ca negativul unei lumini puternice, pe retină. Forfota din piaţă nu încetase, nu se întrerupsese măcar, de parcă nimeni n-ar fi înregistrat nimic. *Probabil că nici nu ne văd,* îşi spuse Idomar. *Nu existăm pentru ei, poate că nu sîntem decît proiectaţi pe fundalul în mişcare al pieţei sau poate că palatul lui Scat Mor...* Nu-şi duse gîndul pînă la capăt. Or-alda spusese ceva.

— ... părăsi, auzi doar sfîrşitul frazei ei şi se simţi brusc răscolit de o furie rece.

Indiferent şi liber. Era propriul glas, glasul de copil. Îşi bătea joc de el şi se miră că poate simţi mînie, rîzînd totodată de ea, dar cuvintele-i scăpară fără voie:

— Eu nu-mi... nu-l părăsesc.

Fusese gata să spună: *nu-mi părăsesc prietenii.*

— Idomar, rosti Or-alda privindu-l lung, spuneam că nu-l putem părăsi.

Prietenii. Care? Asp? Nu uitase să rîdă. Mai cunoştea ruşinea? Dar nu despre asta.

— Nu ştiu ce se întîmplă cu mine, mărturisi.

— Să ne întoarcem, propuse gerla, apucîndu-l de braţ şi Idomar şovăi pe trepte, cu ochii la femeia de bronz răsărind din bazinul fîntînii.

Vorbi absent, cu gîndurile în altă parte:

— M-aş duce după el.

— Nu înainte de a şti ce i s-a întîmplat.

Avea dreptate şi Idomar păru să se răzgîndească, ieşind dintr-un con de umbră. Cunoştea, bineînţeles, intenţia Or-aldei. Şi înţelegînd că, în mod normal, dialogul nici n-ar fi trebuit să aibă loc, se simţi din nou descumpănit.

— E un neajutorat, spuse supărat în clipa în care cele două canaturi ale porţii se deschiseră în faţa lor.

Dar nu era o explicaţie, îşi dădu seama de cum rosti cuvintele, şi strînse din dinţi. Totul în el era tulbure ca o apă răscolită de valuri. *Nu mai sînt eu.* În vitrina clădirii de pe strada necunoscută din Arit, pe care nici nu ştia cum ajunsese, Asp îl privea ridicînd paharul, aşa cum îl privise atunci, deschizîndu-i uşa. Şi, tot ca atunci, seara era tîrzie. Culoare, scări, uşi, anonimă succesiune de amănunte pe care amintirea o regăseşte fără a fi în stare să se oprească la vreunul, apoi încăperea cu holograme şi androidul care rosteşte prietenos:

— Vă aşteptam, Idomar av Olg su Saro.

Dar ce aştept eu? Asta? Te desăvîrşeşti timp de ani de zile pentru ca, deodată? Sînt sigur că ştia. Mă schimb?

Intraseră în marea sală şi Or-alda se şi aşezase pe o bancă de lemn ale cărei picioare sfîrşeau în labe prevăzute cu gheare (de leu? de vultur?) sub aripile

desfăcute ale steagurilor ce simbolizaseră glorii efemere şi nu mai evocau decît oştiri lipsite de identite. *Te pomeneşti că au împerecheat steagurile unor duşmani de moarte,* îşi spuse Idomar, apropiindu-se. Încerca să alunge gîndurile grave ce se zvîrcoleau în zona tulbure de care se apropiase fără să vrea (convins că totul vine la vreme, îşi propusese să aştepte, să nu forţeze nimic) şi privi cu încăpăţînare vechile drapele. Împerecherea steagurilor vrăjmaşe era o idee care putea ispiti un Scat Mor (descoperi în el o aversiune organică faţă de cel ce li se înfăţişase în chip de manechin), dacă n-a pus cumva să i se confecţioneze nişte steaguri inexistente, false, simple ornamente ale palatului fals, inexistent, în care-i adusese. Era o intuiţie trezită de indiferenţa oamenilor din piaţă, dar trebuia să-i recunoască doza posibilă de arbitrar. În fond. nu atinsese nici una dintre figurile din piaţă pentru a se încredinţa de realitatea lor, în timp ce aici, în palat, totul se înfăţişa incontestabil solid, marmură, metal, lemn. Dacă era vorba de o proiecţie, atunci ireali erau bărbaţii şi femeile în ciudate veşminte desuete.

— Ale mele sînt sus, zise Or-alda, întinzînd mîna, şi Idomar o privi întrebător.

Dar îşi aminti îndată de ce se întorseseră în palatul tăcut şi, din buzunarul salopetei, scoase cutia lunguiaţă. Atentă, gerla deschise ceea ce Ralt numise un sicriu.

Strigătul împroşcă pereţii cu sînge. Cutia căzu, dar Idomar nu făcu nici o mişcare, nu schiţă măcar gestul de a se apleca spre lespedea roşie. Fascinat, privea chipul Or-aldei, dintr-o dată sluţit de o expresie atît de cunoscută, încît i se păru că simte o armă în unealta vie a mîinii şi trase cu coada ochiului pentru a se încrcdinţa că nu era singur şi că nu el luase pentru Or-alda

chipul destinului, aşezîndu-i masca spaimei pe faţă.

Aurul pielii se mistuise în cenuşă; buzele tremurau, agitate de zvîcnete ce le trăgeau lateral, dezvelind dinţii încleştaţi; răsuflarea i se precipita, o putea auzi, devenea gîfîit; sticloşi, ochii refuzau să vadă. Şi sudoarea ce-i năpădise, rădăcina părului se scurgea pe frunte, lucea pe obrajii ei, ca nişte lacrimi.

Fără veste, Or-alda sări în picioare, se repezi pe scări. Cu gesturi încete, Idomar îi luă locul pe bancă, apoi se plecă şi ridică sicriul miniatural în care Ralt şi Or-alda nu mai erau decît două minuscule cadavre.

*

Într-un tîrziu, Or-alda coborî. Şi lui Idomar i se păru că măruntul trup mort, pe care abia îl văzuse, fusese mărit la dimensiunea originalului şi se apropia acum, rigid, uzurpînd atributele vieţii doar caricatura mişcării. Trăgîndu-se într-o parte pe bancă, îi făcu loc şi amîndoi tăcură, sub gloriile defuncte răstignite pe pereţi. Nici zgomotul de afară, unde forfota continua poate, nici larma închisă în steagurile care uitaseră să mai fluture, după cum mobilele din palat uitaseră să trosnească, nu ajungea pînă la ei.

De ce pe bordul astronavei? se întreba iar şi iar Or-alda. *De ce inorogii?* Totul nu fusese decît o mare, o neîntreruptă înşelătorie, de la dragostea lui Ter-li, pe care nu o pusese la îndoială, pînă la imaginea ei triumfătoare din vitrina descoperită pe strada necunoscută din vechiul Xu-Tii şi tot ce urmase (nu-şi amintea, de fapt, din tot ce urmase, decît biroul cu holograme în care androidul prietenos spusese *Vă aşteptam, Or-alda),* apoi regăsirea pe bordul astronavei şi lipsa de reacţie a inorogilor, minciuni, spor şi

rafinament de tortură menit... *De ce pe bordul astronavei? De ce inorogii?* Dar descoperi cu groază că-şi dăduse răspunsul. Numai faptul că fusese una dintre Harfele Marei Doamne o împiedicase să-l găsească de la bun început, deşi chiar din copilărie...

— Scat Mor poate probabil orice, şopti atunci Idomar. Dar preferă să colecţioneze epave.

Glasul de copil purta atîta tristeţe, încît Or-alda îi primi ofranda compătimirii fără să se mire că vine de la un Asasin şi fără să înregistreze faptul că Asasinul se trecea şi pe el însuşi în rîndul epavelor. *Da, da, epavă. Harfă sfărîmată. Marea Doamnă şi-a întors faţa de la mine.* Îşi înghiţi lacrimile şi se apropie de Idomar, simţind nevoia umărului dur lîngă umărul ei. Abia atunci, ca şi cum contactul i-ar fi sensibilizat înţelegerea, şopti:

— Şi tu...?

— Şi Ralt, fără doar şi poate.

— De ce?

— Nu ştiu.

Vorbeau şoptit, fără a-şi întoarce capetele, privind drept înainte.

— Pedeapsa, rosti cu tragică fervoare Or-alda. Ştiinţa roşie şi neagră.

Şi-i destăinui că gerlii se pricepeau să-şi tortureze victimele, smulgîndu-le suferinţa ca pe un elixir distilat, picătură cu picătură, în alambicul trupurilor. Ştiinţa roşie şi neagră se născuse o dată cu începuturile, în junglele fierbinţi colcăind inform, impur, de vieţi fără număr şi încă fără nume.

— Pedeapsa? repetă Idomar. Cine e Scat Mor să pedepsească? Şi pentru ce?

Asp. Chiar dacă n-a mai apucat să răspundă. Înfiorat, îşi aminti că Scat Mor putea orice. *Pînă şi să-şi aroge dreptul de a pedepsi în toate lumile integrate Oficiului? Atunci Babel, planeta interzisă? Un imens penitenciar. Temnicer şef — Scat Mor. Cu*

asentimentul Oficiului. Îşi simţi gura uscată şi înghiţi de cîteva ori, încercînd să-şi umezească cerul gurii. Nici nu-şi dădu seama.

— Nu ştiu, oftă Or-alda, dar Idomar nu făcu legătura şi nu pricepu că răspunde la întrebarea lui, la care aflase răspuns.

— Un imens penitenciar, spuse, rar şi apăsat. Artificial. Babel e o planetă artificială. Am înţeles asta din prima clipă... Deşi mult mai mică decît oricare dintre lumile noastre, i s-au creat artificial condiţii practic identice de gravitaţie, de atmosferă, de climă.

— Şi vom fi daţi pradă ştiinţei roşii şi negre.

Mereu şi mereu, cuvintele sunau în ea ca un sinistru refren. Ochii Or-aldei nu-şi pierduseră fixitatea. Alături de masca veştedă a lui Idomar, faţa gerlei încremenise şi ea, mască exotică a resemnării. Sub pecetea spaimei, măştile sînt toate la fel. Harfa Marei Doamne nu mai era decît fiinţa vulnerabilă prin chiar feminitatea în care singură se surghiunise.

— E întotdeauna folositor să cunoşti adevărul, afirmă Idomar, încercînd să se regăsească *(oare asta urmăresc, să cunosc adevărul lui Asp?),* apoi adăugă, fără nici o trecere: Vreau să dau de Ralt.

— Nu înţelegi că am fost despărţiţi cu bună ştiinţă?

— Mă întreb, continuă marţianul, trecînd peste întrebarea Or-aldei de parcă n-ar fi auzit-o sau ar fi socotit că obiecţia era neglijabilă, dacă cei din piaţă... îţi dai seama că pe o planetă artificială se poate crea orice? Monştri, cataclisme, un spaţiu-timp paralel, dar accesibil, sau coexistenţa mai multor nivele în spaţii-timp basculante... mă întreb dacă ei din piaţă sînt delincvenţii unui alt timp. Păreau nefericiţi?

— Nu, recunoscu Or-alda. Dar noi sîntem sortiţi ştiinţei roşii şi negre.

Şi se chirci parcă, încrucişînd braţele pe piept şi strîn- gîndu-şi umerii în palme. Zîmbetul mort zvîcni pe buzele lui Idomar.

— Ţi-am spus că am fost pe Venus... pe Gerl. Şi m-am întors. Mi-au ucis faţa, dar m-am întors.

Femeia pentru care trebuia să ia chipul destinului fugise de pe Marte şi-şi găsise adăpost într-una din cetăţile roase de vreme ale gerlilor. Asasinul îi dăduse de urmă, dar gerlii îl înconjurară în seara în care voia să pornească spre Xu-Tii. Şi-ar fi putut croi drum peste mareea tăcută a trupurilor ce se revărsau din chepenguri şi guri de canal, apăreau de după ziduri pe jumătate prăbuşite, se prelingeau pe ferestre — armele din valiza neagră erau în stare să pună pe fugă o armată, de fapt eventualii ei supravieţuitori —, dar Idomar, Asasin al Nobilei Ghilde, pregătit să ia oricînd chipul destinului, nu putea ucide pentru a-şi salva propria viaţă. Nici nu s-ar fi coborît, probabil, în asemenea măsură, chiar dacă statutele nu s-ar fi opus: indiferenţa din care-şi făcuse o a doua natură o includea şi pe cea privitoare la el însuşi. Capturat, fusese tîrît în afara cetăţii, în junglă. Ştiinţa roşie şi neagră, în infinitul a trei zile negre, a trei nopţi roşii...

Sări în picioare.

— Vii cu mine?

Or-alda ridică spre el priviri descumpănite de spaimă şi ruşine. *I-au veştejit faţa. Ai noştri. Trebuia să-mi dau seama.* Dar fusese cruţată de cele ce se săvîrşeau în mirosul putred al junglei, era o Harfă şi, întreg poporul vechi îi apăra neprihănirea. Doar zvonurile, cînd şi cînd, doar şoaptele înfrigurate ale unei alte Harfe. *Se zice că. Am auzit. Voi ştiţi?* Nu ştiau aproape nimic. Le era interzis să

sondeze insondabilul, cea mai slabă întinare împuţinînd Puterea. *De asta nici nu mi-am dat seama din capul locului. Am ales noroiul, mi s-a dat minciuna. Ter-li şi Babel. În mine e moarte, totul e mort.*

— Sînt o Harfă sfărîmată, mărturisi, atingînd cu vîr- furile degetelor faţa ucisă a lui Idomar, ca şi cum i-ar fi cerut iertare.

— Sînt un Asasin sfărîmat, rînji marţianul. Ti-am spus Scat Mor colecţionează epave... Ei bine, mergem după a treia epavă?

Dar poarta refuză să se deschidă în faţa lor. Idomar înregistră abia acum lipsa clanţelor, a broaştelor, a unui simplu ivăr sau sistem automat de manipulare.

— Bună ziua, doamnă. Bună ziua, domnule.

Doamnă.

Glasul neaşteptat era impersonal. Venea de pretutindeni, din steagurile de pe pereţi şi din ciucurii spînzu- rînd deasupra capetelor lor, din cele două armuri şi din dalele albe şi roşii. Idomar notă că absenţa lui Ralt nu trecuse neobservată.

— Domnul Scat Mor vă acordă o audienţă. Binevoiţi să urcaţi.

Suna ca o invitaţie, dar Or-alda şi Idomar nu se în- doiră că, de fapt, primeau un ordin. Tăcuţi, urcară treptele de marmură. Toate uşile dînd în galerie erau închise, în afara celei de lemn auriu cu vine roşii, dincolo de care trona manechinul înfăţişîndu-l pe Scat Mor.

În marea sală de recepţie nu se schimbase nimic. Şi, întocmai ca data trecută, glasul bătrîn se înălţă atunci cînd amîndoi se opriră în faţa tronului.

— Mă bucur să-mi închipui că vă văd. Nădăjduiesc că nu aveţi a vă plînge de ospitalitatea mea. Nu mă întrebaţi de soarta domnului Ralt Moga, nu sînt în măsură să vă aud întrebările. Scopul acestei scurte

convocări, de altfel, constă doar în transmiterea unei instrucţiuni. Veţi pătrunde, aşadar, în încăperea a cărei uşă se va deschide după ce mă veţi părăsi. Adică, de îndată. În zilele ce vin, voi avea plăcerea să vă vorbesc din nou. Pe curînd, doamnă. La revedere, domnule.

Doamnă. Din nou.

— Nu ne desparte, şopti Or-alda, apucind mîna lui Idomar, care o strînse mecanic, urmînd să privească imaginea bătrînului.

Pitic dezgustător, îl apostrofă în gînd, *toate omenirile s-au împiedicat de stîlpuri de felul tău, avide să se compenseze printr-un spor de putere care le-a îngăduit să umilească şi să tortureze dispunînd de vieţi de o mie de ori mai folositoare decît existenţa lor capricioasă şi bănuitoare, crudă, lipsită de scrupule...*

— Ce faci? se înspăimîntă Or-alda, simţind că mîna lui se încleştează şi se destinde peste mîna ei.

Iar, înălţînd braţul, Idomar văzu cum strînge mîna pumn şi cum o desface, răşchirînd degetele.

— Un exerciţiu, spuse cu ochii la manechinul înfă- ţişîndu-l pe Scat Mor. Şi zîmbi rece, ca un robot cu expresie programată. Să mergem.

Trecînd printre cele două şiruri de fiare încremenite ce se străduiau să semene cu nişte mobile (şiruri de mobile ce se străduiau să semene cu nişte fiare?), ieşiră iar în galerie. Uşa se închise neauzit în urma lor şi din nou îi izbi tăcerea, nici măcar sepulcrală, nici măcar a materiei, o SIMPLĂ tăcere. *Nici o clădire nu poate fi atît de tăcută,* îşi spuse Or-alda, căutînd cu privirea uşa deschisă a încăperii care-i aştepta.

O găsiră pe cealaltă latură a galeriei, spaţiu nepretenţios, cu pereţi văruiţi, în care nu se afla decît o mare oglindă pe cel

din stînga şi o masă lîngă cel din dreapta. Or-alda văzu încă de pe prag harfa gravată în colţul de jos, din stînga oglinzii. Idomar descoperi în mijlocul mesei rotunde un buton, pe care desluşi faţa lui Asp. Inima-i zvîcni şi, fără să stea pe gînduri, apăsă pe buton în clipa în care, ajunsă în faţa oglinzii, Or-alda constată că nu-şi întîlneşte imaginea.

Oglinda nu reflccta nimic. Strălucitoare, sticla părea un ecran. Dar marginea ei de sus se desprinse, se de- părtă de perete şi întreaga oglindă se roti, descriind un arc de cerc de parcă marginea de jos ar fi constituit o balama, iar masa strălucitoare se prăbuşi peste cea care nu mai era decît fragilitate.

*

Nimic dur; nici o durere. Cascadă de valuri transparente din care răsare fără efort, ca şi cum abia palpabila lor substanţă, s-ar topi, atingînd-o. Neîntreruptă curgere şi senzaţia că se înalţă, pluteşte străpungînd fluturarea moale. Ceruri aracneene. Potop de fulgi cusuţi cu funigei. Horbote fluide, flori de ger curgînd ca ceara încălzită şi încîntarea se curmă neaşteptat.

Încăperea a dispărut. Or-alda e singură în soare, la malul unei mări ale cărei valuri expiră la picioarele ei. Cerul e alb şi marea e albă. Nu norii dau cerului culoarea nefirească, toată bolta pare făcută dintr-un fel de ghips transparent, cu adîncimi insondabile, iar marea nu e albă pentru că ar reflecta cerul. Or-alda a strîns puţină apă în căuşul palmei şi apa limpede e albă, lapte străveziu.

O pată într-o lume fără prihană, tremură gerla şi nu se gîndeşte la pata verde a tradiţionalei ei tlaa, care se vede de departe. Dar cine s-o vadă? Pustiul virginal

se întinde la nesfîrşit, sub cerul alb şi lîngă marea albă doar dune care par făcute din fildeş concasat pînă a ajuns la consistenţa nisipului. Chiar soarele e alb.

Un cal alb s-a ivit pe culmea unei dune şi Or-alda înţelege, din fruntea lui creşte cornul lung cît un braţ de om şi ascuţit ca parii cu care se străpung inimile vampirilor. *Moartea mea albă,* şi gîndul e împăcat, alb şi el, lujer zvelt crescut peste durere şi păreri de rău. Se simte ispitită să se lungească pe nisipul de fildeş pentru ca inorogul s-o pironească pentru totdeauna la malul mării albe, unde oasele ei vor străluci cîndva în soare, neîntinare recucerită, şi totul va fi ca o răscumpărare, ca şi cum Marea Doamnă ar absolvi-o şi şi-ar pleca din nou privirile asupră-i.

Pe culmea dunei, inorogul nechează, coama-i vălureşte ca o apă albă, copitele-i spulberă nisipul cînd se urneşte, iar Or-alda strigă, începe să alerge. Tălpile i se afundă, se împiedică în nisip, tipărind urmele spaimei pe plaja de care se desprind tot mai greu. Întorcînd capul, Or-alda vede coama şi coada albă fluturînd prin norul de pulbere, cornul alb urcă şi coboară în ritmul copitelor, moartea albă galopează stîrnind nisipul alb şi depărtarea se reduce înspăimîntător de repede, *singură, ajutor, singură, şi nu mai sînt în stare,* răsuflarea e tot mai scurtă, lacrimi, *de parcă vîrful cornului mi s-a şi înfipt în coşul pieptului,* doare, mă doare, NU.

Ghemuită cu faţa în nisip, cu părul albastru răsfirat pe nisip, Or-alda plînge întretăiat ascultînd cum creşte tunetul înfundat al copitelor, ta-ra-ram, ta-ra-ram, ta- ra-ram, o data cu inima care bubuie zgîlţîind-o, totul e acum tunet ritmic, ram, şi deodată tăcere.

Loveşte, geme gîndul, dar nu se întîmplă nimic. Rătăcită, Or-alda ridică fruntea.

Inorogul e lîngă ea. Pielea lui albă zvîcneşte pe şold, spumă albă îi clăbuceşte la colţurile buzelor. Şi-a plecat grumazul şi suflă scurt pe nări învolburînd nisipul, scurmă cu copita dreaptă şi, cum vîrful cornului a intrat în nisip, moartea albă pare priponită, inofensivă.

Încă nevenindu-i să creadă, Or-alda se ridică într-o rînă, îşi zvîntă lacrimile cu podul palmei şi întinde o mînă tremurătoare. Mîngîie coama. Surprinsă, îi descoperă moliciuni neaşteptate, şuviţele lungi au firul subţire, mătăsos.

Ridicată în genunchi, apucă atunci cu amîndouă mîinile coama fluidă, îşi vîrî faţa în desişul alb mirosind a cal şi busuioc. Un ultim hohot i se stinge în fuiorul coamei, apoi, istovită, Or-alda se aşază pe nisip, iar inorogul îndoaie genunchii, se culcă lîngă ea şi-i lasă capul în poală.

Răsuflînd adînc, atît de adînc încît pare a ofta, Or-alda mîngîie cornul dur, catifelat la rădăcină şi apoi neted, ca şlefuit. *Dar atunci* (şi e toată tremur, încă neîncrezătoare speranţă şi rugă, şi teamă), *atunci POT?* Şi închide ochii.

Iar cînd îi deschide, Ralt se clatină în faţa ei, ca împins de vînturi potrivnice.

— De ce? strigă el, izbindu-şi fruntea cu pumnii, şi se prăbuşeşte pe nisipul de fildeş.

Iar cerul alb îi înzeceşte strigătul, purtîndu-l peste întinderea vălurită a mării şi a dunelor, pînă dincolo de orizontul alb.

Nobila Ghildă

Sîngeroasa epocă a alcatanilor a fost dominată de două figuri cvasilegendare, Dral av Les su Arit, venahul, şi Scov av Dal su Sef, Asasinul.

Astăzi încă ne vine greu să înţelegem cum, pe fundalul neîncetatelor hărţuieli dintre alcatanii semi-barbari, lacomi, violenţi şi cruzi, stăpîni absoluţi ai cetăţilor fortificate şi ai domeniilor agricole depinzînd de ele, Dral av Les s-a ridicat de la treapta de simplu orial de Arit la demnitatea de venah. Legendele au transformat în asemenea măsură biografia unui om fără îndoială superior contemporanilor săi, încît adevănd se poate ghici doar anevoie prin plasa de miracole pe care fervoarea populară a ţesut-o în jurul lui. Dacă ne îndoim că, una după alta, cetăţile alcatanilor şi-au deschis porţile în faţa lui Dral numai pentru că el le zîmbise „şi nici piatra, nici lemnul, nici fierul nu se puteau împotrivi zîmbetului său" după cum glăsuieşte una dintre legende, nu e mai puţin adevărat că documentele, atîtea cîte ne-au parvenit, sînt unanime în a confirma caracterul paşnic al acţiunii prin care alcanatele au fost unite într-un singur venahat, deşi mijloacele

nesîngeroase erau în totală contrazicere cu moravurile epocii.

S-a vorbit de farmecul venahului (şi o imagine naivă — singura autentică, se pare — înfăţişîndu-l pe Dral, impresionează şi: în ciuda artei lui stîngace, pictorul anonim ne-a păstrat chipul unui bărbat în floarea vîrstei, cu trăsături armonioase şi bărbie voluntară, care priveşte ca un poet şi zîmbeşte ca un îndrăgostit), de faptul că ar fi fost feciorul lui Rav, zeul iscoditor (o interpretare tîrzie vede de aceea în Dral un extramarţian a cărui origine a fost căutată pe cinci planete), de facultăţile lui neobişnuite puse pe seama vrăjitoriei (s-au făcut referiri la hipnoză şi telepatie) etc. Fapt e că Dral a unificat puzderia alcantelor, transformînd foştii stăpîni într-un fel de guvernatori obligaţi să-i supună problemele vechilor lor posesiuni şi cărora le-a cenzurat hotărîrile, pentru a nu mai vorbi de felul în care le-a curmat abuzurile. Codexul de legi unificate pe care-l cunoaştem sub numele de Dralva *poartă pecetea gîndirii deschise a primului venah şi el a rămas la baza tuturor legislaţiilor ce i-au urmat pînă la adoptarea Codului Integrat, o dată cu înfiinţarea Oficiului.*

E de la sine înţeles că foştii alcatani n-au privit cu ochi buni desfiinţarea vechilor privilegii de care se bucuraseră. Numai teama eşecului unei acţiuni de caracterul impopular al căreia nu puteau să nu-şi dea seama i-a împiedicat să încerce răsturnarea venahului, dar consfătuiri tainice îi adunau la răstimpuri şi ura lor împotriva lui Dral n-a dezarmat nici o clipă. La şapte ani de la unificarea venahatului l-au împins pe Scov pe scena istoriei.

Figură ciudată şi contradictorie, Scov av Dai su Sef nu ne mai apare la rîndul lui decît aşa cum legendele i-au estompat chipul, nici o singură imagine autentică

neizbutind să străbată vămile secolelor ce ne despart de el pentru a ne restitui trăsăturile autentice ale celui ce avea să devină modelul Nobililor Asasini de mai tîrziu.

Dacă legendele privitoare la Dral sînt rodul închipuirii populare, Scov a fost idealizat de grămăticii anonimi în slujba alcatanilor şi plăsmuirile lor au împrumutat stilul elegantelor balade cîntate la ospeţele puternicilor duşmani ai lui Dral. Ceea ce se poate reţine, din alegoriile înflorite ale grămăticilor (mai ales pentru că nici un document nu vine în contrazicere cu datele pe care ni le furnizează) e faptul că Scov a fost un iluminat, care s-a găsit pe el însuşi după o îndelungată asceză. Tradiţia îl prezintă drept făcător de minuni şi e neîndoios că Scov şi-a impresionat contemporanii prin austeritatea pe care nici cei mai înflăcăraţi susţinători ai lui Dral n-au pus-o vreodată la îndoială. „Oriunde se ivea, toţi cădeau în genunchi", spune o veche baladă şi faptul se datora probabil concordanţei dintre impresionanta înfăţişare a omului şi tot ce se ştia despre felul lui de viaţă.

Deşi îngrozitor de slab, Scov dădea impresia unei forţe nemăsurate. Puţini erau în stare să suporte şocul privirii lui violete, iar inflexiunile glasului grav, neobişnuit de vibrant, „zguduiau oasele sub piele şi clătinau bolta cerului". Ca mulţi iluminaţi care nu s-au sihăstrit, alegînd dimpotrivă să trăiască în mijlocul oamenilor, Scov era un fanatic. Niciodată dispus să pună la îndoială concluziile la care ajunsese, exclusivist şi respingînd tot ce nu coincidea cu punctele lui de vedere, părea anume făcut să devină, nu numai apărătorul tradiţiei, ci şi duşmanul oricărei schimbări. Nu ni s-a păstrat numele alcatanului care, cel dintîi, s-a gîndit să-l contrapună lui Dral, dar ştim

că o delegaţie de alcatani l-a vizitat şi putem presupune că misiunea de răzbunător pe care i-a propus-o venea în chip firesc în întîmpinarea dorinţei lui Scov de reîntoarcere la rînduielile unui trecut idealizat prin prisma prejudecăţilor sale. Rigorismul ascetului nu putea accepta destinderea şi îndulcirea moravurilor (cu inevitabilul lor corolar; scăderea pietismului) încurajate de blîndeţea înţelegătoare a venahului.

După cum se ştie, baladele grămăticilor pretind că Scov l-a întîmpinat pe Dral în marea piaţă din Arit şi şi-a îndreptat spre el temutele priviri violete. Ca săgetat, Dral s-ar fi prăbuşit fără suflare. Legendele populare vorbesc de o lungă înfruntare între zîmbetul venahului şi privirea ascetului, deopotrivă de puternice şi incapabile să hotărască triumful vreunuia. Zîmbetul şi privirea se desprind atunci lansîndu-se într-o escaladă a metamorfozelor (scut şi spadă, porumbel şi uliu, izvor şi cupă, peşte şi năvod) pentru a se întoarce, în cele din urmă pe buzele şi în ochii luptătorilor. Dar zîmbetul îşi greşeşte ţinta şi, înşelat de nemaipomenita asemănare dintre Dral şi feciorul său, poposeşte pe buzele acestuia. Scov îşi îndreaptă privirile ucigătoare spre venah, care se prăbuşeşte (ca urmare a unei erori, aşadar, legenda populară neputînd accepta înfrîngerea eroului).

Dincolo de balade şi legende, se pare că Scov l-a înjunghiat pe Dral în timp ce venahul străbătea piaţa din Arit, fapt atestat de prezenţa pumnalului pe blazonul Nobilei Ghilde, în asociaţie cu ochii violeţi ai celui dintîi Asasin. Dar ceea ce ne reţine în primul rînd atenţia şi va determina statutul social al viitoarei Nobile Ghilde e soarta ulterioară a lui Scov, impunitatea de care se bucură pînă la sfîrşitul vieţii.

Respectul tuturor cetăţenilor pare să-l înconjure, nu numai în cercurile alcatanilor, dar chiar în cele favorabile venahului. Trebuie să admitem că autoritatea lui Scov e atît de necontestată, încît nimeni nu se încumetă să-l judece şi, cu atît mai puţin, să-l condamne. Dral e plîns şi înmormîntat cu toate semnele unei profunde şi autentice dureri populare, dar Scov asistă impasibil la funeralii şi nu se semnalează nici o formă de protest, nici o acuză îndreptată împotriva lui. Feciorul lui Dral (cel a cărui asemănare cu venahul i-a prilejuit moartea) rosteşte fraza memorabilă, destinată să devină formula executorie a nu peste multă vreme înfiinţatei Nobile Ghilde: „Chipul destinului a luat pentru Dral tăcerea lui Scov".

Extras din Istoria Nobilei Ghilde a Asasinilor
de Asp av Tald su Arit

Idomar apăsă pe buton. Atunci, ca la schimbarea decorului pe scena unui teatru, pereţii se înălţară pentru a descoperi în spatele lor prezenţa altora, masa coborî în vreme ce noi mobile se ridicau, luîndu-şi locul în noua încăpere, şi Asasinul se pomeni în apartamentul lui Asp, în faţa scaunului pe care trupul mătăhălos încremenise. Totul era aidoma, fiecare lucru aşa cum îşi amintea, nici măcar dezordinea nu fusese imitată, pur şi simplu era dezordinea ultimei nopţi a lui Asp, cu sticlele goale trîntite peste benzi şi cărţi, cu pistolul roşu scăpat din mîna lui Idomar, cu scaunul răsturnat de pe care abia sărise. Şi ura şi disperarea urcară din nou în el şi Idomar îşi încleşta mîinile în reverele hainei lui Asp, strigînd ca atunci:

— Spune! Spune! Spune!

Trupul amorf se prăvăli într-o latură, lunecă peste pistolul roşu.

— Dacă vreau, spun, mormăi Asp. Nu era nevoie să mă dai jos...

Cămaşă de gheaţă. De foc. De gheaţă. Idomar îşi astupă gura cu palma. Avea degetele atît de încleştate încît unghiile îi zgîrîiară obrazul. Abia auzit, bolborosi:

— Atunci, eu nu...? Tu nu...?

— Ia mîna de la gură zise Asp. Ţi-ai dat sîngele. Eu da, tu da. Ei şi?

Îl privea de jos, cu ochii lui negri, care nu mai păreau înceţoşaţi.

— Omule, zise Idomar, tu...

Dar nu înţelegea nici el. Şi mereu, chinuitor ca un paroxism repetat, *Scat Mor poate orice. Asp. Asta am vrut. Asp.* Care-l apostrofa acum:

— Mi-e gura plină de sînge. Cît ai să mă laşi să zac aici?

Buimac, evitînd să privească şuviţa năclăită din barbă, Idomar întinse mîna şi Asp i-o apucă, ridicîndu-se greoi. Ajunse din cîţiva paşi la uşa din fundul odăii şi, de îndată ce trecu dincolo, Idomar îl auzi dînd drumul la apă. Apoi văzu pistolul roşu pe care trupul *(mort, mort, era mort)* celuilalt îl acoperise şi se plecă repede, cu un fel de viclenie speriată, vîrîndu-l în buzunarul salopetei. Asp se spăla îndelung, sforăia, îşi clătea gura gargarisindu-se şi Idomar se străduia să se încredinţeze că se află pe Babel, unde totul era cu putinţă, chiar învierea lui Asp, şi nu pe Marte, în apartamentul lui Asp, unde nimic nu mai era cu putinţă. Decorul familiar altera planurile, îi venea greu să accepte faptul că Asp se spală de sîngele pe care el, Idomar, îl făcuse să curgă. Matahala îşi vîra de atîtea ori capul sub şuvoiul robinetului pentru a-şi limpezi creerii îmbibaţi de poral. *Acum face la fel. Nimic. La fel,* dar reziduuri de spaimă

îi otrăveau marea bucurie. *De ce? Sîntem numai prezent. Dilată clipa.*

— M-am gîndit bine, zise Asp, întorcîndu-se în încăpere. Băiete, eşti un prost.

Idomar îi privea barba udă. Sîngele dispăruse.

— De ce? zîmbi, şi Asp îi întoarse privirea, clătinînd din cap.

— S-ar zice că învie.

— Cine? păli Idomar.

— Zîmbetul. L-ai tot ucis timp de ani de zile şi uite că învie... Apoi se îndreptă spre masa pe care sticla de poral începută aştepta în faţa celor două pahare goale. Tot nu bei?

— Toarnă-mi şi mie.

Asp rămase o clipă nemişcat, apoi turnă. Ciocniră.

— Te mai spală, oftă bărbosul, prăbuşindu-se pe scaunul pe care murise. Dar tu, în ciuda zîmbetului şi a faptului că te-ai întors să bei, eşti un prost.

Idomar ridicase scaunul, se aşezase şi el. Totul era ca pe vremuri, cînd vorbeau şi tăceau.

— Ai mai spus-o. De ce?

— Pentru că n-ai rezolvat nimic. Va trebui să mă ucizi din nou. Bea,

— Beau, repetă prosteşte Idomar, dar se înecă şi începu să tuşească. *Îşi închipuie că.* Apoi întrebă: Ştii unde ne aflăm?

— Primele vorbe de bun simţ, încuviinţă Asp. Aşadar, nu sîntem *aici?*

Îşi roti privirile prin încăpere şi, recunoscînd fiecare amănunt, se uită nedumerit la Idomar.

— Deschide fereaştra.

Asp păru să cîntărească în minte propunerea, după care se ridică gemînd şi se îndreptă spre fereastră.

— Mda, nu se deschide, mormăi. Şi afară nu văd nimic... Rămase o clipă cu fruntea lipită de sticla opacă, apoi se răsuci cu tot

trupul. Dă-i drumul, mai zise, prăbuşindu-se din nou pe scaunul care gemu din încheieturi.

Vorbind întretăiat, Idomar povesti (vitrina, biroul cu holograme, Babel. Scat Mor. Penitenciarul integrat. Or-alda. Ralt) şi încheie triumfător:

— Înţelegi? Aici nu mai sînt nevoit să te ucid.

După care zîmbi din nou, cu zîmbetul despre care aflase că învie. După multă vreme, se simţea în sfîrşit împăcat, hotărît să se instaleze într-un veşnic prezent.

— Mda, făcu Asp.

Bău, încercînd să aşeze în minte toate datele, dar Idomar avea faţă de el avantajul unui răgaz. Povestea era încurcată prin faptul că murise şi înviase... Nu-şi amintea decît scurta durere în piept *(cu pistolul meu roşu, uite ce i-a dat prin minte,* dar nu era supărat, dimpotrivă, gestul era din cele pe care le putea înţelege, i se părea chiar înduioşător şi se bucură că Idomar îl alesese pentru a ieşi din impasul în care fusese, vîrît), apoi totul se întuneca şi sunetele erau retezate. Neant.

— Ştii, şopti, cei pe care... pentru care am luat chipul destinului... poţi fi liniştit. Dincolo nu mai e nici tăcere. Nimic.

— Şi tu eşti dincolo, aminti Idomar,

Şi se priviră lung, în tăcere. În nefireasca tăcere dintre pereţii cunoscuţi. Care *era.*

— Hai la aer, izbucni Asp, izbind cu pumnul în masă.

Paharele zăngăniră.

— Dacă ni se dă voie...

Uşa se deschise în faţa lor şi, pomenindu-se în galerie, Asp admiră de sus sala împodobită cu drapele. Dar Idomar îşi spuse că palatul lui Scat Mor înghiţise apartamentul din Arit al lui Asp (sau îl recrease, aşa cum îl referease pe Asp, ceea ce îl tulbură şi mai mult). Apoi îşi dădu seama că

nici n-avuse vreme să se întrebe de soarta Or-aldei. Ralt dispăruse. Pentru a-l găsi, dispunea de un capăt al firului, fîntîna din piaţă, dar nu vedea de loc cum ar fi putut da de Or-alda. Firul ducînd pînă la ea nu putea porni din ceea ce devenise apartamentul lui Asp.

Alături de matahala readusă la viaţă, cobora deci gîn- ditor treptele de marmură roşie. Asp salută cele două manechine în marmură şi, recunoscînd pe perete steagul venahului Dral av Les, i-l arătă lui Idomar, care se mulţumi să ridice din umeri.

— De unde ştii că-i adevărat?

În clipa aceea, uitîndu-se la Asp, se întrebă *de unde ştii că-i adevărat?* şi simţi cum stomacul i se întoarce pe dos şi, încercînd să-şi învingă greaţa, trase lung aer în piept, silindu-se să respire adinc şi rar. *Nimeni nu învie. Nici măcar pe Babel. Totu-i minciună, imitat pînă în cele mai mici amănunte, Asp, apartamentul, steagurile, tot.*

— De cînd mă ştiu m-am ocupat de istorie, răspunse Asp. E steagul lui Dral. Şi nu e singurul adus de pe Marte... Sînt şi steaguri de pe Venus şi Terra, alături de altele pe care nu le-am văzut niciodată. Colecţia asta n-are preţ.

Fără să-l asculte, Idomar îşi urmărea gîndurile, încercînd să îmbine noul adevăr cu cel descoperit mai înainte. Nu era greu. Dacă Babel reprezenta o temniţă integrată şi dacă totul acolo era imitat, concluzia se impunea de la sine. Imitaţiile nu puteau fi decît mijloacele ingenioase puse la dispoziţia temnicerului-şef (sau născocite de el) pentru executarea sentinţei Oficiului.

— Nu te simţi bine? întrebă Asp. Eşti alb ca varul.

Asp, unealtă de tortură? Nu ştiam ce vrea, dar asta am vrut. Să fie iar.

— O ameţeală, zise Idomar. Trece.

Ceva nu se leagă. Nu ştiu ce, dar Asp. Prostie. Cu toate astea, întrebarea de unde ştii că-i cel adevărat? nu era o prostie. Nu putea şti. *Ei şi? E aici. Asp. Prezentul. O iluzie? Iluzia prezentului. Şi dacă prezentul nu-i decît o iluzie?* Gîndul contrazicea tot ce se străduise să fie, un om liber, indiferent. Dar, după ce luase pentru Asp chipul destinului, ce mai rămăsese din lunga lui strădanie? De faţă cu Ralt, în astronava care-i ducea spre Babel, repetase formulele învăţate. Înţelegea acum că vorbise mai mult pentru a se convinge pe el însuşi. De pe atunci încă nu mai era sigur. Pînă şi zîmbetul pe care şi-l ucisese învia, pare-se.

— Nobila Ghildă, spuse, amar şi dispreţuitor. Un mit.

— Ai descoperit şi asta?

Asp părea dintr-o dată trist.

— Gîndeam cu glas tare.

Celălalt dădu să-i răspundă, dar ajunseseră în dreptul porţii şi cele două canaturi se desfăcură. Piaţa dispăruse. Treptele negre erau acolo, o imensă sală luase locul pieţei şi treptele se opreau pe pardoseala ei neagră, în mijlocul căreia fuseseră stilizaţi doi ochi albi, despărţiţi printr-un pumnal.

— Mitul e totuşi viu, zise Asp, mîngîinduşi barba.

În urma lor, poarta se închisese şi, întorcînd capul, Idomar recunoscu uşa sălii negre a orialatului din Arit, deasupra căreia, de astă dată sculptaţi, ochilor şi pumnalului, însemnele Nobilei Ghilde, li se dăduse culoarea tradiţională. Ochii — violeţi ca ochii lui Scov, lama pumnalului — roşie şi mînerul — alb (sînge şi puritate) răsăreau pe fondul verde simbolizînd veşnicia. Un

perete de piatră luase locul faţadei palatului.

Şi, coborînd amîndoi treptele, păşiră pe lespezile negre şi se opriră fiecare pe cîte unul dintre cei doi ochi albi. Idomar îşi spuse că acolo se înălţa fîntîna lîngă ghizdurile căreia Ralt se făcuse nevăzut. Dar o altă uşă se deschise în faţa lor şi trei personaje în mantii albe, pe pieptul cărora nemuritorii ochi ai lui Scov fuseseră brodaţi cu fir violet, se aşezară la masa de piatră neagră, înălţată ca un amvon. Feţele le erau acoperite cu glugi albe, prevăzute cu deschideri în dreptul ochilor.

— Noi, ferunadari de Arit, spuse personajul din mijloc, întrebăm: Idomar av Olg su Saro, a luat tăcerea ta chipul destinului pentru Asp av Tald su Arit?

Nu-i cu putinţă. Totu-i cu putintă.

— Da.

— Răspunsul ne miră. Asp av Tald su Arit e citat o dată cu tine.

— Pe Babel, scrîşni Idomar.

— Sentinţa orialatului nu rămîne valabilă pe toate lumile?

— Prostule, şopti Asp, ţi-am spus. Ai să mă ucizi din nou.

Scat Mor. Pedeapsa. Asta-i pedeapsa? Dar refuză să se dea bătut.

— Sentinţa a fost executată. Dacă ceva nu e valabil, atunci e lumea asta.

— În ochii lui Scov lumea asta nu se deosebeşte de toate celelalte. Noi, ferunadari de Arit, am hotărît.

Vorbitorul scoase din mînecă un pumnal şi-l puse pe masă.

— Acum? Aici? întrebă Idomar.

— E procedura uzuală, rîse Asp. De fapt, care dintre noi e mai iute de mînă...

— Destinul are multe chipuri şi nu priveşte într-o singură direcţie, încuviinţă omul de la masă.

Cuvinte şi linişte.

— Înţelegi? urmă Asp. Dacă iau pentru tine chipul destinului redevin fratele Asp şi totul...

— Vrei să spui... că Nobila Ghildă te absolvă?

— Asta vreau să spun. Nu te-am învăţat?

— Nu... nu mai ştiu. Poate. Sau am uitat.

Adevăratul răspuns?

— Ai uitat, cu siguranţă, zise Asp şi, din cîţeva salturi, ajunse la masă şi apucă pumnalul.

Liniştit, Idomar privea. *Aşa e bine. Oralda, Ralt? Au să-şi întîlnească şi ei destinul.* Nemişcat, aşteptînd apropierea lui Asp, se simţi împăcat. Înviatul păşea încet, elastic şi ochii negri nu i se dezlipeau de pe faţa lui Idomar. Nici o mişcare sub glugile şi mantiile celor trei ferunadari, umplute cu indiferenţă.

— Ştii că zîmbeşti? întrebă Asp, ridicînd pumnalul.

Braţul lui zvîcni scurt, înainte şi înapoi. Repezit cu precizia unei vechi experienţe, pumnalul se răsuci în zbor şi se înfipse în pieptul ferunadarului care prezida tribunalul.

Ceilalţi doi săriră în picioare desfăcîndu-şi mantiile pentru a ajunge la armele prinse de cingători, dar pistolul roşu se ivise în mîna lui Idomar.

— Mai zîmbesc? întrebă iar, de parcă pistolul şi-ar fi trimis culoarea la distanţă, două flori roşii îşi desfăcură petalele pe mantiile albe ale ferunadarilor.

— Mă întrebam ce ai să faci, zise Asp.

Atunci, privind arma dăruită de acesta, Idomar îşi mărturisi că nu ştiuse ce avea să facă. Totul se petrecuse prea repede, reflexele îşi spuseseră cuvîntul înainte ca mintea lui să fi putut lua o hotărîre. Dar o mare linişte îl cuprinse. *Asp* (un val de căldură) *Asp.*

— Şi acum?

O ceaţă albastră, un nor de particule în care izbucneau străfulgerări întunecate învălui masa de piatră neagră şi cele trei mogîldeţe albe. Avea margini precise şi pulsa în tăcerea deplină pe care n-o tulbura nici un foşnet, de parcă marea sală neagră a orialatului ar fi fost suspendată în vid. *Tăcerea. Din nou. Străină. Nu mă pot obişnui.* Idomar îşi aminti abia acum că încă nu-l întrebase pe Asp dacă atunci, în seara celeilalte lumi, ştia. Dar nu mai avea rost să-l întrebe.

Norul se ridica acum, părăsea piatra neagră şi trupurile celor trei ferunadari pieriră o dată[1] cu el. O vălurire pe tavan, apoi nimic.

— Ecarisaj perfecţionat, rînji Asp, iar uşa din faţa lor se deschise şi trei personaje în mantii albe, pe pieptul cărora nici o floare roşie, ci numai nemuritorii ochi ai lui Scov fuseseră brodaţi cu fir violet, se aşezară la masa de piatră neagră, înălţată ca un amvon.

Feţele le erau acoperite cu glugi albe, prevăzute cu deschideri în dreptul ochilor.

— Noi, ferunadari de Arit, spuse personajul din mijloc, cu glasul ce răsunase adineauri în sala neagră, întrebăm: Idomar av Olg su Saro, a luat tăcerea ta chipul destinului pentru Asp av Tald su Arit?

Idomar şovăi. Mai ţinea pistolul roşu în mină:

— Mă tem că va trebui totuşi să mă ucizi, zise Asp lîngă el, în tăcerea sălii negre a orialatului.

În tăcerea planetei interzise. A veşniciei.

Scat Mor

Mor, Scat, n. în 2553 la Göttingen, Statele Unite ale Europei. Personalitate ambiguă, ar fi putut deschide era călătoriilor transgalactice după descoperirea (în 2588) a principiului pe care l-a numit „saltul galactic”, dar pe care a refuzat să-l divulge, preferind să-şi rezerve dreptul exclusiv al călătoriilor „cvasiinstantanee” în afara hotarelor galaxiei (principiul „saltului galactic” ar fi ex- plicitat în testamentul lui S.M. ascuns într-un loc necunoscut pe Lună, toate măsurile fiind luate de descoperitor pentru a i se da public lectură prin intermediul cosmoviziunii îndată după ce moartea îi va fi fost oficial constatată).

Puţine date biografice cunoscute. După absolvirea Institutului de Navigaţie Cosmică de la Geneva (premiul de excelenţă), a fost căsătorit de cîteva ori (biografii au descoperit două căsătorii contractate pe Terra, una pe Marte, una pe Ganymede, fără ca lista să pară epuizată), pentru a-şi petrece aproape toată viaţa în Cosmos. A publicat mai multe lucrări (Transgalactica, scurtă istorie a civilizaţiilor extragalactice;

Omul şi vecinii săi cosmici; Viitorul Omenirii etc.), *care au suscitat deopotrivă adeziuni totale şi contestări absolute, declanşînd astfel celebra „polemică a galaxiilor” între adepţii lui S.M. şi cei care nu văd în întreaga sa operă decît o imensă mistificare punînd sub semnul întrebării însuşi principiul „saltului galactic”.*

De fapt, nemaifiind văzut de multă vreme în public, neprimind vizitatori şi ultima lui lucrare apărînd în 2623 (Repede în spaţiu), *nu se poate şti măcar dacă mai e în viaţă. Oricum, testamentul său (dacă un asemenea testament există, într-adevăr) nu a fost adus la cunoştinţa Oficiului.*

Erou sau aventurier, savant înspăimîntat de consecinţele descoperirii sale sau simplu mistificator, S.M. a devenit o figură legendară datorită celebrei serii de benzi populare Noul Ulise *şi a nenumăratelor biografii şi studii ce i-au fost consacrate (de cercetători ca Amos Graldi, Per Manal, Torq Worsira ş.a.). „Obiectele extragalactice” aduse chipurile de S.M. din peregrinările sale se află expuse în muzeul din Göttingen, înfiinţat de către donator, şi ele continuă să alimenteze polemici, întreţinînd controversele în jurul uneia dintre cele mai enigmatice personalităţi ale vremii noastre.*

Extras din Who’s Who, *ediţia anului 2634*

Fîntîna dispăruse. Soarele era dintr-o dată mai orbitor şi Ralt se simţi asaltat de mulţimea mirosurilor neplăcute (apă încinsă, gunoaie, ulei rînced) amestecate cu efluvii de mirodenii şi parfumuri neştiute. Vîntul purta nori de praf, caldarîmul dispăruse o dată cu fîntîna şi el stătea pe pămînul bătut al noii pieţe în care forfoteau bărbaţi în tunici coborînd pînă deasupra genunchilor, cu mîneci scurte. Cei mai mulţi

purtau bărbi rotunjite şi plete ieşind de sub turbane colorate, aproape toţi aveau în mînă toiage pe mînerele cărora fuseseră sculptaţi berbeci, ulii sau flori. Întorcînd capul, văzu ca palatul lui Scat Mor se mistuise şi el, cu treptele negre pe care, cu o clipă înainte, Or-alda şi Idomar mai stăteau de vorbă. Un nesfîrşit perete văruit îi luase locul. Îngrozit, se repezi, atinse cu palmele suprafaţa zgrunţuroasă, încinsă de soare, bătu cu pumnii şi împinse cu tot trupul, dar peretele nu era o iluzie.

— Pacea lui Nabu cu tine şi în jurul tău, se înălţă atunci un glas (Ralt văzu bătrînul chincit la umbra zidului, lîngă un coş plin). Ce duh rău te chinuie, străine? Fie că-l ştii, fie că-şi ascunde numele, cunosc un *aşipu* în stare să-l alunge.

Buimăcit, Ralt se lăsă şi el pe vine, sprijinindu-şi spatele de perete.

— Unde mă aflu? întrebă, şi numai auzind sunetele ciudate pe care le rostea îşi dădu seama că bătrînul i se adresase într-o limbă care nu avea nimic comun cu galactica şi că-i răspunsese în acelaşi grai.

— Mă duc după *aşipu,* hotărî bătrînul, dînd să se ridice. Fiere a lui Ea, *utukku* sau *edimmu,* ţineţi-vă, departe de mine...

— Aşteaptă, îl rugă însă Ralt, în creier i se învîrteau nebuneşte nişte rotiţe şi, deodată, mirîndu-se singur de uşurinţa cu care cuvintele îi ieşeau din gură, începu să îndruge: Am fost răpit de tîlhari. Legat la ochi. Nu ştiu cîte zile şi nopţi m-au purtat pe drumuri pînă mi-au scos legătura de la ochi şi mi-au dat drumul... adică am izbutit să fug, da, m-am folosit de nebăgarea de seamă a celui pus să mă păzească şi am fugit. Iată de ce nu ştiu unde am ajuns şi te rog, părinte, să-mi deschizi ochii.

— Bel-Marduk însuşi ţi-a purtat paşii, răspunse bătrînul primindu-i cu surprinzătoare uşurinţă născocirile şi

aşezîndu-se din nou. Cît despre mine (şi arătă spre coşul umflat, rezemat de perete), sînt bătrînul Nabu-ballit, vestitul negustor de cîntece sfinte şi lumeşti de care s-a auzit în cele patru ţinuturi şi nu mă încearcă dorinţă mai vie decît să te văd cumpărîndu-mi un cîntec.. Am *Doamne, dragostea ta e mireasmă de cedru* şi *Iată vine zeul răvăşitor, domnul bătăliilor,* dar, dacă inima ta pofteşte, am şi *Zării pe stradă două curtezane* sau *Ah! cît dc trupeşă, ah, cît de strălucitoare!* Hotărăşte-te, aşadar străine, pentru ca întors în patrie să te poţi lăuda că ai adus cu tine tot ce-i mai nou şi mai căutat în slăvita cetate nu degeaba numită Poarta Zeului Bab-ili.

— Bab-ili? strigă Ralt.

Dar e o nebunie. Babel. Babilon. Îşi cuprinse capul în palme. *Şed la umbra unui zid din Babilon. Vorbesc în babiloniană cu un babilonian şi prin faţa ochilor mei trec babilonieni.* Arla, Scat Mor, Or-alda şi Idomar nu mai erau decît amintirea unor nume, mai puţin, nişte nume care încă nu fuseseră, rostite.

— Ai intrat pesemne pe poarta Iştarei, încuviinţă grav Nabu-ballit, şi te afli pe calea procesiunilor, bine numita *Duşmanul să n-o calce.* În faţa ta, străine, e templul cu capul sus Esagila, lîngă care vezi templul munte Efeur şi templul temelie a cerului şi pămîntului Etemenanki înălţîndu-şi cele şapte caturi care, priveşte, sînt minunat zugrăvite în alb, negru, roşu, iar alb, roşu-portocaliu, argint şi aur în vîrf, acolo unde-i adăpostit patul cu pături bogate al zeului şi masa lui de aur. Dincolo de Esagila e Eufratul. Umple-ţi ochii, străine, şi ia aminte, căci nimeni nicăieri n-a ridicat mai măreţe lăcaşuri în cinstea zeilor. Şi încă nu e totul. În slăvită cetate cu o sută de porţi Bab-ili vei afla cincizeci şi trei de temple ale zeilor mari, cincizeci şi cinci de paraclise

ale lui Marduk, trei sute de paraclise pentru divinităţile pămîntene, şase sute pentru cele cereşti, o sută optzeci de altare pentru zeiţa Iştar, o sută optzeci pentru zeii Nergal şi Adad, precum şi încă douăsprezece altare pentru ceilalţi zei. Iată de ce e Bab-ili buricul pămîntului, străine, şi iată de ce zeii, *igigi* şi *anunaki,* îl privesc cu bunăvoinţă, fie ca Nabu, feciorul lui Marduk, să ne privească, şi pe noi la fel.

Încîntat, Nabu-ballit îşi trecu palma peste barba cenuşie şi creaţă, trăgînd cu coada ochiului spre străinul atît de covîrşit de toate cîte le aflase încît tăcea, măsurînd pesemne depărtarea dintre splendorile poporului cu capete întunecate şi niminicia prăpădiţilor fără case amoriţi, huriţi, lulubei, kassiţi sau elamiţi, din rîndurile cărora va fi făcut parte. Dar, cum nu-şi putea uita negoţul, bătrînul nu-l lăsă să se cufunde pentru prea multă vreme într-o admiraţie pentru Bab-ili şi Marduk, desigur, dar prea puţin folositoare unui om de rînd, biet *muşkinu* trăind din vînzarea unor cînteee, la modă cam cu prea mulţi ani în urmă.

— După cum ţi-am spus, străine, reluă de aceea, inima mea doreşte să te ştie vesel de pe urma cumpărării cîntecului plăcut inimii tale, ca să-l dăruieşti celei pentru care te rogi Iştarei. Să-ţi dau aşadar *O, grădinar al dorinţelor,* cerîndu-ţi în schimb doar o *manu* de orez?

Răscolind prin coşul lui, Nabu-ballit descoperi cînte- cul căutat şi îi întinse lui Ralt o turtiţă de lut ars, în care vîrful retezat al trestiei imprimase rînduri de semne adu- cînd cu amprentele unor cursoare sucite în fel şi chip. Fără încetare, muştele bîzîiau în jurul lor. Pe ziduri şi pe pămîntul bătut al pieţei, umbrele şi petele de soare contrastau atît de net, încît păreau aplicate.

— Sînt eu însumi născocitor de cuvinte pentru cîntece, spuse absent Ralt, întrebîndu-se dacă trebuia să se depărteze de peretele care fusese faţada palatului lui Scat Mor, singura legătură cu lumea din care venea.

— Vorbe de lapis-lazuli, vorbe de aur, strigă bătrînul. Întîlnirea noastră se înscrie printre întîlnirile folositoare şi prevesteşte zile de viaţă. Cum te cheamă, străin părăsit de zeii tăi, din voia lui Marduk?

— Ralt.

— Ra-lit?... Păi Ra sau Re e numele pe care faraon îl dă slăvitului Şamaş, zeul Soare! Pe Ea, nu-mi spune că vii tocmai din ţinutul mîlului negru şi că tîlharii te-au cărat cu ei pe toată întinderea pustie a jalnicului Amurru...

— Vin de tare de departe, Nabu-ballit, oftă Ralt.

Şi nu-i veni să zîmbească la gîndul că bătrînul de lîngă el nu bănuia dimensiunea suplimentară cu care timpul sporea depărtarea lui în spaţiu. Mirat, bătrînul îşi clătină capul, gonind astfel norul de muşte atras de uleiul cu care-şi dăduse pe plete. *O fi vreun sclav fugit?* Dar străinul nu era ras în cap şi nu părea însemnat. Nu i se putea cere lui Nabu-ballit să cunoască felul în care faraon îşi însemna sclavii şi puţin îi păsa de faraon. Marduk îndrumase paşii fugarului. Prilejul trebuia folosit, aşa că se hotărî pe loc.

— Fiecare inimă are tainele ei, spuse de aceea, eu am să-mi deschid totuşi inima în faţa ta, ciudatule Ra-lit. Vezi tu, chiar dacă-mi laud marfa după înţeleapta lege a negustorilor, cîntecele mele nu prea mai au căutare. Oamenii le-au auzit de atîtea ori, că s-au plictisit de ele ca balta de broaşte... Dar am trăit mult şi sînt cunoscut în casele bogate din Bab-ili. E de ajuns să mă înfăţişez la poartă şi să strig: „A sosit

vestitul Nabu-ballit, cu coşul plin de cîntece sfinte şi de lume", că un eunuc pîntecos se şi arată, ba nu arareori mă pofteşte chiar în faţa doamnelor înfăşurate în văluri de preţ. „Tot nu te-au coborît „Nergal şi Ereşkigal în *arallu?"* mă întrebă ele în glumă, după care îmi cer să le arăt cîntece noi. Vorba asta, Ra-lit, e un spin veşnic în carnea mea, că de unde cîntece noi? Scribul Kidinnu îmi copiază, de cînd îl ştiu, aceleaşi cuvinte... Şi iată că Ea însuşi mi te-a scos în cale, părinte al cuvintelor noi, şi din întovărăşirea noastră va curge lapte şi miere. Născoceşte-mi cîntece noi, binecuvîntatule, şi am să le vînd cu meşteşugul negustoresc în care nimeni nu mă întrece şi vom împărţi roadele şi nu ne va lipsi nici orzul, nici berea, nici uleiul, nici ceapa, nici lîna. Kidinnu ne va scrie contractul, iar Ea şi Nabu îl vor privi cu bunăvoinţă, căci nu vom precupeţi să le jertfim un ied, dacă vom găsi unul mai ieftin, lucru de care nu mă îndoiesc. Aşa-i că te bucuri? Şi că le mulţumeşti în gînd zeilor tăi, care ţi l-au scos în cale pe singurul om de care aveai nevoie?

Ralt îl ascultase cam cu o ureche, dar, pe măsură ce bătrînul palavragiu îşi dădea gîndurile pe faţă, înţelegea că propunerea îi îngăduia să supravieţuiască în străvechea cetate în care-l prăbuşise capriciul lui Scat Mor. Nu putea rămîne la nesfîrşit lîngă zidul de pămînt, aşteptînd ivirea palatului. Nu se îndoia, de altfel, că, de-ar fi vrut să îl recheme în timpul din care-l expulzase, Scat Mor ar fi ştiut cum să procedeze. *Poate, într-adevăr, orice. De ce nu se ţine însă de cuvînt?* Statuia de bronz a Arlei era o făgăduială, semnul că androidul din biroul cu holograme nu minţise. Le era oare dat să se întîlnească pe uliţele Babilonului? *Mă aflu în Babilon,* îşi spuse din nou, ca şi cum ar fi încercat să se convingă. *Bărbatul impozant care trece acum e un babilonian,*

repetă, privindu-i barba dreptunghiulară, tunica de in albit ce cobora pînă la glezne şi peste care mai purta una, de lînă, cu ciucuri şi broderii roşii. Dorul de Arla îi împăienjeni privirile şi el închise ochii.

— Unde mi-ai plecat, Ra-lit? întrebă cu nelinişte bătrînul negustor, care aştepta un răspuns.

— Sînt aici, nu te teme. Şi am să-ţi născocesc cuvinte noi, îl încredinţă Ralt, întrebîndu-se cam ce fel de poeme ar putea fi pe placul nobilelor cliente ale lui Nabu-ballit.

— Binecuvîntat fie Ea. Din clipa asta, fiule, eşti un om bogat. Dar, cum te văd mai tînăr, ia tu coşul cu tăbliţe pentru ca mintea mea să poată lucra cu folos, neîmpiedicată de nici o povară.

Vîrînd deci în coş tăbliţa cîntecului *O, grădinar al dorinţelor,* Nabu-ballit se ridică gemînd şi apucă toiagul, în vreme ce Ralt punea mîna pe coş. Dar o amintire uitată răsări atunci din anii lui pierduţi în trecutul altui timp, viitor al lumii în care nimerise.

— Grădinile suspendate... Există oare?

— Ce mi te-ai oprit? îl certă bătrînul, întorcînd capul. Există, fireşte, cum să nu existe?... Lîngă palatul regelui, aproape de poarta Iştarei. Dar acum se cuvine să-l căutăm pe *dupşarru,* scribul Kidinnu, şi cine nu ştie că-l putem găsi la Eli-erişa, cîrciumăreasa?

Părăsiră deci calea procesiunilor şi, pe uliţe lăturalnice semănînd cu nişte tuneluri cotite, mergînd numai printre pereţi orbi (toate casele priveau spre grădinile sau curţile interioare), călcînd peste gunoaie şi speriind cîinii costelivi care se băteau în jurul lor, ieşiră la malul Eufratului.

Apele mîloase curgeau leneş şi din ele urca un miros de baltă, miros de pămînt umed şi iarbă jilavă. Din loc în loc se învîrtejeau anafoare, cîte un peşte sărea din

unde şi recădea plescăind. Ralt se miră de mulţimea ambarcaţiunilor, *cufe* (mari coşuri rotunde de trestii împletite avînd fundul acoperit cu piei, călăfătuit cu scamă, resturi de lînă amestecate cu lut şi smoală) sau *kelek*-uri (plute de. trestie sub care se legau burdufuri umplute cu aer) care îndrăzneau să coboare fluviul, deşi marinarii nu se foloseau decît de prăjini şi de cîte o lopată slujind drept cîrmă. Grija lor de căpetenie, după cîte-şi putu da seama, era să împiedice cufele rotunde să se învirtească în jurul propriei axe.

Ceva mai încolo, în dreptul templelor pe care Nabu- ballit i le arătase, cheiul era întărit cu mari olane plate legate cu smoală, dar în locul unde ieşiseră la mal raţe se legănau pe apă cărînd bucăţi de plaur. Doi bărbaţi călcau în picioare un morman de lut amestecat cu paie, iar alături se uscau la soare, cafenii, cărămizile de chirpici scoase din forme. Chincit pe vine, un orb îşi legăna turbanul în ritmul melopeei pe care o scotea, din flaut, treceau oameni cu năvoade în care peştii se mai zbăteau, alţii descărcau fructe şi păsări din cufele trase, la mal, negustori ambulanţi îsi lăudau cîntat turtele de orz sau de susan, îmbiau cu dulciuri pe care le apărau de muşte, bărbierii potriveau bărbi creţe şi plete strînse în conciuri, unul tocmai scotea o măsea şi pacientul urla ca din gură de şarpe, vătafi ameninţau cu băţul, copii se fugăreau printre picioarele trecătorilor şi cu toţii vorbeau în gura mare, se strigau, înjurau, glumeau, dădeau din mîini *ca într-o adevărată babilonie,* îşi spuse Ralt, furat fără voie de animaţia unui timp de care nici nu ştia cîte milenii îl despărţeau. Un măgar alb trecu pe lîngă el şi Ralt izbi

unul dintre cele două coşuri pe care animalul le purta, alegîndu-se din partea tînărului ce mîna măgarul cu o lungă înjurătură evocînd complicatele raporturi incestuoase pe care mama lui le va fi avut într-o groapă săpată în nisipul sterpului Amurru.

Nabu-ballit se opri în cele din urmă, în faţa unei porţi peste care se legăna o placă de lut înfăţişînd o gazelă, semnul cîrciumăresei, de vreme ce cuvîntul *tabitu* însemna deopotrivă gazelă şi cîrciumăreasă. Intrară într-o curte spre care dădeau trei încăperi cu pereţi de chirpici, acoperiţi cu rogojini. Toate erau podite cu lut. Blocuri de lut, peste care fuseseră aşternute împletituri de papură, ţineau loc de scaune şi mese, stîlpi din lemn de curmal sprijineau tavanele văruite, apărate de acoperişul de trestie. În curte, lipit de un perete, cuptorul de lut fără coş împrăştia un fum care nu părea să supere pe nimeni, combustibilul era alcătuit din trestii şi baligi uscate. Cîţiva bărbaţi beau şi schimbau cuvinte şoptite, apropiindu-şi bărbile pe deasupra cănilor de lut, iar în curte o femeie voinică scotea berea dintr-un chiup îngropat pînă aproape de buză. Alte chiupuri, îngropate şi ele, dar cu gurile acoperite de capace grosolane, erau înşirate de-a lungul pereţilor.

— Mai moaie-ţi tu buzele în ulcior, că-ţi moi şi eu oasele, spunea femeia, întinzînd ulciorul unui tînăr cu ochi adormiţi şi căruia abia îi dădeau tuleile.

Ralt află că era feciorul întreprinzătoarei Eli-erişa.

— Pace chiupurilor dătătoare de viaţă şi stăpînei lor, zise Nabu-ballit apropindu-se, iar Eli-erişa se îndreptă din şale şi-i zîmbi, descoperindu-şi dinţii laţi, cu strungăreaţă.

Avea o faţă rotundă, smolită şi parcă unsuroasă, pe care străluceau ochii ageri, negri, cu albul de culoarea fildeşului bătrîn.

— Bun venit, părinte al cîntecelor. Bere, vin de susan şi de palmier, dulce sau fermentat? Am un vin de şapte ori mai bun din care bea acum şi Kidinnu.

— Pe el îl căutam. Şi ziua de azi e pentru noi o zi de viaţă. Dă-ne deci vinul de şapte ori bun, fără să torni în el apă de şapte ori proastă, după obiceiul cîrciumăreselor de la.care Şamaş îşi întoarce faţa.

Eli-erişa se mulţumi să rîdă şi Nabu-ballit îl trase după el pe Ralt, îndreptîndu-se spre încăperea micuţă în care un bărbat gras, între două vîrste, sta singur în faţa unui ulcior şi a unei căni. Îi văzu apropiindu-se, dar nu se clinti, pentru a vădi astfel că nu era un om de rînd.

— Pacea lui Nabu asupră-ţi, dupşarru cu urechi mari, spuse mieros bătrînul negustor.

De fapt, urechile lui Kidinnu, măcar atît cît se vedea din ele de sub turbanul falnic ce-i acoperea fruntea, erau neobişnuit de mici, dar, cum cele mari erau socotite semn de înţelepciune, Nabu-ballit ştia că nu va fi contrazis.

— N-am aflat cîntece noi, răspunse scribul, fără a-şi muta privirile de la cana goală, şi nu cred că le-ai vîndut pe cele vechi.

— Nimeni nu le mai cumpără, oftă bătrînul. Dar El- Marduk însuşi a îndreptat paşii acestui Ra-lit spre Bab- ili şi cîntece noi vor zbura de pe buzele sale. Am venit aşadar la tine cu rugămintea să ne scrii un contract, izvor de numeroase cîştiguri.

— Toate contractele pe care le scriu sînt binecuvîn- tate, rosti mecanic grăsanul. Apoi întrebă: Ra-lit? Din ţinutul mîlului negru? Părea scîrbit şi-şi crîmpoţea buzele roşii, pofticios arcuite printre firele negre ale bărbii şi mustăţilor muiate în vinul de şapte ori mai bun al cîrciumăresei.

— Vorbeşte limba celor cu capete întunecate la fel de bine ca tine şi ca mine, spuse din nou bătrînul, iar fiinţa plină de însemnătate a scribului binevoi să întrebe cu jumătate de gură:

— Cum a învăţat-o?

— Zeul cu ochi strălucitori poate orice, răspunse de astă dată Ralt, stăpînindu-şi un zîmbet.

În lumea din care venea zeul îşi spunea Scat Mor, dar Kidinnu şi Nabu-ballit îşi plecară capetele preţuind răspunsul, căci Ea, zeul domnind peste *Apsu,* prăpastia lichidă pe care lumea plutea, era zeul ştiinţelor şi ochii lui, se ştie, strălucesc de deşteptăciune.

Feciorul cîrciumăresei aduse un nou ulcior şi două căni de lut.

— Eli-erişa întreabă dacă nu vreţi pîine şi ceapă. Avem linte, peşte şi lăcuste prăjite adineauri.

— Ziua de azi e o zi de viaţă, repetă Nabu-ballit, fre- cîndu-şi palmele. Lăcustele prăjite vor face ca vinul să ne pară nu de şapte, ci de nouă ori bun.

Apoi, văzînd că posacul dupşarru binevoia să-şi

treacă limba peste buzele lacome, se aşează la masă şi-i arătă lui Ralt locul de lîngă el.

— Vinul şi toate celelalte plătesc munca lui Kidinnu, aminti scribul şi bătrînul se grăbi să încuviinţeze:

— Fie ca trestia lui să tărcheze încă multe sute de tăbliţe păstrate cu grijă în templul lui Şamaş!

— Cuvintele acestui Ra-lit, urmă Kidinnu, vor fi potrivite pe melodii ştiute. Ele vor trebui scrise cu pricepere, în aşa fel ca semnele să nu se încalece şi rîndurile să lunece unele pe lîngă altele pentru plăcerea ochiului şi uşurinţa cititului. E o muncă grea şi o treime din cîştig abia dacă va plăti strădania scribului.

— Mult, se înspăimîntă bătrînul. Ia aminte că Nabu vede şi ştie. Un dupşarru fără pereche nu trăieşte numai din însemnarea cîntecelor, dar un bătrîn negustor de cîntece n-are alt mijloc de trai. O cincime.

— Puţin, se strîmbă Kidinnu. Ca să ajungi scrib se cuvine să te trezeşti o dată cu soarele. Nabu şi Tasmetum să-ţi dăruiască urechi mari pentru a nu uita nici unul dintre cele peste trei sute de semne pe care le înveţi, în ani şi ani de silinţă, la casa tăbliţelor, unde fratele mai mare mînuieşte biciul. O treime.

Vinul de palmier era tare şi Ralt asculta ca prin vis tocmeala celor doi, urmărind trecerea cîrciumăresei şi a feciorului ei prin curtea bătută de soare. Amestecul de naivitate şi viclenie ai lui Nabu-ballit şi Kidinnu îl umplea de mirare: nici unul nu-i pusese la îndoială talentul şi nu-i ceruse să-l dovedească. La fel, bătrînul luase drept bună povestea răpirii lui de către tîlhari. Pe de altă parte, vorbeau înflorit şi ştiau să-şi apere interesele mult mai bine decît se pricepuse el să şi le apere, cu mii de ani mai tîrziu. Apoi, neliniştit, se întrebă din nou ce

fel de versuri va trebui să le furnizeze, dar pînă şi neliniştea era ireală, totul părea o glumă, un vis, în ciuda mirosurilor, a căldurii, în ciuda vinului. Era cu putinţă ca Arla să-l aştepte într-una dintre casele modeste ale acestui Babilon? Închise ochii, văzu gestul cu care-şi trăgea spre tîmple şuviţele pentru a-şi dezgoli fruntea şi inima i se strînse şi se simţi năpădit de un val de duioşie, tristeţe şi dor.

Cei doi căzuseră pînă la urmă la învoială înţelegîn- du-se pentru o pătrime şi, desehizînd ochii, Ralt văzu că scribul avea şi el, la picioare, un coş. Înlăturînd o cîrpă umedă, scoase din coş un boţ de lut moale şi o trestie retezată la vîrf. Plămădi lutul şi-i dădu forma unei pîi- nişoare dreptunghiulare, o netezi, apoi, răsucind tăbliţa în palmă pentru a putea imprima cuişoarele după feluritele unghiuri prescrise, apăsă vîrful trestiei făcînd să se ivească şiruri de semne verticale şi paralele. Lucra repede şi-şi mijise ochii, vîrful limbii i se ivise în colţul gurii, unde ondula imperceptibil. Atent, Nabu-ballit îi urmărea mişcările şi faţa îi exprima o adîncă reculegere.

— Aşa, spuse mulţumit Kidinnu, iată: „Nabu-ballit, Kidinnu şi Ra-lit s-au întovărăşit pentru ca cel dintîi să vîndă cîntecele scrise de cel de-al doilea şi născocite de cel de-al treilea. Înţelegerea a fost hotărîtă: Nabu-ballit îşi opreşte jumătate din cîştig. Kidinnu şi Ra-lit cîte un sfert. Fratele nu va isca vorbe împotriva fratelui. Pe Şamaş, Ea şi Nabu au jurat, martori fiind Eli-erişa şi Şapik-zer". Chemaţi martorii.

Ralt nu protestă pentru că totul i se părea un joc, iar Nabu-ballit se duse după cîrciumăreasă şi după feciorul ei, în vreme ce Kidinnu pregătea încă trei tăbliţe, imprimînd pe ele acelaşi text. În prezenţa

martorilor dădu din nou citire contractului, toţi îşi ridicară mîna dreaptă şi jurară, apoi îşi apăsară inelele cu pecete în josul contractului. Ralt desenă un cap cu plete şi Nabu-ballit făgădui să-i comande, cu primii bani cîştigaţi, o pecete. În sfîrşit, cele patru tăbliţe fură puse la soare, să se usuce, fiecare dintre întovărăşiţi urmînd să-şi oprească una, iar Kidinnu însărcinîndu-se să depună a patra în arhiva templului lui Şamaş. Despre iedul care ar fi trebuit jertfit nu se mai pomeni, în schimb cei trei mîncară şi băură. Nabu-ballit se bucura de credit.

*

Se însera sau, după cum spuse Nabu-ballit, zeiţa Gula se apropia. Începea să se răcorească. Dinspre Eufrat plutea o boare umedă şi babilonienii urcau pe acoperişurile plate ale clădirilor pentru a respira mai în voie. Ici şi colo răsunau murmurul harfelor şi tînguiala flautelor. Curînd se iviră primii sclavi purtători de torţe, care luminau drumul stăpînilor. Uliţele se goleau. Cîinii lătrau.

Îl petrecură spre casă pe Kidinnu, pentru că păşea destul de împleticit şi cînta *Sînii tăi, miei însetaţi,* ceea ce îl bucură pe Nabu-ballit în asemenea măsură încît îndrăzni, să-l sărute pe amîndoi obrajii. Vinul de şapte ori bun mai jucă o festă scribului care uitase de propria-i însemnătate, coborîndu-l pînă la a povesti ce se petrecuse cu o săptămînă în urmă, la sărbătoarea *Akitu* a anului nou, cînd, după cum se ştie, păstorul din fruntea turmei, regele cu capul înălţat peste toţi regii, devine însuşi El-Marduk şi poartă din nou bătălia începuturilor, îl ucide pe Kingu, căpetenia oştilor străbunei Tiamat, căreia îi taie trupul în două, făcînd dintr-o jumătate cerul şi din cealaltă pămîntul.

— Totul e nesigur, nimic veşnic, îl întrerupse cu amărăciune Nabu-ballit, simţind nevoia să-i explice lui Ralt că bătălia începuturilor şi Facerea trebuie reînnoite la capătul fiecărui an pentru ca lumea să dăinuie şi anotimpurile să-şi urmeze curgerea, pentru ca viaţa fiecărui zeu si a fiecărui om să fie prelungită cu încă un an pe tăbliţele sorţilor.

Supărat de întrerupere, Kidinnu ameninţase că nu mai spune nimic şi bătrînul negustor fu nevoit să-l roage şi să-l linguşească pentru a-l îmbuna. Clătinîndu-se pe picioare, scribul destăinui atunci că marele preot, *urigallu* Etil-pi-Marduk, îl întîmpinase pe rege în curtea templului cu capul sus, slăvitul Esagila, şi, potrivit datinei, pentru a vădi că, o dată cu încheierea anului, regele nu mai era nimeni, îl despuiase de însemne, sceptru, cerc, harfă şi tiară, aşezîndu-le pe un scaun în faţa statuii lui El-Marduk, strălucitor sub baldachin, sub cerul lui de aur. Apoi după cum se cuvine, l-a pălmuit pe rege, l-a tras de urechi şi l-a silit să îngenuncheze în faţa zeului pentru a se spovedi (aici Kidinnu recită textul negativ al spovedaniei prescrise, clipind cu înţeles, strîmbîndu-se şi trăgîndu-se de barbă:

N-am păcătuit, doamne al ţinuturilor, n-am fost nepăsător faţă de tine,
N-am nimicit Bab-ili, n-am poruncit să fie risipit,
N-am zguduit Esagila, nu i-am uitat datinile,
N-am lovit obrazul supuşilor, nu i-am umilit,
Mi-e gîndul la Bab-ili, nu i-am surpat zidurile...),

dar regele n-a izbutit să plîngă, semn rău, după cum pînă şi copiii ştiu, semn că zeul e mînios, semn de ridicare a vrăjmaşilor şi de încetare a domniei.

— Ferească-ne Marduk, se înspăimîntă Nabu-ballit, frîngîndu-şi mîinile. De ce n-a plîns regele?

— Urigallu l-o fi pălmuit mai cu milă, rîse Kidinnu, sughiţînd. Crezi că dacă-ţi ard o palmă zdravănă nu-ţi dau lacrimile?... Dar Sin-iddinam, aşipu care mi-a povestit întîmplarea, stătea la pîndă.

— La pîndă, cînd nimănui nu-i e îngăduit să fie de faţă?

Kidinnu scuipă şi chipul lui îşi recăpătă pentru o clipă demnitatea.

— Eşti un prost, bătrîne, rosti el cu dispreţ. Sin-iddinam a mîntuit lumea. Apoi, şoltic, explică: A fost de ajuns să-i treacă lui urigallu o bucată de ceapă cu care Etil-pi-Marduk i-a dat regelui pe la ochi şi totul s-a sfîrşit cu bine. Dar soarta zeilor, a lumii şi a fiecăruia dintre noi trei a atîrnat de ceapa unui aşipu.

— Zile de smoală, strigă Nabu-ballit, apoi, întorcîndu-se către Ralt, şopti cutremurat: Vremuri cumplite, fiule. Dacă regele şi urigallu înşală... Şi, trăgîndu-l de mînecă pe Kidinnu: Iar Marduk s-a lăsat păcălit? L-a lăsat pe rege să-i apuce mîna şi l-a întărit pentru încă un an?

— Toată lumea înşală, chicoti scribul. Cum s-a ridicat Marduk peste ceilalţi zei? Cum a pierdut Adapa nemurirea?

Astupîndu-şi urechile, Nabu-ballit rosti repede cuvintele unui descîntec şi se grăbi să-şi ia rămas bun de la scribul de pe ale cărui buze roşii curgeau cuvinte de hulă. Alături de Ralt se împiedică în hîrtoapele uliţei, cînd glasul lui Kidinnu mai răsună în urma lor, cîntînd în batjocură *Mireasmă de cedru, e dragostea ta, Doamne!*

— Astăzi viu şi mort înainte de ziua de mîine, şopti Nabu-ballit cuvintele unui proverb. Nebun şi păcătos, cum îşi închipuie oare că zeii au să-i mai adauge viaţă la via-ţă?... Ra-lit, fiule, din fundul inimii mele

bătrîne te rog: nu crede nimic din cîte ai auzit, căci nu Kidinnu, ci vinul de şapte ori bun, fie el de şapte ori blestemat, vorbea prin gura lui. Zeii văd şi pun pe cîntar, dar tu, străin neştiutor, se cuvine să înţelegi...

Ralt nu socoti nimerit să-i atragă atenţia că se contrazicea condamnîndu-l pe scrib în numele zeilor şi ab- solvindu-l tot în numele lor, aşa că rosti cuvinte liniştitoare. Dar Nabu-ballit urmă să se tînguie multă vreme deplîngînd stricăciunea vremurilor şi mărturisindu-şi cu evlavie teama de puternicii igigi, zeii care-l plămădiseră pe om din noroi şi din sîngele lui Kindu pentru ca omul să-i slujească şi să le aducă jertfe.

— Asta mă face să-mi aduc aminte că şi noi ar fi trebuit să-i jertfim lui Şamaş un ied, păcătoşi ce sîntem, gemu bătrînul. Vezi, fiule, că ne înfăşurăm cu toţii în păcat ca într-o mantie de lînă moale? Şi nu m-ar mira ca zeii să ne trimită un nou potop de felul celui dezlănţuit din îndemnul Iştarei. Mă întreb numai unde vor găsi un nou Um-napişti, vrednic să mai dureze o arcă...

Nabu-ballit vorbea întruna, dar Ralt preferă să înregistreze ce mai putea vedea în noaptea Babilonului. Deşi ajunseseră pe a cale mai largă, umblau tot printre două şiruri de pereţi văruiţi, nestrăpunşi nicăieri de ferestre şi a căror monotonie nu era spartă decît de porţile de lemn şi de nişte intrînduri egale, nişe puţin adînci iscînd jocuri de umbră şi lumină chiar acum, cînd luna plină poleia străvechea cetate. Din loc în loc, cîte o nişă mai adîncă adăpostea statuia unui zeu. Văzu case cu două şi trei etaje de pe ale căror acoperişuri plate răsunau flaute şi tobe, de două ori se dădu în lături pentru a lăsa să treacă litiere purtate pe umeri de către patru sclavi raşi în cap şi avînd creştetul însemnat cu fierul roşu. Purtători de făclii deschideau drumul litierei, ale cărei perdele trase nu-i

îngăduiră însă să zărească faţa celui dinăuntru.

Ajunseră apoi în dreptul unei porţi mari, ale cărei aripi duble erau larg deschise. Făcliile scoteau din întuneric curtea şi Ralt se opri o clipă, mirat de forfota mulţimii.

— Bine faci că te opreşti, fiule, spuse cucernicul Na- bu-ballit, eşti tînăr şi se cuvine să aduci jertfă Iştarei.

Neînţelegînd unde se află, Ralt se lăsă atras în interiorul incintei. Văzu abia acum că toată curtea era împărţită cu ajutorul unor funii în nenumărate culoare întortochiate prin care circulau bărbaţii. Alte corzi delimitau spaţii în interiorul cărora şedea cîte o femeie. Toate erau încinse cu funii şi aveau lîngă ele un fel de castroane de lut, pline cu jăratic, în care zvîrleau din cînd în cînd cîte un obiect mărunt, care pocnea în atingere cu jarul şi atrăgea astfel atenţia celor ce se plimbau prin culoarele dintre funii.

— Ce-i aici? întrebă Ralt, iar Nabu-ballit îi spuse că se află în incinta templului Iştarei.

— Iată sfintele *harimate,* urmă el, cele pentru care Iştara l-a păstrat pe bărbat, dîndu-l pradă mîinilor lor. După cum vezi, aruncă în foc sîmburi de măslin şi-i ard în cinstea zeiţei. E de ajuns să arunci şi tu în poala celei pe care o alegi atît cît socoţi cu cale, rostind cuvintele: „Chem în tine ivirea Iştarei” şi oricare dintre harimate te va însoţi spre patul de dragoste. Nu te teme că-i dăruieşti prea puţin, obolul e sfînt şi nici o harimatu nu-l va dispreţui, căci pentru jertfa de dragoste se află aici, spre slava Iştarei.

Într-adevăr, ca pentru a-i întări cuvintele, un bărbat al cărui trup rotofei împrăştia plăcuta mireasmă a uleiului de cedru cu care fusese uns îndeplini lîngă Ralt ritualul prescris şi aleasa se ridică repede, aruncînd

priviri triumfătoare spre cele ce, alături de ea, mai aşteptau. Înciudate, amîndouă zvîrliră pe foc cîţiva sîmburi pentru ca, atunci cînd zgomotul sili privirile să se îndrepte spre ele, să-şi potrivească tunicile cu gesturi graţioase. Încă uluit, Ralt nu se putu împiedica să zîmbească.

— Nu te grăbi, fiule, îl sfătui Nabu-ballit, trăgîndu-l mai departe, ai vreme să alegi cu înţelepciune. Deşi e vorba de o jertfă, Iştara nu te împiedică s-o faci cît mai plăcută.

O dată cu ceilalţi, urmară deci să păşească printre corzile întinse. Totul se petrecea cuviincios la lumina făcliilor, gesturile şi vorbele harimatelor de toate vîrstele şi, după cum le arăta îmbrăcămintea, de toate stările păstrînd măsura potrivită caracterului sacru al locului. Vremelnicele perechi se depărtau şi ele cumpătat pentru a se pierde în încăperile din jurul templului.

Ralt străbătuse întreaga curte şi se apropia acum de unul dintre pereţii clădirii sacre, cînd un cuţit i se înfipse în şale. Durerea îi luă răsuflarea şi-l scăldă în sudori de gheaţă. Voia să se repeadă şi nu se putea urni. Cineva îl împinse din spate. Gemu şi începu să gîfîie. Se clătină.

— Ra-lit, spuse bătrînul, apucîndu-l de braţ.

Acolo, cu spatele rezemat de perete, Arla. Încinsă cu o funie, izolată într-un ţarc de funii; ca toate celelalte harimate, arunca tocmai un sîmbure în vasul cu jăratic.

Durerea piere la fel de neaşteptat cum a venit, încă înainte ca Ralt să recunoască femeia. *Arla* şi inima ritmează fericirea, în sfîrşit, şi disperarea, *aşa? Scat Mor, Scat Mor,* neîncredere şi teamă şi din nou disperare, fericire şi disperare, în vreme ce înlătură mîna lui Nabu-ballit şi înaintează către Arla ca de atîtea ori în vis, dar nu mai visează, Arla e aici aievea *(aievea? în*

Babilon?), cu teama că totuşi nu e ea, cu teama că e ea, *Arla, fîntîna, statuia, Arla,* şi nu simte lacrimile curgîndu-i pe faţă, şi nu vede bărbaţii întorcînd capete mirate, capete bărboase sub turbane colorate, şi nu aude cuvintele bolborosite de Nabu-ballit. Tremurînd, incapabil să scoată o vorbă, se opreşte şi apucă funia cu amîndouă mîinile.

— Vrei să jertfeşti cu mine, străine?

Glasul. Mişcările. Arla.

— Arla, strigă zgîlţîind coarda care-i desparte, uită-te la mine, sînt eu, Ralt...

Şi o văzu speriată, ridicînd braţele ca şi cum ar fi vrut să se ferească de o lovitură. Şi mărgelele pe care le purta la gît îi străpunseră privirile, mărgelele de lut vopsit ale unui alt timp.

— Liniştеşte-te, spunea Nabu-ballit, e doar o hari- matu cam slăbuţă, ierte-ne Iştara... Chemaţi un aşipu, oameni buni. Şi azi de dimineaţă...

Atunci trase în sus. funia şi se repezi în ţarc întin- zînd mîini tremurătoare, în vreme ce Arla ţipa, acoperin- du-şi faţa.

— Arla, te temi? De mine? Arla...

Şi, hohotind, căzînd în genunchi, atinse cu vîrful degetelor braţul cu care femeia se apăra. Ea se trase în lături ca arsă. Strigă:

— Nu pune nimeni mîna pe ieşitul din minţi care pîngăreşte templul Iştarei?

Şi mai multe braţe se întinseră peste funia despărţitoare şi Ralt se simţi înşfăcat de guler, de umeri, de păr.

— Ra-lit... aşipu... oameni...

Atunci totul încremeni pentru o frîntură.de secundă, dar el nu văzu încremenirea pentru că numai imaginea Arlei tremura în ochii lui, Arla ghemuită la picioarele peretelui, Arla strigînd cu gura deschisă, nu mai avu vreme să se mire că nu-i aude strigătul şi totul fu orbitor de alb cînd se prăbuşi pe nisipul de fildeş, departe de Arla, de ce? de ce?

— De ce?

Şi i se păru că strigătul explodează sub cerul alb.

Cosmospect

În plus, ne permitem să vă atragem atenţia asupra faptului că, în lipsa unui precedent, ne degajăm de orice răspundere cu privire la eventualele consecinţe ale acestei iniţiative pe care nu o putem califica decît drept regretabilă. Contravenind termenilor contractului, ea ne eliberează fireşte de orice complicaţie juridică ulterioară.

Considerăm de asemenea necesar să menţionăm că, în conformitate cu uzanţele, toate convorbirile dvs. cu împuternicitul nostru au fost înregistrate, astfel încît sîntem în măsură să producem oricînd dovada satisfacţiei depline pe care aţi binevoit s-o mărturisiţi în mai multe rînduri referitor la felul în care ne-am respectat obligaţiile.

Declarînd de la sine înţeles că vom rămîne şi pe viitor credincioşi clauzelor prevăzute la toate punctele contractului tip 512, elaborat de serviciile noastre de resort, vă rugăm să primiţi asigurarea etc. etc.

Extras din copia Notificării *anexate la dosarul cu nr. 43 din arhiva Cosmospect.*

Cei trei ferunadari aşteptau răspunsul.

— Da.

— Răspunsul ne miră. Asp av Tald su Arit e citat odată cu tine.

— Pe Babel, spuse mecanic Idomar, căutînd zadarnic o ieşire din capcana ce i se pregătea din nou.

— Sentinţa orialatului nu rămîne valabilă pe toate lumile?

Sau eu, sau el. Asp a refuzat o dată. Şi, de altfel, norul va şterge din nou varianta necorespunzătoare. Nu mai apăruse în faţa tribunalului şi nu ştia dacă norul ţine de realitatea imprevizibilă a planetei interzise sau...

— Ei bine? şopti Asp, iar Idomar se surprinse vorbind:

— Sentinţa a fost executată. Dacă ceva nu e valabil, atunci e lumea asta.

Timp. Să cîştig timp pentru amîndoi.

— Norul... apare şi la noi, pe Marte? întrebă printre dinţi.

— Pe cîte ştiu, nu, răspunse Asp, la fel.

— În ochii lui Scov lumea asta nu se deosebeşte de toate celelalte. Noi, ferunadari de Arit, am hotărît.

Omul în mantie albă scoase din mînecă un pumnal şi-l puse pe masă. Dar Idomar nu mai întrebă nimic.

— De astă dată, ştii, spuse Asp.

În picioare, unul lîngă altul, priveau pumnalul.

— Acum. Aici, porunci omul în mantie albă.

Şi Idomar simţi din nou tăcerea şi i se păru că, nu mai poate răsufla din pricina ei. Ridicînd din umeri, vîrî pistolul în buzunar, apoi îşi încrucişă braţele. Şi nu fu nevoit să tragă cu coada ochiului spre Asp pentru a

şti că înviatul făcea la fel. Dar îi auzi şoapta lipsită de iluzii:

— Nu-i asta soluţia, băiete.

Atunci care? Dacă ar fi găsit-o, Asp n-ar fi pregetat.

Ferunadarul din stînga se ridică, apucă pumnalul. Liniştit, ocolea acum masa neagră, cobora treptele, venea spre ei. Imaculat, înainta cu braţul drept îndoit, mîna în cajre ţinea pumnalul i se odihnea în dreptul inimii.

— Mă întreb dacă pînă şi asta e o soluţie, spuse gînditor Asp.

Cu capul puţin lăsat pe spate, privea spre deschizăturile croite în gluga albă. Idomar îşi simţi palmele umede şi gura uscată.

— Nu ţi se pare... începu din nou Asp, dar feruna

darul ajunsese în faţa lui şi pumnalul fulgeră neaşteptat de repede.

Trăsăturile înviatului se crispară. Mîinile i se încleştară pe mînerul alb şi, cînd se plecă înainte, lui Idomar i se păru că Asp îşi înfigea singur pumnalul în piept. Se repezi să-l cuprindă în braţe.

Pentru a doua oară, sub ochii mei. Truptil lui Asp era greu şi Idomar se încorda, silindu-se să nu-l scape: Auzea scrîşnetul celuilalt, efortul pe care-l făcea să nu geamă. Indiferent, drept ca o coloană albă, ferunadarul aştepta.

Şi Idomar îşi plecă încet genunchii, sprijinind alunecarea trupului ce tindea să coboare, să intre prin lespezile negre într-o văgăună neagră, apoi se aşeză luînd capul lui Asp pe genunchi. Broboanele de sudoare de pe fruntea lui nu mai erau rodul poralului. Mîngîind fruntea încinsă, le şterse cu gesturi de care nu se ştia în stare, de care, de altfel, nu îşi dădu seama. Răsuflarea lui Asp era şuierătoare, bule trandafirii îi înfloriră pe buze. *Sub ochii mei, pentru a doua oară. Sub ochii mei. Pentru a doua oară, sub ochii mei.* Cuvintele se repetau, le alungau pe toate celelalte care ar fi vrut să strige sau să plîngă, cuvintele veneau şi plecau ca un refren de care nu poţi scăpa şi Idomar nu mai era decît încăperea pustie în care cuvintele vuiau pierzîndu-şi înţelesul, concentrînd toate înţelesurile într-un precipitat al durerii.

Nu-şi dădu seama că Asp murise decît întîlnind privirea sticloasă care-l mai urmărise şi în apartamentul de pe Marte. Spre deosebire de data cealaltă, acum întinse arătătorul, apăsă pe rînd pleoapele, acoperind ochii negri. Şi, deodată, acolo, pe lespezile reci, cu capul lui Asp pe genunchi, tăcerea nu-l mai înfiora. Era tăcerea din el. Pînă şi cuvintele se topiseră, nu-i mai vuiau între tîmple, durerea nu mai avea nevoie de

suportul lor. Inutil. Totul fusese inutil. Temnicierul-şef îşi făcuse datoria.

Într-un tîrziu, sleit, ridică privirile. Şi descoperi lîngă el, albă şi dreapta, prezenţa ferunadarului. Acesta îşi duse încet mîna la gluga albă, apoi o trase în sus printr-o mişcare scurtă, dezvelindu-şi faţa.

Şi, recunoscîndu-se, Idomar descoperi că fusese încă o dată, asasinul lui Asp.

Într-un lung răstimp năucitor se privi ca într-o oglindă, deşi celălalt stătea în picioare. *Sînt eu. Eu, Asasinul. Asasinul lui Asp. Din nou. Şi ştiu că nu sînt eu, ci minciuna lui Scat Mor,* dar suferinţa nu era mai uşoară. *Eu, Asasinul. Ştiu că nu sînt eu. Ca o melopee.* Îşi simţea ochii arşi, doi sîmburi, uscaţi. Totul în el se uscase. Inima şi plămînii, bucăţi de iască. Şi se privea neclintit în celălalt, tăcut în marea tăcere.

Văzu apoi că dublul său începe să se înceţoşeze, trăsăturile lui îşi pierdeau identitatea, faţa i se apropia de neutralitatea oului, pînă şi marginile trupului deveneau incerte. Sub privirile uscate ale lui Idomar, consistenţa dublului scăzu, era acum o simplă umbră albă, o pată, se destrămă.

— Idomar av Olg su Saro, tăcerea ta a luat chipul destinului pentru Asp av Tald su Arit, se ridică atunci glasul ferunadarului şi, întoreîndu-şi faţa către masa neagră, Idomar văzu că mogîldeţele albe erau iarăşi trei. Mergi în pacea lui Scov, frate.

Şi Asp? Capul bărbos îi mai odihnea pe genunchi. Norul cu străfulgerări întunecate se materializă deasupra lui, coborî lin. Marginea lui inferioară palpă trupul uriaş, greu în încremenirea ce-i fusese impusă. Şezînd pe dalele negre, Idomar simţi cum apăsarea capului lui Asp îi scade pe genunchi, apoi nu-şi dădu seama cînd apă-

sarea încetă. Norul se înălţa. Trupul celui ce fusese Asp av Tald dispăruse,

Ecarisaj perfecţionat, rînjise, cu puţin înainte, nebă- nuind că norul avea să se ocupe şi de el. O mare bătaie de joc. O sadică ironie.

Să merg în pace. Oftînd, Idomar se ridică şi, în tăcerea orialatului, genunchii lui înţepeniţi trosniră ca două împuşcături. Ferunadarii se făcuseră nevăzuţi. *Nu eram eu, nu era Asp.* Neliniştitor atunci cînd îl ispitise pentru prima oară în faţa steagului despre care Asp susţinea că fusese al lui Dral, gîndul purta acum o nouă speranţă. Dacă totul era într-adevăr mincinos pe planeta interzisă, imitat aşa cum Asp fusese imitat, aşa cum Idomar chiar îşi văzuse imitată faţa, atunci Asp putea să mai apară pentru a trăi fragmentele unei existenţe fac- tice, avea poate să mai fie ucis, dar Idomar trebuia să nu scape prilejurile de a se bucura de prezenţa, fie şi iluzorie, a celuilalt, trebuia să profite de acea prezenţă pentru a afla tot ce Asp nu apucase să-i spună, sau nu voise. Imitaţia era atît de izbutită, încît reconstituirea părea realmente înzestrată cu toate amintirile, cu experinţele şi gîndurile originalului. Şovăind, se întrebă totuşi dacă se putea încrede într-un Asp înviat numai pentru a fi utilizat ca piesă esenţială în mecanismul complex pus la dispoziţia tortiţionarului Scat Mor. Probabil că da, îşi răspunse. Cu cît Asp era mai autentic, cu atît suferinţa lui Idomar era mai acută. Şi se întrebă totodată de ce i se îngăduise numai lui să afle că, în ciuda voinţei sale, îl ucisese pentru a doua oară pe Asp. Iar zîmbetul mort i se ivi pe faţă cînd îşi răspunse că el, şi nu Asp, ispăşea pe Babel o pedeapsă care, de altfel, nu-i fusese notificată.

Iluzie. Prezentul a devenit o iluzie, deşi pedeapsa e reală. Prezentul, singura

realitate. Prezentid, mereu iluzoriu. Dar ridică din umeri. Mai aveau vreo însemnătate vechile dispute? Trecutul încremenise odată pentru totdeauna şi viitorul încetase să fie sălbaticul domeniu al unei libertăţi mereu adusă în prezent, de vreme ce-i scăpa de sub control. *L-am controlat vreodată?* se întrebă. Voinţa lui coincidea oare, într-adevăr, cu voinţa Nobilei Ghilde în punctul privilegiat al libertăţii şi nu fusese, mai degrabă, manipulat de Ghildă, condiţionat de ea?

Gînditor, se răsuci, pe călcîie şi porni spre treptele negre ce se opreau în faţa uşii deasupra căreia se mai afla ecusonul cu ochii violeţi, despărţiţi de pumnalul cu lamă roşie şi mîner alb. Şi nu se miră cînd, ajungînd în dreptul uşii, constată ca, pe cele doua canaturi, mărite brusc, se iviseră o mulţime de capete sculptate în mijlocul cărora răsărea majuscula M şi nici cînd recunoscu mîna de bronz ţinînd în căuşul palmei sfera menită să izbească sfera identică, prinsă de lemnul porţii. Bătu, iar cele două canaturi, se traseră îndărăt şi, pătrunzînd în marea sală decorata cu drapelele pe care Asp le admirase, nu se obosi să-şi întoarcă faţa pentru a verifica dacă sala neagră a orialatului se mai afla acolo sau dacă piaţa îi luase locul.

Vlăguit, urca încet treptele de marmură roşie. Ajuns în galerie constată că presimţirea nu-l înşelase: uşa de lemn auriu cu vine roşii era deschisă.

Fără să se grăbească, păşi peste prag şi, ignorînd mobilele încremenite în salturi retezate de greoaiele podoabe de bronz, înaintă uitîndu-se la tronul pe care aştepta manechinul înfăţişîndu-l pe Scat Mor. O ură nedemnă de un impasibil frate al Nobilei Ghilde se răsuci în el ca o flacără, explodînd prin albastrul spălăcit al ochilor, dar nimic nu se citi pe faţa ucisă cîndva, în trei zile negre şi trei nopţi roşii, pentru că anii Asasinului nu se irosiseră, totuşi, zadarnic.

Ajuns în faţa tronului, întinse braţele şi înşfăcă manechinul. Nu avea greutate. Toca de blană căzu, dezvelind o ţeastă lipsită de păr, cu pielea capului de un galben murdar. Degetele lungi ale lui Idomar căutară gîtul firav, ascuns în gulerul moale al blănii aurii, şi-l simţiră cald. Atunci, cu o voluptate nicicînd încercată şi interzisă asceticilor urmaşi ai lui Scov, conştient de caracterul pueril al răzbunării, dar incapabil să se înfrîneze, degetele i se încleştară, policarele apăsară mărul lui Adam. Capul cu piele tăbăcită încreţită mărunt, se desprinse rostogolindu-se pe treptele podiumului. Strîns în blana lui aurie, trupul decapitat se plecă într-o parte.

— Păcat, răsună glasul hîrîit al lui Scat Mor, era o reproducere desăvîrşită. Dar nu mai aveam nevoie de ea, domnule Idomar av Olg su Saro.

Asasinul răsuflă precipitat, pe pe parchetul cu romburi de abanos, alternînd cu altele, de paltin, capul lui Scat Mor îşi aţintea spre el privirile de un negru stins. Mai stins decît înainte? O nouă iluzie, ca şi buzele subţiri, ce păreau că zîmbesc batjocoritor.

Liniştit, Idomar izbi cu vîrful pantofului. Capul zbură ca o minge monstruoasă şi se opri în botul căscat al fiarei fără nume răsărind din uşa unui bufet. Lipsit de

veselie, zîmbetul mort dezveli dinţii de hîrciog ai Asasinului.

— Nu observaţi nimic neobişnuit? întrebă cu o desăvîrşită lipsă de umor glasul tremurat, însufleţit de neînduplecata voinţă ce-l făcea să lege cuvintele în ciuda şuieratului astmatic care le însoţea.

— Nimic. Nimic neobişnuit, spuse Idomar cu ochii la capul prins în botul de lemn.

Un rîs aspru, întretăiat de chintele tusei uscate.

— Şi, totuşi, nu mai e vorba de o înregistrare, domnule Asasin.

Muşchii lui Idomar se încordară. Dezgustat, îşi aminti plăcerea cu care strînsese gîtul din material plastic, că- ruia-i împrumutase căldura mîinilor lui. Scena burlescă din încăperea străjuită de fiarele-mobile îi tocise sensibil spiritul de observaţie, de vreme ce abia acum îşi dădea seama că glasul hîrîit nu mai pornea din nicăieri, mai mult, că dialoga cu el.

— Şi aşa va fi de aici înainte, urmă Scat Mor, iar Idomar îşi cuprinse fruntea în palme.

Dacă ar fi fost cu putinţă, ar fi pălit, dar masca lui veştedă nu se putea îmbujora, după cum nu mai putea păli: glasul răsuna în el, făcînd să-i vibreze oasele capului.

*

Aplecată peste trupul lui Ralt, Or-alda se silea să înţeleagă. Babilonul nu însemna pentru ea decît un nume, dar ştia acum că desemna o străveche cetate, demult întoarsă în pulberile Terrei. Din curtea unui templu al acestui Babilon îl smulsese pe Ralt, crezînd că-l scapă dintr-o primejdie (doar dispăruse sub ochii ei şi ai lui Idomar de lîngă fîntîna din piaţa palatului lui Scat Mor) şi, iată, Ralt era deznădăjduit şi rupea întruna numele celei îndelung căutate şi regăsită cu mii de ani în urmă. Or-alda, care

se abţinuse să-l sondeze, hotărî că nu mai putea amîna.

Apoi, aflînd ce-l adusese pe Ralt pe planeta interzisă, îşi lăsă privirile să zboare peste întinderea imaculată a nisipului, peste marea de lapte pierzîndu-se, la orizont, în cerul alb. Culcat lîngă ea, inorogul răsufla liniştit. *De ce nu?* Şi, concentrîndu-se, gerla şopti:

— Arla... O văd. Albă, subţire, clătinîndu-şi pletele negre.

Dar Ralt îşi acoperi ochii cu palma. Evocată de cuvintele Or-aldei, făptura Arlei răsărea pe ecranul pleoapelor închise.

— De ce m-ai luat de lîngă ea? Trimite-mă îndărăt, Or-alda...

Atunci, aşa cum mai făcuse şi în cabina micii astronave care-i purta spre Babel, ea întinse mîna dreaptă şi-şi cuprinse, cu stînga, brăţara de pe braţul gol.

Un strigăt. Ralt deschise ochii.

— Ce spune? întrebă Or-alda.

Uluită, se uita la femeia terorizată care striga, dînd din mîini. Ca un somnambul, Ralt îşi întinse braţele. *Pe Marea Doamnă, sper că nu m-am înşelat.* Dar era faţa pe care o citise în mintea lui Ralt şi el bolborosea Arla, Arla, plîngea şi rîdea apropiindu-se cu un jalnic mers şovăitor de femeia care se trăgea îndărăt, rostind cuvinte necunoscute într-o limbă aspră, cu sunete cînd răguşite şi cînd cîntătoare.

— Arla, şopti Ralt, priveşte... Arla, sînt eu. De ce?... Chinul a luat sfîrşit, Arla, sîntem iar împreună... noi doi. Arla...

Dar Arla îl îmbrîncea, fugea de el strigîndu-şi cuvintele neînţelese, acum se prăbuşea, bătea mătănii iz- bindu-şi fruntea de nisipul alb, iar lîngă ea, deznădăjduit şi plimbîndu-şi în neştire palmele peste faţă, Ralt se clătina în pragul unui univers cu legi demente, depă- şindu-i înţelegerea şi puterea de rezistenţă.

— Ce spune? întrebă din nou Or-alda.

— Nu ştiu. E babiloniana şi n-o mai înţeleg, iar Arla nu mă înţelege... De ce?... E Arla şi vine ca o străină şi nu mă recunoaşte. Dar eu... atunci... ce rost...?.. Pentru amintirile noastre, Arla, Arla, te rog...

— Am s-o adorm, hotărî Or-alda şi, în genunchi, Arla nu-şi mai duse la capăt mătania începută, se plecă neînchipuit de încet, apoi se lăsă pe o rînă, se ghemui pe nisip.

Să-i spun? şovăi gerla văzînd că Ralt pune şi el un genunchi lîngă Arla adormită şi-i mîngîie pletele negre cu teama că o deşteaptă, deşi nimeni în afara Or-aldei n-o putea răpi somnului în care fusese cufundată. *Ştiinţa roşie şi neagră. Minciuna lui Scat Mor. Şi chinul. Care mă ocoleşte, de cînd mă aflu aici.*

— Doarme, şopti Ralt, cu o duioşie care stîrni în Or-alda un fel de ciudă faţă de femeia ghemuită pe nisip (imaginea lui Terli, pata portocalie a cămăşii lui fluturînd printre copacii roşii ai poienei în care se iubiseră pentru a se despărţi atît de repede), acum e din nou ea, Arla. Nu m-au minţit. Trăieşte. Arla trăieşte din nou, Or-alda. A uitat galactica. Ei şi? Am s-o învăţ, galactica se învaţă repede... Aşa-i că e frumoasă?

— Foarte, frumoasă, Ralt.

Şi, cuprinzîndu-şi cu stînga brăţara verde de pe braţul drept, îl aduse lîngă ei pe Idomar.

— Cum ai putut...?

Mirat, Idomar îmbrăţişa cu privirea peisajul candid.

— Încă nu ştiu.,. Aici (şi arătă spre licornul culcat la picioarele ei), aici sînt eu, din nou...

Zîmbitoare, îşi dădu seama că nu se simte nevoită să-şi plece privirile.

— Mai încet, îi rugă Ralt, apoi, făcîndu-i semn lui Idomar să se apropie şi atît de robit durerii lui încît nici nu se miră că-l vede acolo, rosti simplu: Arla. Pentru ea am venit pe Babel.

— Bine, las-o să doarmă.

Şi Idomar se întoarse la Or-alda.

— Ai avut dreptate, zise ea repede, împărtăşindu-i tot ce aflase de la Ralt. Ştiinţa roşie şi neagră. Aşa e. Totul, e minciună, şi Arla, dar nu m-a lăsat inima să-i spun.

— De cînd am fost despărţiţi, am ucis de trei ori cîte o minciună, încuviinţă Idomar. Două... mă priveau, aceeaşi minciună de două ori. A treia a fost Scat Mor.

Şi, la rîdul lui, povesti.

*

Acum ştia fiecare totul despre ceilalţi, sau cel puţin pricina pentru care, în biroul cu pereţii împodobiţi cu holograme, se învoiseră să plece pe Babel. Ralt nu se lăsă convins cu uşurinţă. Arla pe care o întîlnise în curtea templului Iştarei şi pe care Or-alda izbutise s-o scoată dintr-un spaţiu-timo revolut pentru a o strămuta pe plaja albă era Arla, aşa cum o cunoscuse. Profitînd de faptul că dormea, îi dezgoli umărul drept şi le arătă o aluniţă, apoi, amintindu-şi că se tăiase cu ani în urmă la arătătorul mîinii stingi, descoperi firicelul alb, aproape vizibil, al cicatricii.

— Şi Asp era Asp, fără să fie el, aminti Idomar. Şi steagul lui Dral. Totul e imitat pînă în cele mai mici amănunte, pentru ca tortura să fie perfectă.

Lacrimile curgeau pe faţa lui Ralt, şi el nu le ştergea.

— Ţii minte? adăugă Or-alda. Încă pe navă ţi-am spus că eşti cel mai bun dintre noi. Eu... am jignit-o pe Marea Doamnă a

gerlilor, Idomar a vărsat sînge, dar tu nu te-ai făcut vinovat cu nimic. Dimpotrivă, soarta îţi datora o compensaţie. Dacă cineva nu e la locul lui aici, acela eşti tu, singurul dintre noi.

— Nu, zise însă Idomar, toţi sîntem aici la locul nostru pentru că sîntem, cu totii, nişte epave.

— Iar? Oftă Or-alda. Şi, de-ar fi aşa, de cînd e asta o vină?

— Nu ştiu. Constat doar că ne-au momit aici, făcîn- du-ne să venim de bunăvoie ca să ispăşim, deşi, în afara ta, nici unul dintre noi nu s-a făcut vinovat de nimic. Da, da, nu mă întrerupe. Ralt a pierdut-o pe Arla şi eu l-am ucis pe Asp, dar Arla a pierit într-un accident şi Asp fusese condamnat de Nobila Ghildă. În logica lumilor noastre nu ni se putea reproşa nimic. Tu singură te-ai făcut vinovată, dar pînă şi tu ai plătit, de fapt, în logica lumii tale, pierzîndu-ţi darurile.

— Interesant, interveni atunci Scat Mor, făcîndu-se auzit în Ralt şi Idomar. Continuaţi, domnule Idomar av Olg su Saro. Iertaţi-mă, pot să vă spun domnule Idomar?... Aveţi un nume neobişnuit de lung.

— Nu, scrîşni Idomar.

— Mă rog. Încă o dată, iertaţi-mi întreruperea. Ascult.

— Arla, şopti Ralt. Domnule Mor, vă rog... Nu-i aşa că e Arla?

Or-alda trebui să se concentreze pentru a auzi, sub frunţile bărbaţilor, rîsul uscat ca o tuse.

— N-are să-ţi răspundă, zise posomorît Idomar. Dar nu ne poate împiedica să gîndim. E tot ce ne-a rămas.

— Nu-l aud, şopti Or-alda. Pentru o clipă se sperie din nou, apoi se lumină la faţă: Se teme, strigă. De mine se teme!

Gînditoare, mîngîie coama inorogului. În lumea albă era din nou o Harfă a Marei

Doamne, vechile spaime se estompau şi faptul că Scat Mor o evita nu făcea decît să-i confirme statutul. Cu sentimentul că greşeşte, trecînd pe lîngă o revelaţie, se sili să reia discuţia.

— O altă logică, înţelegeţi? În perspectiva ei sînt condamnate... epavele. Deşi...

— Deşi nu vezi de ce am fi cu toţii nişte epave, rînji Idomar. Am să-ţi spun eu. Şi începînd cu mine... Nu mi-a fost uşor să iau chipul tăcerii pentru Asp, dar am făcut-o, trecînd peste tot ce ne lega, pentru că mă credeam liber, aşa cum îl crezusem şi pe el, pentru că libertatea mea ţinea de Nobila Ghidă. Am descoperit că Asp ştia ceva,

aflase ceva, un adevăr care făcuse din el o epavă. Istoricul Nobilei Ghilde nu mai putea fi un Asasin şi voia să sfîrşească, mă ajuta să duc la îndeplinire înaltul şi Irevocabilul Decret Ferunadar pentru a mă feri de soarta lui, pentru a nu face şi din mine o epavă, incapabilă să rămînă în rîndurile Ghildei... N-a izbutit, spuse Idomar, şi deodată zîmbi viu, cu un zîmbet care-i fascină pe Or-alda şi Ralt, neobişnuiţi să discearnă semnele vieţii pe faţa lui ucisă. Am descoperit la rîndul meu ce descoperise Asp... şi am devenit o epavă. E limpede?

Tăcuţi, Or-alda şi Ralt încuviinţară plecîndu-şi capetele, deşi nu totul li se părea limpede în vorbele celuilalt.

— Mai e nevoie să continui? întrebă Idomar.

La fel de tăcuţi, făcură semn că nu era nevoie. Moartea Arlei făcuse din Ralt o epavă şi dispariţia darurilor legate de calitatea ei de Harfă a Marei Doamne avusese acelaşi efect asupra Or-aldei. Dar rămîneau încă destule nelămuriri şi, mai cu seamă, incertitudini în legătură cu cele ce aveau de făcut. Dacă firea lui Ralt îl predispunea la resemnare, nu la fel stăteau lucrurile cu Idomar, a cărui viaţă fusese o neîntreruptă acţiune şi nici cu Or-alda, deţinătoarea unor puteri ce amplificaseră sentimentul demnităţii şi al calmei ei superiorităţi. Cu toţii ar fi dorit aşadar să vorbească mai departe despre cele ce-i aşteptau şi felul în care ar fi putut preîntîmpina atacurile lui Scat Mor, pînă şi Ralt, pentru care cuvintele înlocuiau adesea faptele, dar prezenţa bănuită, a stăpînului planetei interzise îi inhiba. Acum, că Ralt şi Idomar îl ştiau ascuns în minţile lor, li se părea că îl şi simt în ei ca pe un păianjen pîndind în circumvoluţiunile creierului, lacom să afle ce au de gînd să întreprindă,

spionîndu-i şi luîndu-şi din timp măsurile de contraatac.

— Mă tem, Idomar, că te-ai înşelat, spuse de aceea Ralt, înţelegînd cu o clipă mai devreme. Dacă e adevărat că Babel e un penitenciar perfecţionat, atunci nu ne-a mai rămas nimic. Nici măcar gîndurile.

Şi în peisajul alb, tăcuţi, cei trei se priviră. Feţele le erau la fel de albe ca nisipul, cerul şi marea.

— Şi totuşi, nu, strigă într-un tîrziu Ralt, n-am să mă dau bătut. (Venită din partea lui, izbucnirea era destul de

neobişnuită pentru ca Or-alda şi Idomar să nu rămînă indiferenţi). Înţelegi, Or-alda, amintirile... Mi-ai adus-o pe Arla din Babilon, citeşte-o în mine pe Arla mea adevărată şi adu-mi-o pe ea.

Întristată, Or-alda îşi plecă fruntea.

— Încearcă să priveşti adevărul în faţă, spuse Idomar, în locul ei. Arla ta nu mai există, Ralt. Or-alda ţi-a adus-o pe cea din Babilon, pentru că ea singură... trăieşte.

— Cu mii de ani înaintea Arlei? Rătăcit, Ralt îl apucase de mînecă şi-l zgîlţîia, strigînd. A murit cu mii de ani înaintea Arlei mele, nu-ţi dai seama? Cum poate fi înviată ea, şi nu Arla, care... abia de o lună...

Întorcîndu-i spatele, se sili să-şi stăpînească hohotul de plîns.

— Nu mă pot întoarce în timp, spuse cu blîndeţe Or-alda. Pe cea din Babilon am surprins-o în viaţă acum. Nu eu am înviat-o, Ralt, aşa cum n-am înviat cetatea demult risipită, prin care te-ai plimbat totuşi. Nu-mi cere să explic. Poate că Babilonul tău era o iluzie, dar, fie şi ca iluzie, exista, iar puterea mea e în stare să acorde dimensiuni iluziei. Viaţa, oricum, e o moarte în-suspensie, o moarte amînată. Pe Arla ta n-o pot surprinde însă decît... aşa cum e acum, aşa cum o ştii acum.

Rostise ultimele cuvinte în şoaptă. Pe plaja albă, toţi trei îşi îndreptară privirile spre adormita neverosimilă, cu pletele răsfirate pe nisip. Destinsă, răsufla liniştit.

— E ea şi e alta, gîndi Ralt cu glas tare. Între noi, amintirile ei, amintirile mele... rătăciţi în mulţumirea lor nu ne mai vedem, amintirile ei mă alungă... Să-i dau amintiri. Or-alda! Rochiile, hologramele Arlei... Îi văzură faţa deodată luminîndu-se şi se priviră cu aceeaşi spaimă, socotind că încercarea fusese prea grea pentru el, dar Ralt apucă mîna Or-aldei şi strigă: Lada neagră! Citeşte-o în mine, Or-alda.

Şi Harfa Marei Doamne, care se abţinea să-şi sondeze prietenii fără voia lor, îi dădu ascultare. Fără efort, citi în Ralt ulţimul etaj subteran al imobilului, boxa în care lada fusese depusă. Citi lada. Îşi cuprinse cu mîna stîngă brăţara verde. Şi lada se ivi lîngă ei, îngrozitor de neagră pe nisipul alb. Inorogul îşi ridică botul din nisip şi necheză, apoi se lungi iar pe plajă.

— E ea, şopti Ralt, cutremurîndu-se. O recunosc.

Noaptea petrecută pe palier, cînd se îmbătase cu amintiri, discuţia cu imobilul... Totul era atît de departe încît ajungea să se îndoiască de realitatea lumii în care avuseseră loc, deşi nu putea crede în adevărul întîmplărilor de pe planeta interzisă. Nu spusese Idomar că în lumea lui Scat Mor, totul era minciună? Neliniştit, privi spre Arla adormită,

— Deschide lada, îl îndemnă Or-alda şi el întinse mîna cu teama că lucrurile dinăuntru putuseră fi schimbate.

Chiar deasupra, peste rochii, brăţări şi mulţimea fleacurilor, Arla. *În Egipt. Sfinxul.* Ochii lui Ralt sclipiră. Cu intensitatea de atunci, îşi aminti soarele, căldura, mirosul nisipului. *Cîte mii de ani vă privesc de la înălţimea acestor piramide?* strigase doctorul Orbik pe care-l cunoscuseră la Cairo şi Arla începuse să rîdă aşa cum i se întîmpla atît de rar, iar Ralt se grăbise să fixeze imaginea care căpătase consistenţa unui dreptunghi de material plastic şi, de pe nisipurile Egiptului, se ivea acum pe nisipul ireal al panetei interzise.

Or-alda apucă holograma. O privi lung, apoi o întinse către Idomar.

Acum şedeau unul lîngă altul pe lada neagră. La rugămintea lui Ralt, care scosese una dintre rochiile Arlei, o pereche de pantofi, podoabe şi tot ce mai trebuia, depărtîndu-se apoi cu Idomar, Or-alda o despuiase pe adormita de pe nisip de veşmintele demult apusului Babilon şi o îmbrăcase după moda unui timp care, şi el, însemna tot numai o convenţie. Întocmai ca în amintirile lui Ralt, Arla dormea liniştită pe plajă.

— Trezeşte-o, şopti el. Dacă mai putea face să înţeleg din nou babiloniana...

— Ţi-am spus că nu pot citi în tine decît ce ştii.

Pe nisip, Arla se răsuci, deschise ochii. Faţă ei exprimă o mare mirare. Neîncrezătoare, îşi plimbă degetele peste rochia albă cu sclipiri metalice, îndoi genunchii şi atinse pantofii. Brăţara de aur o fascină şi ea o pipăi, în vreme ce un zîmbet încă speriat îi înflorea pe buze.

Încet, cu mişcări nesigure, Ralt se apropie, se lăsă în genunchi. Femeia se ghemuise, gata să sară în picioare, dar expresia feţei lui (durere şi speranţă, adoraţie şi teamă)

o încredinţă probabil că, măcar în imediat, n-o ameninţa nici o primejdie. Şopti cîteva cuvinte printre care Ralt crezu că desluşeşte numele zeiţei din templul căruia fusese răpită.

— Iştara, repetă el încet.

Nu era numele zeiţei dragostei? Fericit, văzu că trăsăturile Arlei se destind.

— Arla, adăugă arătînd spre ea, dar Arla scutură din cap şi rosti cu un nou zîmbet nedumerit, vinovat parcă:

— Bel-şalti-Nanna...

— Arla, zîmbi Ralt din nou, beat de fericirea/durere.

Şi atunci, ridicînd din umeri cu graţia Arlei, Arla repetă docil:

— Ar-la...

Apoi, întinzînd un deget, îi şterse lacrimile, atingîn- du-i obrazul stîng, obrazul drept. Şi, sugrumînd un hohot de plîns, Ralt îi duse mîna la buze.

— Ralt, şopti apoi răguşit, arătînd spre el.

— Ra-lit?

De pe lada neagră, Or-alda şi Idomar priveau. Bărbatul pîndea totodată în el semnul prezenţei lui Scat Mor, de eare Ralt părea să fi uitat, dar nu simţi nimic. Inorogul se opinti zvîrlind din copite, se ridică şi îşi scutură coama. Apoi, dispreţuind-o pe Arla, se apropie de Or-alda.

— Am făcut o faptă bună, spuse ea mîngîind coama mătăsoasă, dar Idomar clătină din cap.

— Încă n-am învăţat să facem ce vrem.

— Crezi că...? (şi se opri din vorbă. O pată întunecată se ivise în depărtare). Vine cineva.

Încordaţi, urmăreau amîndoi apropierea siluetei care creştea pe fîşia de nisip umed de la malul mării. Rîsul lui Ralt îi făcu să tresară şi-şi întoarseră în acelaşi timp privirile, pentru a-l vedea alergînd împreună

cu Arla în direcţia opusă celei spre care priviseră.

— Bietul Ralt, şopti Idomar.

— Clipa e bună. Învaţă şi tu s-o preţuieşti.

Idomar luă o mînă de nisip şi-l lăsă să-i curgă printre degeţe. Cînd vorbi, glasul lui de copil răsună pătimaş:

— Multă, vreme m-am închinat clipei şi am crezut că trecutul şi viitorul nu există. Ia seama, Or-alda. Aşa am devenit un Asasin.

Apropiindu-şi faţa de coama inorogului, gerla oftă.

— Absolutizezi, Idomar.

— Poate. Întotdeauna m-am vrut întreg.

— Şi ai fost vreodată?... Te-ai întrebat ce te-a adus, pînă la urmă, în rîndurile Nobilei Ghilde?

— Ce, nu ştiu sigur. Dar cine, asta da, răspunse el arătînd către bărbatul care se apropia repede.

Uriaş, bărbos, negru în lumea albă, Asp av Tald su Arit îşi flutura braţul în semn de salut.

Gnomon

SPERANŢA

Hotărîrile sînt baloanele cu care jonglez pînă nu mai pot şti în ce ordine se înalţă către tavanul cu două crăpături adverse, nici care dintre ele ar trebui sa se ridice deasupra celorlalte, anulîndu-le, sau care urmează să explodeze neauzit pentru a elibera infima cantitate de ozon în care a trăit un foetus de speranţă, atît de nesigur încît nici n-a apucat să-şi precizeze conturul.

Întins pe spate, privesc neîntrerupt lunecarea măruntelor fiinţe pe care disponibilitatea ferestrei le proiectează, de pe trotuarul rulant, pe tavan. Poate că dacă următoarea s-ar opri în faţa uneia dintre crăpăturile devenite falii?

IREMEDIABIL

Şi dimineţile sînt tot mai albe. În baia de ceaţă copacii de chiciură au înţepenit naiv (arcturieni pudraţi cu făină, rachete de sticlă) de parcă lumea n-ar fi decît imensa copilărie de ghips peste care răsare un soare de staniol şi oamenii de zăpadă cresc

văzînd cu ochii, dar sirenele sparg invizibila pojghiţă a văzduhului (cine n-a aflat? cum de nu s-a aflat încă?) şi cioburile, sînt din nou împroşcate şi toată înşelătoria de ghips se sfarmă în ziua, posacă sugînd eşarfele ceţii, cînd copacii nu mai sînt decît vestigii îndoliate, umede carcase ale unui univers incendiat de soarele adult.

— Bună dimineaţa, Ralt.

Extrase din *Gnomon,* prozopoeme de Ralt Moga

O rafală de vînt. Marea se încreţea şi vîrfurile dunelor păreau că fumegă. Neliniştit, inorogul scurma nisipul izbind ritmic cu copita dreaptă, şi-şi ciulea urechile, vîntul se înteţea, toată alba lume de nisip şuierător prevestea o ameninţare, adineauri încă de neînchipuit în decorul lilial.

— Reuniunea amicală ia sfîrşit, spuse Asp.

De cînd îl văzuse ivindu-se pe plajă, Idomar se întreba dacă ştia că fusese ucis pentru a doua oară, dar nimic în purtarea şi cuvintele înviatului nu-i îngăduise să se lămurească. De aceea îl privi lung acum, încercînd să descopere un tîlc îndărătul vorbelor sale. Nu ştia măcar dacă celălalt avea amintirea primei lui morţi pe Marte. Se purta firesc, nepăsător faţă de cele două femei, fără a vădi vreun interes deosebit pentru Ralt şi, dacă îl recunoscuse pe Idomar, păstra şi faţă de el o rezervă care distona cu cordialitatea apariţiei sale precedente. Singur inorogul păruse să-i deştepte curiozitatea *(Nimeni nu ştie dacă specia s-a ivit pe Gerl,* spusese, *sau dacă gerlii au importat-o.* Or-alda zîmbise

desfăcîndu-şi braţele într-un gest care putea însemna orice şi Asp nu stăruise), dar chiar faptul că nu simţea nevoia să pună întrebări, primind cu seninătate prezenţa lui în peisajul care nu putea fi în nici un caz unul de pe Marte, dădea de gîndit. Şi, amintindu-şi din nou cît de apropiat îl simţise cu prilejul ultimei lui apariţii, Idomar deducea că noului Asp i se rezervase un nou rol în neobişnuitul sistem de tortură aplicat de Scat Mor. Înciudat, recunoştea în decalajul dintre răceala lui Asp şi dorinţa lui de a-l regăsi aşa cum îl afla în amintiri primele semne, încă benigne, ale viitorului chin.

— Aici, pe Babel, preciză în speranţa că Asp avea să se trădeze, dar bărbosul nu spuse decît:

— Pe Babel, sigur că pe Babel.

Apoi, plictisit, izbi cu piciorul într-o scoică albă.

Ştie deci că se află pe Babel. Nedumerit, Idomar refuză să se mai frămînte. De altfel, fără să poată spune cum, un semnal de alarmă se declanşase în mintea lui. Nu-şi putea desluşi în ce consta, era un amestec de teamă şi repulsie, ca şi cum o umbră ar fi fost brusc proiectată în el, astupînd un soare interior de puterea căruia nu fusese conştient, dar a cărui realitate i se dezvăluia acum, prin absenţă. O umbră şovăitoare, incertă, împotriva căreia întreaga lui alcătuire se răzvrătea. O umbră străină, difuzînd o răceală abia perceptibilă.

Rafalele de vînt se înteţiră deodată şi Oralda îl apucă de mînă, încercînd să-şi păstreze echilibrul. Neliniştit, inorogul îşi răsucea capul. Nările-i fremătau adulmecînd văzduhul şi marea, care năpustea asupra plajei valuri ameţitoare. Cu braţul pe după umerii Arlei, Ralt se apropie luptînd cu vîntul.

Atunci, sub ochii lor, o dună se deplasă ca împinsă de o năprasnică putere, o văzură cum se îndepărtează spre uscatul ascuns de alte coline de nisip şi, deodată, şuviţe groase ţîşniră din masa albă, se răsfirară pe cer. Una după alta, dunele explodau, pulverizate. Şuierul deveni muget şi toţi cinci fură nevoiţi să-şi acopere feţele cu braţele pentru a le feri de infinitezimala grindină a nisipului. Plaja li se clătina sub picioare. Strigătele Arlei nu se mai auzeau. Înnebunit, inorogul galopa cu vîntul în spate şi dispăru.

Ridicîndu-şi pentru o clipă privirile, Idomar văzu cerul crăpînd. Ca nişte fulgere oarbe, linii întunecate despicau bolta, se lăţeau în zig-zag deveneau falii. Curînd, bucăţi de cer începură să cadă în mare, apoi masele translucide izbiră plaja lăsînd în urmă spărturi cu margini neregulate, goluri de un negru lucios, şi atît de intens încît părea cu mult mai dur decît albul maselor ce se prăbuşeau, demascîndu-l. Valurile creşteau. Acum întreaga mare de lapte se ridica prefăcîndu-se într-un uriaş perete, poate că spărturile întunecate ale cerului o aspirau sau era numai o ultimă convulsie a apelor înaintea clipei în care aveau să se prăvale asupra uscatului, peretele lichid oscilă, dar nisipul se surpă sub picioarele celor cinci, o mare pîlnie se căscase şi ei lunecau rostogolindu-se, izbindu-se, încleştîndu-se unii de ceilalţi într-un vîrtej de nisip ţiuind,
scrîşnind, apoi larma încetează fără veste, se mai rostogolesc încă, dar parcă au surzit cu toţii, tăcere, iar peretele de zgură albă de care se frecaseră e acum catifelat, nisipul a făcut loc unor mărunte bile elastice, în mijlocul cărora se tăvălesc în puterea inerţiei, de fapt nu mai sînt nici bile, bilele au devenit fulgi, apoi zbaterea abia simţită a unor văluri albe printre care se răsucesc tot

mai încet, pînă ce, umflate de vînt (dar nu mai simt vîntul), vălurile se înalţă şi ei le străbat, iar cînd tălpile li se opresc pe o suprafaţă netedă şi dură se află în încăperea în care Idomar recunoaşte masă de pe care butonul cu chipul lui Asp a dispărut, şi Oralda oglinda, purtînd semnul harfei într-un colţ. Toţi cinci se privesc năuci.

— Escală, spune Asp, dar nici unul nu pare dispus să zîmbească.

Istoviţi, cu hainele sfîşiate, cu urme de sînge pe mîinî şi pe feţe, se clătinau, încă ameţiţi. Ralt, care ţinea atît de strîns în braţe trupul Arlei, încît trebui să facă un efort dureros pentru a şi le desface, îşi dădu seama abia atunci că Arla îşi pierduse cunoştinţa. Lunecînd moale, ea se întinse pe parchet, dar îşi veni în fire de îndată ce îi atinse fruntea.

— Sînt bucuros că v-aţi întors, spuse Scat Mor şi Idomar asocie cu întîrziere glasul răguşit cu neplăcuta senzaţie care-l încercase în lumea albă, înainte ca elementele ei să se răscoale.

— Încetează să ne scormoneşti prin creieri, şuieră el.

Nu-şi pierdu totuşi cumpătul în aşa măsură încît să nu bage de seamă că Asp îl privea curios. *Oare el nu-l aude?*

— Consideraţi că n-am spus nimic, replică Scat Mor. Dar, domnule Idomar etc. etc., să ştiţi că nu suport lipsa de politeţe. Obişnuit cu obiceiurile unui alt timp...

— De ce ne chinuiţi? izbucni Ralt.

Îngrozite, privirile Arlei alergau de la unul la altul.

— Sper să nu aflaţi niciodată, răspunse politicos Scat Mor. Şi, da... iertaţi că v-am urat bun venit, dar mă bucur într-adevăr să vă am din nou, aici.

— Cu cine vorbiţi? întrebă Asp.

Faţa de aur a Or-aldei era acum cenuşie sub petele de nisip şi sînge, căci glasul

temnicerului răsunase şi sub fruntea ei. Înfiorată, spuse posomorît:

— N-ai să crezi. Şi adăugă: oricum, e timpul să ştergem urmele călătoriei.

Apoi, dînd exemplu, părăsi încăperea. Unul după altul o urmară în galeria spre care dădeau acum o mulţime de uşi deschise. Or-alda, Idomar şi Ralt se îndreptară automat spre încăperile în care mai dormiseră. Arla nu se despărţi de Ralt. Asp găsi şi el o încăpere pregătită.

*

Ziua şi noaptea alternau capricios în palatul lui Scat Mor, lumina ivindu-se pe neaşteptate în ferestrele ce nu se deschideau şi nu îngăduiau privirii să înregistreze nimic din priveliştea de afară, noaptea lăsîndu-se la fel de neprevăzut şi fiind alungată doar de pîlpîirea lumînărilor şi a torţelor ce păreau că se aprind de la sine. Schimbările de decor contribuiau la relativizarea timpului, tot mai incert pe măsură ce lumile de origine ale noilor veniţi pe Babel se depărtau într-un trecut a cărui durată era mereu greu de evaluat. *De cîtă vreme mă aflu aici?* se întrebă Ralt, ascultînd zgomotul apei ce curgea în cada băii pe care Arla pusese stăpînire. Raţiunea îi spunea că nu era vorba decît de cîteva zile, dar (şi îşi aminti dintr-o dată cuvintele unui vechi cercetător francez, care-l izbiseră în tinereţe: „Omul nu poate descoperi în real decît ceea ce a închipuit, inventat în prealabil”), trebui să se recunoască incapabil să aprecieze o durată în care evenimentele se succedau independent de el şi în care imprevizibilul părea lege.

Fusese nevoit, fireşte, să-i explice Arlei modul de funcţionare a robinetelor (în palatul lui Scat-Mor nu existau duşuri de raze, nici spălător automat), dar odată depăşită prima uimire, Arla bolborosise cîteva cuvinte în care revenea numele lui.

Ea („casa apei”, stăpînul peste *apsu,* prăpastia lichidă deasupra căreia lumea pluteşte, îşi aminti Ralt), după care se jucase încîntată cu cele două robinete, acţionînd duşul, stropind faianţa albastră a pereţilor şi mozaicul pardoselei. Se bucura ca un copil şi Ralt privea cu un amestec de înduioşare şi amărăciune imaginaţia Arlei lui, însufleţită de reacţiile primitive ale celeilalte. Era un chin şi acum, dar sfîşietor de drag şi de care, pentru nimic în lume, nu s-ar mai fi lipsit. *E Arla, sau o atît de îndepărtată strămoaşă, încît pînă şi amintirea amintirii ei s-a pierdut?* Cu iritanta conştiinţă a unei neverosimile vinovăţii se sili să alunge gîndul că o înşela pe Arla cu o Arla identică, alta, extrasă din spaţiui şi timpul ei pentru a pecetlui veşnicul exil în nefiinţă al singurei Arla, vie doar în el şi în lucrurile moarte din lada neagră. *Nu-mi poţi cere.* Dar Arla putea cere orice. Prea era înspăimîntătoare nedreptatea care i se făcuse. *Aşteaptă,* se rugă el totuşi, *Or-alda a spus: o iluzie. Nu e aşadar o altă fiinţă, o femeie care ar fi trăit realmente cu mii de tini în urmă, ci doar o nălucă, o închipuire, copia ta, Arla, înzestrată cu mentalitatea unei babiloniene pentru ca totul să fie mai încurcat, sporindu-mi chinul. Şi, dacă trăieşte, trăieşti tu.*

Rîzînd, Arla începu să-l stropească pentru a-l alunga din sala de baie şi Ralt ieşi, închizînd uşa. Concluzia la care ajunsese nu-i spulbera simţămîntul de vinovăţie, dar faptul că o ştia acolo, lîngă el, îi dădea un fel de linişte (îngăduindu-i să coexiste cu propriile remuşcări) vecină cu seninătatea zilelor în care ştia că afară e soare. *Afară?!* Atunci se întrebă de cînd sosise pe Babel.

Totul era incoerent (şi nu se îndoia că incoerenţa fuse căutată). Deşi elucidarea

situaţiilor abracadabrante create de fantezia malignă a lui Scat Mor nu promitea cu siguranţă nimic plăcut, primi cu o vinovată (din nou) recunoştinţă pretextul care-l îndepărta de inutilele remuşcări legate de prezenţa „Arlei”. Începutul trebuia căutat, fără îndoială, în biroul cu pereţii acoperiţi de holograme (pentru prima dată se întrebă ce reprezentau hologramele şi se strădui să-şi amintească, dar nu izbuti, ca şi cum imaginile nu i-ar fi impresionat retina şi el n-ar fi păstrat decît amintirea existenţei lor, fără să le fi văzut, într-adevăr), acolo unde i se înfăţişase călătoria pe Babel drept singura speranţă de a o mai întîlni pe Arla.

— Dar Arla...

— Ştim, zîmbise androidul care abia mărturisise că-l aştepta (mai exact, îl atrăsese acolo, îşi spuse Ralt revă- zînd imaginea Arlei în vitrină; acum îşi dădea seama că numai Arla ocupa întreaga vitrină şi-i apărea limpede faptul că nimerise într-o capcană anume şi numai pentru el pregătită, aşa cum pe Venus fusese întinsă numai Or-aldei şi numai lui Idomar pe Marte), dar secretul nostru constă tocmai în realizarea imposibilului. Mă simt totuşi dator să vă avertizez că operaţia se află încă în fază experimentală şi că nu putem utiliza decît voluntari.

Vorbe, era sătul de vorbe

— Şi există, într-adevăr, o şansă...?

— Una? protestase androidul. Cum vă puteţi închipui că am risca, pentru o singură şansă, vieţile celor ce ar dori să ni se încredinţeze?... Rezultatele experienţelor noastre nu lasă practic nici o îndoială, de vreme ce se confirmă în 93 % din cazuri. Numai coeficientul negativ de 7 % ne îndeamnă să recurgem încă la voluntari şi am socotit că în căzul dumneavoastră, Ralt Moga, propunerea de a vă pune la dispoziţie

descoperirea noastră fără a vă pretinde nici o contribuţie bănească (îngăduiţi-mi să nu trec nici peste acest aspect al problemei pentru că, în treacăt fie spus, din momentul în care vom comercializa realizarea imposibilului, contravaloarea serviciilor noastre va fi sensibil egală cu, preţul unei călătorii pînă la marginea sistemului nostru solar), în cazul dumneavoastră, aşadar, această propunere reprezintă un gest de pură umanitate. Aţi ajuns la ultima limită a resurselor şi, iertaţi-mi brutalitatea, fără ajutorul nostru nu mai sînteţi decît o epavă.

(Un declic: cuvîntul *epavă.* Cum de nu-şi amintise? Idomar, prin urmare, avea dreptate. Dar *atunci* nu avea de ce să tresară şi, în starea în care se afla, nu i se păruse de loc ciudat că un robot îi poate vorbi pe un asemenea ton.)

Neliniştit, întrebase doar:

— Ce se întîmplă cu cei 7 %?

— Nu ajung la destinaţie. După cum vedeţi, nu se poate vorbi nici măcar de un risc. Dar veţi înţelege că nu putem comercializa încă un procedeu a cărui lipsă de eficienţă, fie şi de ordinul a şapte procente, poate duce, în cazul unor solicitanţi care au achitat costul ridicat al operaţiei, la plata unor daune legitime, compromiţînd totodată o descoperire de interes vital. Iată, în faza actuală, justificarea utilizării voluntarilor, iată rostul propunerii de pe urma căreia aveţi 93 de şanse de a cîştiga totul şi 7 de a nu pierde nimic.

— În afara ultimei speranţe.

— Mai aveţi vreo speranţă?

Îl privise lung. Androidul zîmbea, sigur de el. *O sinucidere, ca oricare alta. Şi dacă, totuşi. Imposibil. Realizarea imposibilului?*

— Primesc.

— E concluzia firească. Mulţumesc. Apoi, scoţînd din sertarul biroului o coală de

magnetoplast purtînd un text gravat, umanoidul intervenit atît de neaşteptat în existenţa lui Ralt o împinsese spre el, adăugînd: O ultimă formalitate. Atestarea faptului că vă oferiţi să experimentaţi voluntar.

Tot el îi întinse şi stilomagnetul şi Ralt semnă, abia aruncîndu-şi privirile pe textul redactat în obscuri termeni juridici.

E totuşi ciudat că-mi amintesc fiecare cuvînt, fără să-mi pot aduce aminte imaginea unei singure holograme îşi spuse, ascultînd distrat clipocitul apei. *Poate pentru că mi le-am repetat la nesfirşit pe navă, înaintea ivirii lui Idomar?* Într-adevăr, la holograme nu se prea gîndise. Dar ciudat era şi faptul că ţinea minte doar cum androidul se ridicase de la birou, petrecîndu-l pînă la o altă uşă decît cea pe care intrase. Tot ce se întîmplase între clipa în care ieşise din birou şi cea în care se pomenise instalat în cabina astronavei zburînd spre Babel i se şterse definitiv din minte. *La fel s-o fi întîmplat cu Or-alda şi Idomar? Să nu uit să-i întreb.*

Pe de altă parte, îl izbea pentru prima dată faptul că androidul folosise cuvîntul epavă, referindu-se la el, Ralt. Oare Idomar avea, într-adevăr, dreptate? Oricum, androidul care-l pusese să semneze îl înşelase cu bună ştiinţă, folosind-o drept momeală pe Arla. În privinţa ei lucrurile nu erau clare, deşi trebuia să recunoască un fantastic imposibil realizat în faptul că o întîlnise pe Arla (o Arla) în Babilon. Dincolo. de speculaţiile lui Idomar şi teoriile Or-aldei, nu-şi dădea seama, dacă Babilonul fusese înviat, dacă el, Ralt, se pomenise expediat cu mii de ani în urmă sau dacă fusese jucăria unei iluzii, dar îşi spuse că era, poate, singurul fel în care androidul fusese în stare să realizeze, în cazul Arlei, imposibilul. De ce însă îl expediase pe el în

penitenciarul lui Scat Mor? Pentru că era o epavă? Şi-şi dădu deodată seama că ipoteza lui Idomar avea toate şansele să fie adevărată dacă Oficiul luase iniţiativa izolării „epavelor”, în vederea eventualei lor recuperări. Pentru atingerea unui asemenea scop se realiza pînă şi imposibilul (iată de ce androidul îl expediase pe Babel), un singur corectiv urmînd să fie adus ipotezei lui Idomar: penitenciarul lui Scat Mor trebuia

considerat, mai degrabă, drept ceatru de reeducare. Nu Ralt era în măsură să aprecieze felul în care se încerca pe Babel reeducarea epavelor, oricît de bizare puteau părea metodele utilizate. Ca şi în cazul primei ipoteze a lui Idomar (care putea să aibă de partea ei doar absurdul dominînd pe planetă, altminteri cine şi de ce să tortureze nişte epave?), corectivul adus de Ralt explica raţiunea pentru care planeta artificială era o planetă interzisă. Rămîneau încă destule puncte obscure şi Ralt ar fi dorit să stăruie asupra lor, dar uşa băii se deschise şi Arla se ivi în prag.

Smulsese perdelele care astupau fereastra oarbă a sălii de baie şi se înfăşurase în ţesătura cu mari flori albastre, imprimate pe fond cenuşiu. Arla încremeni pentru o clipă într-o atitudine hieratică, dreaptă, cu bărbia ridicată şi mîna stîngă ţinînd perdeaua petrecută peste umărul drept, iar Ralt păli brusc, primind în toată fiinţa prezenţa femeii iubite. Şovăielile, remuşcările fură spulberate de răscoala sîngelui. Sărind în picioare, întinse braţele. Rămase totuşi locului, ca să n-o sperie; Arla rîse atunci şi, rostind întrebător:

— Ra-lit? îşi ridică braţele lăsînd să lunece perdeaua cu flori albastre.

— Chem în tine ivirea Iştarei, şopti el gîtuit, fără să-şi dea seama că repetă în galactică străvechea formulă învăţaţă de la Nabu-ballit.

Sprîncenele Arlei se arcuiră cînd faţa ei luă o expresie visătoare şi gravă. Cu ochii în ochii lui, în marea, în deplina tăcere a încăperii, venea spre Ralt.

*

— Buna, seara, spuse mai apoi în galactică, intrînd, împreună cu el, în

sufrageria cu mobile opalescente, pe care imenşi ochi coloraţi clipeau alternativ.

Toţi ceilalţi se şi aflau acolo, în jurul mesei acoperite cu impecabila olandă de culoarea untului şi în faţa a nenumărate tăvi pe care aşteptau gustările. Necrezîndu-şi ochilor, admiră o Arla ce arbora uimitoarea rochie de seară găsită într-unui dintre dulapurile încăperii pe care o împărţea cu Ralt, o rochie lungă, croită dintr-un material de un albastru palid, în textura căruia intrau fibre de sticlă. Încîntată, Or-alda se repezi la Arla şi o îmbrăţişă, copleşind-o sub o ploaie de întrebări, dar Ralt îi temperă entuziasmul:

— V-am făcut o surpriză, prieteni. Nu s-a petrecut însă nici o minune şi Arla încă nu vă poate înţelege.

— Cred că te înşeli, spuse Idomar. E limpede că rochia a fost anume făcută pentru Arla şi asta este o mică minune... care n-ar trebui însă să ne mire. Nu de minuni ducem lipsă.

Deşi însoţite de zîmbetul care semăna tot mai puţin cu vechiul lui rictus, cuvintele lui Idomar îi readuseră pe toţi în universul apăsător ce le fusese impus. Arla şi Ralt se aşezară.

— Sînt sigur că rochia nu se afla în dulap data tre- eută... vreau să spun, în prima noapte cînd am dormit acolo, recunoscu Ralt.

Glasul lui pierduse mult din siguranţa cu care răspunsese adineauri.

— Sîntem manevraţi în continuare, declară Idomar ridicînd din umeri, dar Asp, care tăcuse, zise domol:

— Cîtă vreme arată aşa, n-am nimic împotriva manevrelor. Şi, ridicînd paharul, adăugă: Poral. De cea mai bună calitate. În sănătatea voastră.

Cine eşti, Asp? se întrebă Idomar. Neliniştită, Arla îşi plimba privirile de la

unul la altul, simţind schimbarea atmosferei şi neînţelegînd ce se petrecuse. Ralt îi mîngîie mîna, apoi, zîmbind, îi arătă cum să folosească tacîmurile.

— Presupun că talentele speciale au dispărut, mai spuse Idomar fără să dea vorbelor un accent interogativ.

Buzele Or-aldei tremurară.

— Să nu ne substituim lui Scat Mor, rosti ea tre- cîndu-şi degetele prin pletele albastre. N-aţi vrea să vorbim ca şi cum... nimic nu s-ar fi petrecut, ca şi cum ne-am fi adunat pe una dintre lumile noastre... o mînă de prieteni, într-o seară?

Glasul i se frînse şi, în afara lui Asp şi a Arlei, toţi păliră. Rîsul întretăiat de o tuse uscată le sfredelise creierii.

— De acord, răspunse Asp, mai ales că nu văd de ce ne-ar tulbura faptul că Arlei i s-a dăruit o rochie şi mie nişte poral.

Or-alda şi Ralt întoarseră spre el priviri neîncrezătoare, dar Idomar îşi spuse într-o străfulgerare că acel Asp eare-i făcea faţă la masă venea dintr-un timp în care *adevăratul* Asp încă nu descoperise ceea ce avea să determine luarea înaltului şi Irevocabilului Decret Ferunadar, timpul în care Asp mai era împăcat cu el însuşi. Reacţiile lui erau deci previzibile. *În curînd au să-i iasă broboane de sudoare pe frunte.* Şi, amintindu-şi de celălalt Asp, legat de el prin deziluzii şi sînge, simţi o neaşteptată repulsie faţă de cel ce-şi sorbea acum în linişte poralul.

— O singură întrebare încă, îşi aminti Ralt. Ţineţi minte ce înfăţişau hologramele din biroul...? Ştiţi la ce mă gîndesc.

Şi nu se miră cînd Or-alda şi Idomar mărturisiră că uitaseră. Hazardul era exclus din aventura lor, pînă şi prezenţa Arlei în acea seară fusese prevăzută şi i se confecţionase o rochie pe măsură, după cum lui Asp i se pregătise sticla de poral.

„Manevraţi în continuare”, spusese Idomar. Într-adevăr, manevraţi de la bun început. *Şi numai noi,* îi trecu dintr-o dată prin minte. Penitenciar sau centru de reeducare, era greu de presupus că o planetă fusese amenajată doar pentru cîteva „epave” culese de pe trei din cele zece lumi integrate. Să fi fost ei singurii debusolaţi ai sistemului? Faza experimentală despre care i se vorbise în biroul cu holograme uitate să fi însemnat că se experimenta pe ei, că erau deocamdată primii pensionari ai planetei interzise şi că generalizarea metodei atîrna de rezultatele obţinute în cazul lor? Îşi aminti de oamenii în veşminte ciudate plimbîndu-se prin piaţa de lîngă fîntîna căreia fusese precipitat în Babilon, de Nabu-ballit şi Kidinnu. Perplex, îşi întoarse atenţia spre cei din jurul mesei.

— ... niciodată, rosti apăsat Asp, şi Ralt îşi dădu seama că, furat de gînduri, pierduse începutul frazei sau frazelor bărbosului prieten al lui Idomar. Se strădui să le prindă firul, dar nu mai auzi decît: De asta vă spuneam că n-am nimic împotrivă unor manevrări de pe urma cărora ne alegem cu o rochie, o masă şî nişte poral. Ca şi mine, bucuraţi-vă de clipa dăruită, liberi de trecutul mort şi indiferenţi faţă de viitorul inexistent. Şi beţi, încheie ştergîndu-şi fruntea de primele broboane de sudoare.

Tăcuţi, ceilalţi îl priveau. Fără încetare ochii imenşi clipeau în jurul lor, amintindu-le o prezenţă pe care, oricum, n-o puteau uita.

*

Ralt se deşteptă tîrziu. Cum trăsese perdelele înainte de culcare, încăperea era scăldată în penumbra unei seri blînde. Simţi lîngă şold trupul Arlei şi trase cu urechea, aşteptînd să audă glasul lui Fart Averol urîndu-i bună dimineaţa, dar tăcerea se năpusti din pereţi, urcă din parchet, căzu din tavan, o tăcere diferită de cea a apartamentului şi atît de neliniştitor compactă, atît de lipsită de fisuri, ca şi cum aerul ar fi devenit o materie densă, incoloră, prin care nici amintirea unui sunet nu mai putea răzbate. Neobişnuita calitate a tăcerii îi precipită bătăile inimii, aducîndu-l în palatul lui Scat Mor. Şi o undă fierbinte îl străbătu pînă în vîrful degetelor cînd prezenţa Arlei dobîndi semnificaţie. Închizînd ochii, îşi repetă cu evlavie *Arla, din nou. Aici. Arla* şi fiecare fibră îi deveni floare desfăcîndu-şi pletele şi sîngele lui fu apa roşie în care Arla înotă.

Zîmbind, se răsuci s-o privească. Arla dormea pe spate şi mai întîi nu înţelese ce avea pe piept. Apoi începu să tremure.

Într-un gest care nu era decît succesiunea unor zvîc- nete, întinse mîna. Răceala pumnalului îi smulse un geamăt. Clănţănind din dinţi, sări din pat, trase în lături perdelele. Mînerul încovoiat ieşea din pieptul Arlei ca un cap de şarpe şi Ralt se repezi să-l smulgă, dar o mie de sirene se dezlănţuiră, o mie de nopţi îi explodară în ochi şi florile deschise în muşchii lui se chirciră toate cînd sîngele i se prefăcu într-o deltă ţeapănă, neînchipuit de grea.

Pumnalul cu mîner alb şi lamă roşie străpunsese inima. Pe sînul Arlei, nici un strop de sînge. Altădată Idomar ar fi apreciat îndemînarea celui ce înfipsese pumnalul în aşa fel încît să nu pricinuiască suferinţă: Arla murise în somn, cu ochii închişi. Acum însă, în faţa unui Ralt care, de cînd îşi venise în fire, nu scotea o vorbă şi nu-şi dezlipea privirile de pe chipul celei pentru a doua

oară pierdută, gîndurile lui Idomar nu mai erau ale unui Asasin.

Recunoscuse, bineînţeles, pumnalul şi nu se îndoia că Asp avea în buzunar o înştiinţare, probabil galbenă, cuprinzînd Înaltul şi Irevocabilul Decret Ferunadar prin care era chemat să ia chipul destinului pentru Arla. Scat Mor respecta convenţiile şi, dacă de astă dată hotărîse s-o elimine pe Arla prin intermediul Nobilei Ghilde, înviind-o numai pentru a putea fi ucisă, Asp cel de pe vremuri reprezenta seninătatea atît în Ralt, cît şi în Idomar. Rostul prezenţei lui (nu ştia că fusese ucis, dar ştia că se află pe Babel pentru a duce la îndeplinire un Înalt şi Irevocabil Decret Ferunadar şi se purtase potrivit instrucţiunilor) i se lămurea abia acum, cînd nu mai putea schimba nimic. *Dar aş fi putut face ceva?* se întrebă. Scat Mor îşi cunoştea prea bine meseria şi dispunea de posibilităţi depăşind previzibilul. Tot ce plănuia se realiza întocmai, sporind suferinţele celor ce-i fuseseră încredinţaţi. *Pînă unde?* Alcătuirea omenească impunea limite şi lui Idomar îi era de ajuns să-şi întoarcă privirile spre masca tragică a feţei lui Ralt pentru a-şi spune că exista un prag dincolo de care totul se vedea redus la nimic. *Chiar tortura prin speranţă?* Îşi aminti de ştiinţa roşie şi neagră. Nehotărît, se uită la Or-alda.

Nu mai era, din nou, decît o femeie obişnuită, cu ochii prinşi în cearcăne, care, pe pielea ei de aur mat, căpătau o nuanţă pămîntie. Întoarsă la străvechea condiţie a femeii guvernînd viaţa şi moartea, o pregătise pe Arla pentru ultimul drum, noţiune la fel de incertă pe Babel ca oricare alta.

— Unde o fi Asp? întrebă ea.

— A dispărut.

Cum Or-alda nu făcuse legătura dintre ivirea lui Asp şi moartea Arlei, Idomar nu

simţi nevoia să-i deschidă ochii. Asemenea oricărui Asasin experimentat, Asp se făcuse nevăzut după executarea misiunii, dar Idomar se îndoia că putuse pleda, într-adevăr. De altfel, se putea pleca, fusese retras de pe scenă. *Şi dacă ar fi rămas aici, în palat?* de pe Babel? I se părea mai exact să considere că Asp. Răspunsul veni prompt: *L-aş fi ucis.*

Rînjetul uitat îi răsări pe buze cînd îşi spuse că Scat Mor pierduse prilejul de a-l vedea omorîndu-l pe.Asp pentru a treia oară. Era un simţămînt reconfortant şi, pentru o clipă, se bucură descoperind o falie în raţionamentul temnicerului-şef, apoi, neliniştit, se corectă. Scat Mor nu greşise nici de astă dată. Asp nu era decît o unealtă reconstituită, o iluzie. Acum, ştiind asta, n-avea rost să-l ucidă şi, pînă la urmă, nici nu l-ar fi ucis. Scat Mor îşi dăduse seama şi nu încercase să provoace o confruntare inutilă, ultima ivire a lui Asp fiind regizată exclusiv în funcţie de tortura aplicată lui Ralt.

Ca pentru a confirma presupunerea lui Idomar, doi bărbaţi în haine cernite intrară atunci, cărînd un obiect pe care cei ce vegheau la căpătîiul Arlei îl priviră cu groază, sicriul nemaifăcînd de sute de ani parte din recuzita funerară a lumilor integrate. Acolo, în palatul lui Scat Mor însă, unde totul amintea de secolul al XVIII-lea de pe Terra (cu excepţia instalaţiilor sanitare împrumutate secolului XX şi a cîtorva elemente fără destinaţie precisă, care ţineau, evident, de o tehnică mai recentă), ar fi trebuit să se aştepte ca Arla să fie înmormîntată în cursul unei ceremonii barbare, pusă la punct cu mii de ani în urmă pentru obţinerea unui efect cît mai distrugător asupra celor cărora le fusese răpită o fiinţă dragă.

Dacă Ralt părea absent, Or-alda se ridică de parcă ar fi vrut să se împotrivească, dar

un nou personaj se ivi atunci şi gerla se uită fascinată la odăjdiile lui, pe care desluşi străvechiul semn al uneia dintre religiile pământene, crucea. Totul semăna atît de bine cu reconstituirile istorice de care cosmoviziunea abuzase într-o vreme, încît, nehotărîtă, Or-alda şovăi. Cei doi ciocli apucaseră trupul Arlei şi-l aşezară în sicriu. O mare mirare se zugrăvi pe faţa lui Ralt. Atunci preotul începu să oficieze şi nici unul dintre cei de faţă nu-şi dădu seama cît de ciudat răsunau cuvintele lui rostite în galactică (limbă în care niciodată, nu se slujise un serviciu funebru), pentru că totul devenise ciudat.

Cioclii potriciră capacul, ridicară sicriul pe umeri şi, urmaţi de preot, se îndreptară spre uşă.

— Dupşarru Kidinnu, şopti Ralt, recunoscîndu-l abia acum, în preotul purtînd odăjdiile altui timp, pe uitatul scrib din Babilon.

Cum preotul urma să păşească însă în urma sicriului, Ralt se repezi spre cei ce i-o răpeau pe Arla.

— Linişteşte-te, îl rugă Idomar, apucîndu-l de braţ.

— Dar Arla, strigă el, nu vezi?... Au închis-o, mi-o iau... şi o duc... unde?

Cîntarea preotului făcea să răsune tăcutul palat al lui Scat Mor.

— Vino, oftă Idomar.

Or-alda trecu de cealaltă parte şi-l apucă şi ea de braţ pe Ralt, care bolborosea:

— Kidinnu, mi-au ucis-o pe Arla... Tu nu crezi dar e Arla, Kidinnu, Nabu-ballit ştie...

Apoi tăcu. Abia se ţinea pe picioare, Idomar şi Or-alda aproape că-l tîrau pe sus. Lacrimile-i curgeau întruna. Or-alda începu şi ea să plîngă, Idomar strîngea din dinţi şi se uita drept înainte. Aşa coborîră scările de marmură roşie, străbătură marea sală împodobită cu drapele. Poarta se deschise

în faţa lor şi Idomar nu se miră văzînd că treptele negre se opreau de astă dată pe aleea unui cimitir, după cum nu se miră nici recunoscînd în mintea lui prezenţa lui Scat Mor.

Groapa era pregătită. Cioclii lăsară jos sicriul şi ridicară din nou capacul. Ralt făcu doi paşi, apoi, ca fulgerat, se prăbuşi peste trupul Arlei şi-şi lipi buzele de buzele ei, dar preotul psalmodia netulburat şi cuvintele lui pluteau peste crucile cu nume uitate (inventate? se întrebă Idomar), peste florile împodobind mormintele. O pasăre cîntă. Cioclii se urniră şi-l ridicară pe Ralt, care se zbătea, plîngea şi o chema tot mai neauzit pe Arla. La capătul puterilor, atunci cînd cei doi îl încredinţară Or-aldei şi lui Idomar, nu mai era în stare decît să geamă.

Sicirul închis fu coborît în groapă. Dacă primii bulgări de pămînt zvîrliţi peste lemnul capacului îi răscoliseră întotdeauna pe oamenii aflaţi pe buza unui mor- mînat, sunetul înfundat le descoperi, atît de neşateptat, celor trei martori ai unor lumi tîrzii blestemul întoarcerii în pămînt, încît Or-alda îşi pierdu cunoştinţa şi Ralt căzu o dată cu ea, Idomar neputîndu-i sprijini pe amîndoi. Nici nu încercă, de altfel. Stăvilare trudnic înălţate se năruiau în el şi sentimentele comprimate în anii afilierii la Nobila Ghiidă şi-l disputau cu violenţa unor stihii. Gîfîind, se sili să rămînă în picioare. Ochii lui de un albastru palid urmăriră pînă la capăt umplerea gropii, peste care cei doi oameni în negru călcară apoi, pentru a bătători pămîntul.

Atunci cînd, împreună cu preotul, îşi plecară capetele spre el, răspunse la salut şi nu-i pierdu din priviri pînă nu dispărură la capătul aleii, unde cotiră. Pasărea cîntă din nou. Şi, ca şi cum ciripitul ar fi constituit un semnal, începu să plouă.

Dar, nemişcat, Idomar privea acum mormanul de pămînt negru pe care primii stropi de ploaie răsunau înfundat, ca o repetiţie obosită a bubuitului încă viu în auzul lui şi după care, ştia, nu va mai putea fi niciodată acelaşi.

Sub degetul ploii, Or-alda şi Ralt îşi veneau în simţiri. Tresărind, Idomar se plecă şi spuse încet, cu glasul lui de copil:

— Ştiţi, eu...

Dar, cum nici unul dintre ei nu-l putea încă înţelege se opri din vorbă, îşi dădu capul pe spate şi închise ochii, lăsînd ploaia să-i spele îndelung faţa ucisă. Iar pasărea cîntă din nou.

Gerlii

GERL,-Ă (s.m. şi f.), cei dintîi locuitori ai planetei Venus (Gerl, în limba băştinaşilor), de la care îşi trag numele, par a fi, alături de vechii marţieni (tazkali), *primii oameni pe care evoluţia speciilor i-a produs, cu un impresionant număr de milenii înaintea, pămîntenilor, în sistemul nostru solar. Dacă rasa originară a Planetei Roşii a dispărut demult, gerlii au dovedit însă o uimitoare capacitate de supravieţuire, fără a-şi pierde, fapt poate şi mai uimitor, nici una dintre caracteristicile esenţiale. Paşnici, n-au schiţat nici o tentativă de rezistenţă în lunile în care astronavele Oficiului au început să debarce pe Venus colonişti şi n-au manifestat nici ulterior intenţii agresive. Dimpotrivă, conform unei străvechi tradiţii de ospitalitate pe care au expus-o noilor veniţi, încîntaţi şi de aceea dispuşi să n-o pună la îndoială, au trimis nenumărate fecioare să-i întîmpine pe coloniştii cărora s-au străduit să le înlesnească aclimatizarea.*

Venusienii, rodul încrucişării băştinaşelor cu reprezentanţii tuturor lumilor integrate, au creat pe Planeta Iubirii o civilizaţie rafinată. În interiorul arcului de coline albastre ce înconjură fertila depresiune As-

Laguh, noul Xu-Tii îşi desfăşoară splendoarea cosmopolită, clădiri multicolore legate prin punţile aeriene ale transportoarelor, parcuri cu arbori sonori, bazine cu ape felurit colorate, amfiteatre mobile, săli de spectacol personalizate, cosmomagazine în care superfluul depăşeşte necesarul.

Atunci cînd presiunea demografică a impus înfiinţarea unor noi oraşe pe planeta care nu cunoştea practic viaţa citadină (vechiul Xu-Tii fiind departe de a constitui o aşezare urbană, în accepţia Oficiului), gerlii n-au întîrziat să indice alte cîteva locuri admirabile, perfect adecvate edificării noilor oraşe. Dar, dincolo de colinele albastre, vechiul Xu-Tii îşi desfăşoară plasa labirintică a străzilor tot mai înguste pe măsură ce se apropie de junglele nemuritoare, cu ale căror poteci sfîrşeşte prin a se confunda, şi nimeni n-a aflat încă numărul reprezentanţilor Vechii rase adăpostit în perimetrul labil al bătrînei capitale.

De cîteva generaţii, venusienii alcătuiesc o rasă distinctă, aportul strămoşilor nemaiputînd fi recunoscut decît în rarele cazuri ale vreunui atavism resurgent. Nu puţini cercetători se cred însă îndreptăţiţi să afirme că gerlii (nici un recensămînt nu s-a dovedit real) continuă să păstreze o covîrşitoare superioritate numerică. Mai mult, o ipoteză demnă de crezare susţine că populaţia relativ puţin numeroasă a venusienilor e controlată de gerli, cu alte cuvinte, că aceştia ar fi provocat în mod deliberat apariţia noii rase pentru a-i putea stăpîni evoluţia demografică. În sprijinul acestei teze e citat faptul că, practic, noi încrucişări între venusieni şi gerli nu mai au loc decît în mod cu totul excepţional — şi aproape întotdeauna din iniţiativa gerlilor.

Dacă ipoteza menţionată s-ar verifica, trebuie să li se recunoască gerlilor o

neobişnuită capacitate de previziune şi o înţelepciune pe care vîrsta civilizaţiei lor ar justifica-o din plin. Nu numai că ivirea coloniştilor n-a însemnat distrugerea acestei civilizaţii, aşa cum din păcate s-a întîmplat nu o dată (pe Triton, pe Ganymede şi, într-o măsură, chiar şi pe Thule, în ciuda devotamentului celei dintîi echipe trimise pe a zecea lume), nu numai că gerlii înşişi n-au avut de suferit, dar au izbutit să menţină fenomenul sub control, procedînd la o experienţă genetică inedită, crearea unei rase citadine, *limitată la cîteva superbe enclave şi nedorind să iasă din ele (ceea ce asigură gerlilor controlul cvasitotalităţii planetei, civilizaţia lor fiind la origine şi rămînînd de-a lungul întregii ei evoluţii o civilizaţie naturală, indisolubil legată de realitatea junglei).*

Istoria gerlilor, a civilizaţiei lor, nu mai constituie astăzi un secret, gerlii înşişi punînd la dispoziţia cercetătorilor toate datele necesare şi oferindu-le din belşug informaţiile dorite. Nu putem totuşi să nu menţionăm ciudata impresie a celui mai de seamă istoric pămîntean al acestei remarcabile civilizaţii, Vend Kadal, care sugerează că istoriile gerlilor publicate în lumile integrate nu au nici o contingenţă cu faptele reale petrecute pe Venus. Fără a pune la îndoială buna credinţă a cercetătorilor, Kadal presupune că istoriile redactate de ei nu sînt totuşi decît elementele unei imense mistificări, cu alte cuvinte, nişte istorii fictive, menite să-i înfăţişeze pe gerli aşa cum ei înşişi au ţinut să apară în ochii omenirii planetare.

În sprijinul paradoxalei sale teorii, elaborată către sfîrşitul vieţii, atunci cînd fusese unanim recunoscut drept principalul venusolog al tuturor timpurilor, Vend Kadal afirmă că gîndirea gerlilor i-a rămas cu desăvîrşire străină, împrejurare de neconceput în cazul în care datele furnizate de gerlii înşişi ar fi corespuns realităţii. Amintim aici un singur exemplu citat de Kadal, imposibilitatea pentru istoric de a înţelege figura enigmatică a Marei Doamne, personaj în afara descifrării căruia civilizaţia gerlilor ar rămîne un nonsens. Kadal mărturiseşte că, la capătul a cincizeci de ani consacraţi studierii acestei civilizaţii care ajunsese la desăvîrşire în vremea în care marii saurieni stăpîneau Pămîntul (fără să vădească de atunci nici forme evolutive, nici simptome de degenerescentă, ci doar o uluitoare continuitate fără precedent în întregul sistem solar şi absolut inexplicabilă, de altfel), nu a izbutit să-şi dea seama dacă Marea Doamnă a gerlilor e o zeiţă, căpetenia lor politică, o idee-simbol sau un concept pentru care omenirea

integrată nu posedă echivalenţă. Pentru a cita cuvintele finale ale monumentalei sale lucrări, Istoria (ipotetică) a civilizaţiei gerle, „ne aflăm deci în faţa celei mai tulburătoare enigme a istoriei, misterul unei civilizaţii ale cărei vestigii (ruine, unelte, opere de artă şi documente scrise) par fictive şi în faţa cărora, în ciuda evidenţei, în ciuda analizelor garantîndu-le autenticitatea, istoricul trebuie să-şi decline compentenţa pentru a declara, la capătul lungii sale strădanii, că istoria gerlilor ar trebui rescrisă pornind de la zvonuri, impresii şi intuiţii. Faliment al ştiinţei? Dimpotrivă. Vom încheia sugerînd incapacitatea ştiinţei noastre de a descifra ceea ce ştiinţa lor a hotărît să ne ascundă".

Extras din *Dicţionarul enciclopedic al lumilor integrate,* ediţia oficială, Upsala

Intrarea rămînea condamnată. Or-alda ieşea de zeci de ori pe galerie sau se plimba ore întregi prin faţa uşilor identice (una singură era făcută dintr-un lemn auriu cu vine roşii, cea dincolo de care tronase Scat Mor, dar manechinul dispăruse şi uşa aurie nu se mai deschisese de atunci), în vreme ce Idomar îi ţinea tovărăşie lui Ralt.

Indiferenţa pe care marţianul şi-o impusese şi în care vedea chezăşia unei libertăţi exercitată într-o succesiune de prezenturi constituind singura formă de existenţă demnă a unei făpturi superioare nu mai era acum decît o amintire. Cu o ironică satisfacţie, din care nu lipsea regretul pentru anii irosiţi în rîndurile Nobilei Ghilde, descoperea parametrul major al condiţiei umane în vulnerabilitatea ce o silea să-şi întoarcă întruna, din prezent, faţa spre propriul trecut, înainte de a privi

în viitor. Înmormîntarea Arlei însemnase punctul de ruptură al unei poziţii minate treptat.

Lucid, Idomar nu uita că reapariţiile lui Asp, ca şi scurta existenţă a Arlei pe planeta interzisă, apoi uciderea şi înmormîntarea ei, nu constituiau decît momente iluzorii născocite de fantezia schingiuitorului Scat Mor şi nu vedea decît un supliment de ironie în faptul că se descoperise pe sine în condiţiile unei lumi trucate, dar ironia confirma natura prin excelenţă vulnerabilă a speciei umane. Nu era oare o supremă ironie în chiar împrejurarea că vulnerabilitatea îi determinase naşterea şi triumful asupra speciilor mult mai bine înzestrate de natură, cu care fusese confruntată? Cea mai prizărita vietate marină, vînată şi persecutată de toate celelalte, s-a refugiat într-o bună zi acolo unde duşmanii nu o mai urmăriră pentru că nu erau însufleţiţi de disperare: *afară,* pe uscatul încă nu cu desăvîrşire uscat, dar mult mai puţin propice vieţii acvatice decît imensitatea oceanului. Microscopica făptură vulnerabilă a fost nevoită să se canonească împrumutînd înfăţişări diferite pentru a face faţă soarelui, aerului şi anotimpurilor, dar duşmanii siguri de ei au rămas crustacei, moluşte şi peşti. *Iar pe urmă?* Siguri de invulnerabilitatea lor, saurienii uriaşi, mamuţii şi leii dispăruseră. Omul se avînta în Cosmos, Concluzia? Omul invulnerabil, sau care se considera astfel, se plasa în afara condiţiei umane, devenea fiară, tortiţionar sau... Asasin. Şi era, mai de vreme sau mai tîrziu, condamnat. Pe Babel, în ciuda aparenţelor, omenirea era reprezentată de trei fiinţe vulnerabile, chinuite în dragostea, conştiinţa şi demnitatea lor.

Absent, Ralt îl auzea făcînd elogiul vulnerabilităţii şi nu avea puterea să-i spună

că lîngă Arla se simţise întreg, nerîvnind virtuţile slăbiciunii. Dispariţia ei îl împinse pe pustiul negru unde încetase să fie el însuşi, iar, dacă ar fi fost în stare, nu s-ar fi mulţumit să şoptească istovit unui Idomar preamărind acum durerea, justificînd pînă şi ruptura care e moarte:

— Taci. Tu nu poţi înţelege...

— Dimpotrivă, Ralt. Abia acum înţeleg.

Glasul de copil avea inflexiuni dureroase şi Ralt descoperi că le poate asculta fără a urmări spusele marţianului, găsind alinare în simpla lor muzică. Imagini i se perindau pe dinaintea ochilor şi Arla se mişca, îl privea gînditoare, Arla lui sau Arla din Babilon care zîmbea întrebător su- surînd Ra-lit, dar amîndouă imaginile se suprapuneau compunînd o singură Arla cu atributele ambelor ipostaze, uneori Arla încremenea, avea pleoapele lăsate şi el se grăbea să-i deschidă ochii în timp ce Idomar vorbea, vorbea şi glasul lui menţinea puntea pe care Arla venea sau se depărta într-un afund înroşit de pîlpîirea torţelor iluminînd incinta templului zeiţei Iştar.

Lacomă, prezenţa lui Scat Mor în minţile lui Ralt şi Idomar nu-l mai împiedica pe cel dintîi să viseze şi nici pe al doilea să-şi desfăşoare argumentaţia, Ralt neieşind din stupoarea somnolentă în care a doua dispariţie a Arlei îl prăbuşise, iar Idomar găsind o satisfacţie răutăcioasă în etalarea unor teorii a căror concluzie ducea la condamnarea celui ce stătea la pîndă în minţile prizonierilor săi, fără a mai încerca să închege un dialog.

— Ne lasă să recuperăm, spuse Idomar, dar nu adăugă cu glas tare: *Pentru ca să putem face faţă la ceea ce ne pregăteşte.*

În clipa aceea ameţi şi-l văzu pe Ralt ducînd mîna la frunte.

*

Or-alda era transfigurată. Ochii se măriseră parcă şi surescitarea îi făcea să scapere. Tot ce era în ea fragilitate fusese mistuit de flacăra trezită în alcătuirea firavă, învestită cu o demnitate prea de curînd recîştigată pentru a putea domoli neastîmpărul bucuriei încă proaspete.

Zîmbitoare, îi întîmpina la malul mării albe, în lumea imaculată căreia nu încetase să-i caute intrarea. Într-un tîrziu, uşa mereu închisă pe galeria palatului lui Scat Mor sfîrşise prin a se deschide. Strîngînd din dinţi, Or-alda s-a silit să alunge orice gînd în stare să deştepte neîncrederea celui pe care-l simţea atent, gata să intervină. Oglinda oarbă era acolo, pe peretele din stînga. Aşezîndu-se în faţa ei avu o ultimă strîngere de inimă, dar oglinda se roti în jurul balamalei inferioare şi Or-alda nu-şi, putu stăpîni un strigăt de triumf cînd vălurile albe o acoperiră pentru a se topi, atingînd-o, şi cînd se simţi plutind. Chiar şi atunci avu puterea de a-şi cenzura gîndurile, lăsîndu-se invadată doar de fericirea trecerii prin neprihănirea cerurilor succesive, mereu diluate. Apoi...

Mirat, Idomar îşi înalţă privirile. Cerul era întreg. În faţa mării, dunele-şi reluaseră locul, plaja se întindea cît vedea cu ochii şi, singură pată întunecată în peisajul re-constituit (Or-alda arbora o rochie miraculos de albă chiar şi în decorul ce părea să ignore componentele spectrului), lada neagră se afla acolo unde o lăsaseră. Clătinîndu-se sub povara a două trecuturi, Ralt se şi îndrepta spre depozitara ultimelor sale comori.

— Am izbutit, spuse apăsat Or-alda. Nările-i fremă- tau şi Idomar descoperi deodată cît era de frumoasă. Nu numai că am ajuns pe lumea albă, pe nivelul alb al planetei sau pe iluzia asta albă, dar tot ce

vezi a devenit indestructibil. Acum există, Idomar, pricepi?

— Nu.. .

— Gerl nu cunoaşte numai ştiinţa roşie şi neagră, de care Harfele au fost întotdeauna ţinute departe.

— O altă ştiinţă?

— Ştiinţa albă.

— N-am auzit...

— Nici gerlii n-o cunosc, cu toţii, deşi numai ea le-a îngăduit să supravieţuiască. Dar Marea Doamnă....

Faţa Or-aldei încremeni neaşteptat şi mîna ei cuprinse brăţara verde de pe braţul gol. Idomar îl văzu pe Ralt, lungindu-se lîngă lada neagră şi, în aceeaşi clipă, auzi sub frunte strigătul lui Scat Mor.

— Nu-l lăsa să scape, ceru Or-alda.

Era acum încruntată şi ochii ei aveau duritatea unor bile de venin pietrificat. Masca veştedă a feţei lui Idomar vădi efort şi suferinţă cînd el îşi duse mîinile la cap. Ceva i se zbătea sub frunte *(un peşte în cîrligul undiţei,* îi trecu prin minte simţind zvîcnetele celui ce lupta pentru a-i părăsi creierul), ca o sepie împroşca neîncredere, apoi teamă şi furie, iar Idomar îi *vedea* reacţiile aidoma unor explozii colorate (neîncrederea verde, teama galbenă, furia purpurie) şi le trăia, apunîndu-le propria ură. Închizînd ochii, repeta cu încăpăţînare *Scat Mor, Scat Mor,* pentru a se concentra asupra prezenţei (simplu gînd sau structură psihică) instalată în el şi surprinsă de neaşteptata intervenţie a Or-aldei. Îl durea capul şi se încorda apăsîndu-şi tîmplele într-un efort care-l făcea să tremure, conştient de energia pe care întregul lui organism a mobilizat-o ca să reţină ceea ce se zbătea în salturi dezordonate *ca un peşte, ca un peşte* în limitele ţestei lui. Îşi, auzea gîfîitul (sau era gîfîitul celuilalt), dar nu-şi dădea seama că se clatină. Apoi începură să-i vuiască

urechile. De la o depărtare incomensurabilă, peste paraziţii ce ţiuiau tot-mai ascuţit, auzi îndemnul Or-aldei:

— Rezistă, Idomar. Încep să-l văd.

Galben, tot mai mult galben, şi horcăitul lui Scat Mor:

— Dă-mi drumul. Vă las... făgăduiesc.

Beţia triumfului. Maree albastră. Încrîncenarea lui Idomar urcă o nouă treaptă, *acum te rogi tu.* Scrîşnind, se sili să închidă toate ieşirile, să astupe pînă şi cea mai neînsemnată fisură prin care schingiuitorul s-ar fi putut strecura, deşi nu ştia cum arată o asemenea ieşire şi, nu bănuia existenţa unor fisuri. Efortul pe care-l furniza era atît de copleşitor, încît *simţi* oblonul energetic, lăsat peste creierul lui şi-şi văzu cele două emisfere cenuşii, dar nu numai circumvoluţiunile, ci totodată şi substanţa lor, de parcă privirile i-ar fi căpătat o stranie acuitate sau puterea unor raze.

— Orice, horcăia Scat Mor. Vă dau... ori... ce... În... ce... taţi...

Idomar nu se auzi răcnind. Tensiunea atinsese limita suportabilului şi el menţinea cu ultimele puteri oblonul care-i acoperea creierul sfredelit de deznădăjduita voinţă a lui Scat Mor. Orb şi surd, tremurînd ca şi cum ar fi fost străbătut de un curent electric, se prăbuşi pe nisipul alb fără a-şi descleşta palmele de pe frunte şi fără a înceta să urle cu un glas ce nu mai era glasul lui, ci glasul roşu şi negru al sîngelui şi nervilor săi.

Cînd, fără veste, chinul luă sfîrşit, trecerea de la paroxismul suferinţei la absenţa oricărei solicitări îi descumpăni în asemenea măsură biata alcătuire palpitîndă, sleită, încît Idomar păru că se desface din încheieturi ca o mare păpuşă dezarticulată. Or-alda se mulţumi să-i atingă fruntea, ascultînd răsuflarea deodată calmă a celui

ce luptase cu întunericul. Atunci, liniştită, se întoarse către Scat Mor.

Trupul mărunt, care zăcea pe nisipul alb, părea al manechinului ce îi convocase la picioarele tronului din încăperea apărată de uşa aurie cu vine roşii. Dar bătrînul printre buzele căruia abia mai trecea o răsuflare şuierătoare şi căruia, prin spărtura pleoapelor boţite şi lipsite de gene, i se vedea doar albul ochilor daţi peste cap, purta o simplă haină de casă şi avea în picioare nişte papuci îmblăniţi, ca şi cum ar fi fost extras din tihna unei încăperi. Părea mult mai bătrîn decît imaginea pe care le-o oferise şi, întrebîndu-se neliniştită cîtă vreme mai putea rezista, Or-alda se concentră pentru a-l sonda. N-avea nevoie decît de fracţiuni de secundă. Dar, pentru orice eventualitate, îi rechemă mai întîi pe plajă pe Arla şi Asp, cufundîndu-i în somn.

Apoi, calmă şi demnă, Harfa Marei Doamne se ocupă de Scat Mor. Şi nu-l expedie pe lumea lui decît atunci cînd înţelese totul.

Arla era cea din Babilon, dar o Arla care nu uitase. Dînd cu ochii de Ralt, şopti Ra-lit şi-şi duse mîna la sîn, unde nu mai avea nici urma unei răni. Asp n-o cunoştea, cum nu-i mai cunoştea nici pe Or-alda şi Ralt, pentru că era acel Asp ce fusese ucis de două ori din porunca Nobilei Ghilde şi căruia Scat Mor îi pregătea o a treia intrare în scenă. Scat Mor dispăruse.

Spre marea lor mirare, Ralt, Idomar şi Asp (Arla trăia într-o mirare continuă) se treziseră într-o încăpere necunoscută. Totul era alb, înccpînd cu pereţii şi sfîrşind cu fotoliile în care se pomeniră instalaţi, o imensă blană albă acoperea dalele albe, masa era albă, şi glastra de pe masă, şi floarea din glastră.

— De unde să încep? întrebă Or-alda. Ar trebui, poate, să vă cer iertare.

— Tu? izbucni Ralt.

Ţinea mîna Arlei în mîinile lui. Arla purta una dintre rochiile Arlei şi, la gît un pandativ dăruit de Or-alda înfăţişînd un licorn de aur alb, atîrnat de un lănţişor ale cărui verigi închipuiau tot atîţia şerpi minusculi care-şi muşcau cozile.

— Totul s-ar fi putut sfîrşi, încă de data trecută... vreau să spun, de la primul nostru contact cu lumea albă. Ce-i drept, am fi avut unele probleme cu Asp, zîmbi gerla, dar pînă şi ele puteau fi rezolvate. Oh, iartă-mă, adăugă văzînd că Asp ridică spre ea, în chip de salut, mîna dreaptă.

Un pahar se ivi în mîna lui.

— Să nu-mi spui...

— Gustă.

— Rece şi uşor sifonat, aşa cum se cuvine, recunoscu Asp.

Şi-şi duse paharul la inimă, plecîndu-şi fruntea.

— Din păcate, urmă Or-alda, încă nu-mi venea nici mie să cred că eram, într-adevăr... eu, din nou. Inorogul mă înspăimîntase, ivirea Arlei fusese însoţită de... unele greutăţi, cu toţii ne aflam sub tensiune, şi descompunerea lumii albe a însemnat un nou element de panică, pe care n-am fost în stare să-l stăpînesc. Dacă nu mi-aş fi pierdut cumpătul, aş fi evitat un supliment de chinuri pentru noi toţi.

Şi privi spre Ralt, care-i întoarse priviri dintr-o dată înceţoşate. Apoi mîngîie pletele Arlei şi-i sorbi zîmbetul întrebător, liniştind-o.

— Faptul că pe lumea albă Scat Mor se ferea de contactul psihic cu mine era semnificativ, reluă Or-alda. Trebuia să ajung din nou aici. În palatul lui Scat Mor mi-am controlat cu grijă gîndurile, mai mult, am izbutit să le fac liniştitoare pentru cel de

care atîrna întoarcerea mea în imaculat. Presupun că l-am convins de iremediabila mea mărginire sau, cel puţin, de faptul că nu are a se teme de mine. Drumul prin oglindă mi-a fost deschis. (Or-alda făcu o pauză.) Aş vrea să-i mulţumesc lui Idomar, şi să-i mulţumiţi cu toţii. Fără el n-aş fi putut face nimic... De vreme ce Scat Mor refuza contactul cu mine, m-am folosit de Idomar, de creierul lui, ca de o nadă.

— Nu-mi aminti, se strîmbă Idomar ducînd mîna la frunte.

— Trebuie să vă vorbesc despre omul ale cărui victime am devenit. Vă amintiţi că Idomar vedea în planeta Babel un imens penitenciar şi, în destinaţia dată acestei lumi, raţiunea pentru care fusese proclamată planetă interzisă...

— Şi n-am avut dreptate? o întrerupse Idomar.

— Cu ajutorul tău l-am adus aici pe Scat Mor, apoi l-am sondat. Lucrurile s-au dovedit a fi mai simple şi, totodată, mai complicate. Ipoteza ta nu explica tortura la care un mic grup de... epave, să rămînem la termenul introdus de tine, era supus pe Babel, iar corectivul adus de Ralt avea avantajul de a fi mai logic, depărtîndu-se totuşi de adevăr. Lăsaţi-mă să vă vorbesc despre Scat Mor... Cred că începuturile lui au fost ale unui navigator de excepţie, dublat de un om de ştiinţă pasionat de investigarea necunoscutului. A descoperit într-adevăr principiul „saltului galactic”, cunoscut de mult de către ştiinţa albă a gerlilor, fapt datorită căruia, de altfel, sîntem acum aici, după care...

— Un moment, o întrerupse din nou Idomar. Despre cine vorbeşti? Scat Mor cu care am avut de-a face e ultimul reprezentant al dinastiei instaurată pe Babel. De mai bine de patru sute de ani Alvar Mor, strămoşul lui, a rupt legăturile

cu Oficiul. Sînt date elementare, consemnate în orice manual de geografie cosmică sau de as- tronavigaţie.

Or-alda clătină din cap şi pletele ei albastre jucară pe spătarul alb al fotoliului.

— Nu, Idomar. Nici un manual nu consemnează asemenea date. Dă-mi voie să continui... Scat Mor a descoperit, aşadar, secretul călătoriilor „cvasiinstantanee” în afara hotarelor galaxiei, dar nu l-a destăinuit nimănui. Viaţa i-a fost o neîncetată vînzoleală printre aştri şi ştiu că, pe lîngă lumi moarte sau inospitaliere, a întîlnit lumi pe care viaţa a luat forme inimaginabile. Am citit în el, vii încă după ani de zile, fascinaţia morbidă exercitată de androginii de pe UI, repulsia faţă de alcătuirile monstruoase şi mimetice de pe Wrg, regretul îmbrăţişărilor epuizante ale făpturilor florale de pe Fejxas. Scat Mor a trăit mai intens decît oricare om al lumilor integrate, a trecut prin toate experienţele posibile... şi asta l-a pierdut. Presupun că „saltul galactic”, de care a uzat cu un egoism de neconceput, l-a pervertit, oferindu-i posibilitatea degustării tuturor senzaţiilor imaginabile, fără a mai vorbi de cele pe care nu le putem închipui. Şi Scat Mor a devenit un toxicoman de un fel neobişnuit — iremediabil şi vicios vînător de senzaţii. Pînă şi conştiinţa faptului că ascundea omenirii o descoperire de proporţiile călătoriilor cvasiinstantanee în afara galaxiei trebuie să-i fi dat satisfacţia puterii depline, izolîndu-l de oamenii lumilor integrate. Printre senzaţiile experimentate de el se afla şi cea a invulnerabilităţii. Vă amintiţi? „Scat Mor poate orice”...

— Am bănuit, spuse Idomar schimbînd o privire cu Ralt. Fiară, torţionar sau Asasin...

Dar revelaţiile Or-aldei împingeau pe planul al doilea tot ce putuse gîndi sau intui.

Împreună cu ceilalţi, atent, îi sorbea cuvintele.

— Totul a mers bine pentru el pînă a depăşit pragul vîrstei la care excesele de tot felul nu-l făcuseră să spere că va ajunge. Neputincios, ţintuit în fotoliu, Scat Mor s-a văzut pus în imposibilitatea de a-şi mai satisface viciul, deşi nevoia de senzaţii mereu reînnoite rămînea la fel de acută. Atunci... Or-alda privi pe rînd feţele celor ce ascultau încordaţi; ca pentru a se încredinţa de realitatea încăperii albe îşi roti privirile prin spaţiul imaculat, apoi, calmă, reluă: atunci a înfiinţat, pe trei din lumile integrate, Institutul *Cosmospect.* Presupun că reputaţia celui ce deţinea secretul „saltului galactic" a forţat mîna Oficiului, deoarece totul s-a petrecut legal. Şi, prin androizii din care şi-a alcătuit în exclusivitate personalul, Scat Mor a început să caute... epave, fiinţe zdrobite, deznădăjduite, dispuse să se agaţe de firul de pai pe care îl întindea: „realizarea imposibilului"... În starea în care ne aflam am înghiţit momeala. Culmea perfidiei a fost că, pentru, prevenirea eventualei descoperiri a dedesubturilor inumane şi deci ilegale ale activităţii institutului, fiecare dintre noi a semnat de bunăvoie o declaraţie certificînd că se supune în mod voluntar unei experienţe despre care nu afla nimic, mai bine-zis, în legătură cu care era înşelat.

— Dar Arla! protestă Ralt. Şi chiar Asp...

— Ai şi uitat în ce condiţii? Arla, înviată (las la o parte faptul că s-a căutat în mod deliberat o formulă în care să fie şi să nu fie ea) numai pentru a o ucide din nou. Asp, înviat numai pentru a fi din nou ucis sau pus să ucidă. În ce mă priveşte... dar ştiţi totul. Iar Idomar, silit să redevină ceea ce nu mai putea fi, un Asasin. Fiecare dintre „imposibilităţile realizate" pentru a ni se da iluzia că nu fusesem înşelaţi ascundea sau

se integra în principala realizare a imposibilului, singura care-l interesa pe Scat Mor: fără să ştim, am devenit paiaţele, saltimbancii lui. Ca să înţelegeţi, preciză Or-alda înălţîndu-şi braţele pentru a cere să fie ascultată pînă la capăt, fiecare dintre noi, mă refer evident la cei trei care s-au expus experienţei, continuă să se afle în încăperea în care a pătruns după ce a părăsit biroul împodobit cu holograme, unde fusese aşteptat de către un android anume programat.

Tăcuţi, Ralt şi Idomar schimbară o privire. Dacă Arla nu era decît intrigată de lunga convorbire pe care n-o putea urmări, dacă Asp asculta sorbindu-şi poralul şi fără să pară tulburat, acelaşi gînd îi alarma pe toţi trei. Dar pierduseră din vedere că femeia care le făcea faţă era Or-alda.

— Nu vă temeţi, spuse ea cu un zîmbet trist, nu mi-am pierdut minţile. Amintiţi-vă că ne-am întrebat de ce nici unul dintre noi nu-şi aduce aminte ce reprezentau hologramele şi nici ce s-a întîmplat după ieşirea lui din biroul în care fusese aşteptat. Pentru că eram aşteptaţi, fusesem identificaţi şi fiecăruia dintre noi i se pregătise, într-o vitrină, imaginea care, în mod necesar, trebuia să-l atragă. Faptul că fusesem aleşi doar cîte unul pe fiecare dintre lumile noastre nu constituia decît o măsură de precauţie suplimentară, trei dispariţii simultane putînd da de gîndit, pe cînd o singură absenţă, a unui personaj dezechilibrat, avînd toate şansele să fie luată drept sinucidere. În sfîrşit, pentru eventualitatea cu totul improbabilă că s-ar fi deschis o anchetă serioasă şi s-ar fi ajuns pînă la sediile Institutului *Cosmospect,* unde am fi fost găsiţi, presupun că măsurile în vederea suprimării

noastre fuseseră prevăzute, declaraţiile semnate de noi absolvind institutul de orice urmărire penală.

— Dacă înţeleg bine... începu Asp, dar se opri, aş- teptînd probabil ca Ralt sau Idomar să intervină, ca unii ce se aflau direct implicaţi.

— Continuă, Or-alda, se mulţumi să spună Idomar.

— Nu ştiu dacă Asp, a înţeles într-adevăr bine, dar Babel *nu* există. Aşa cum n-a existat niciodată o dinastie Mor, nici o planetă interzisă. Vă daţi seama că, în asemenea condiţii, nici noi nu puteam exista *aici.*

— Am ştiut, izbucni Idomar. Nimeni nu învie. Totul era imaginat, pînă şi steagul lui Dral.

— Totul era sugerat, preciză Or-alda. Părăsind biroul cu holograme am intrat fiecare în cîte o încăpere unde am fost adormiţi, pentru a ni se implanta în conştiinţă „rolurile" ce urmau să devină viaţa noastră pe imaginara planetă Babel. Nu m-am străduit să aflu numele scenariştilor, regizorilor şi scenografilor cărora li s-a încredinţat compunerea psihodramei (presupun, de altfel, că erau tot androizi), toate întîmplările prin care am trecut şi cadrul în care ele au avut loc au fost însă prevăzute de ei pînă în cele mai mici amănunte. Ca în cazul tuturor actorilor, doar interpretarea, trăirile ne aparţineau, dar era de aşteptat ca ele să fie cu atît mai convingătoare cu cît scenariul fusese conceput în funcţie de biografiile noastre, de punctele lor cele mai dureroase, anume alese pentru ca să participăm total, dăruindu-ne trup şi suflet unor roluri pe care nu le consideram ca atare, de vreme ce ne apăreau drept autentice fapte de viaţă.

— Şi toate pentru satisfacerea unui singur spectator, şopti Ralt.

— A unui spectator care se afla în permanent contact psihic cu actorii, căci pe Scat Mor nu-l interesau cuvintele şi nici jocul tradus prin mişcări şi gesturi, el urmărea jocul interior al actorilor săi, savurîndu-le neliniştea şi speranţele, incertitudinea şi sfîşierile. Scenariul prevedea alternări de situaţii în aşa fel conceput încît fiecare dintre noi să fie nevoit să-i furnizeze senzaţii paroxistice.

— Un vampir, se strîmbă Asp.

— Anihilat, pînă la urmă, de victimele sale. Greşeala, de altfel, nu ţinea de scenariu. Scat Mor era permanent în contact cu noi, numai că nu trebuia s-o ştim. Scrupulos,

scenaristul şi-a luat măsurile de precauţie în eventualitatea unei, fie şi improbabile, agresiuni psihice venită din partea unei victime împinsă la disperare şi a prevăzut ca dispoziţiile lui Mor să fie înregistrate, ceea ce reducea contactul *conştient* cu noi la cea mai inofensivă expresie. Dar viciul s-a dovedit mai puternic şi Scat Mor n-a putut renunţa la intervenţiile *directe* în mintea fiecăruia dintre actorii lui. Înţelegînd primejdia, s-a ferit să mă contacteze atunci cînd mă ştia în deplinătatea puterilor, aici, pe lumea albă, dar n-a prevăzut că puteam ajunge la el indirect, prin creierul lui Idomar, sau a hotărît să înfrunte primejdia, senzaţie neprevăzută în scenariu.

— Dar finalul prevăzut? întrebă Idomar.

— Presupun că, dacă piesa s-ar fi desfăşurat pînă la capăt, am fi fost, în cele din urmă, abandonaţi. Fie că unii dintre noi şi-ar fi pierdut minţile, fie că ni s-ar fi dat drumul după o prealabilă ştergere din amintire a episodului *Cosmospect* (şi, fiindcă veni vorba, termenul nu însemna cosmospecţie, aşa cum Oficiul fusese încunoşti- inţat, ci spectacol cosmic...), cînd am fi devenit realmente nişte epave nemaireprezentînd nici o primejdie pentru Scat Mor.

În tăcerea ce se lăsă auziră cu toţii foşnetul valurilor albe. Era dintr-o dată atîta pace, încît se destinseră în fotolii şi, cu privirile voalate, reluară în minte firul re-velaţiilor Or-aldei, amintindu-şi cîte un amănunt al rolului jucat pe Babel şi constatînd că-l pot integra în ansamblul căruia îi căzuseră victime. Dar în perimetrul alb al încăperii totul le şi apărea depărtat, simplă succesiune de imagini violent colorate ale unui trecut închis, consumat, şi de care preferau să uite.

— Ai spus că sîntem încă… acolo, tresări Idomar într-un tîrziu, iar Or-alda îl privi lung înainte de a răspunde:

— Toţi trei, da, sîntem încă acolo. Mai ţineţi minte că pe nava ce ne ducea chipurile pe Babel v-am făgăduit că vom fi prieteni? Aşa a fost, şi mă simt legată de voi prin tot ce am îndurat... Or-alda făcu o pauză. Faţa ei de aur mat deveni şi mai gravă. Acum… e timpul să alegeţi. Mintea noastră poate închipui ceea ce nu există. Cuvîntul creaţie figurează în toate limbile făpturilor raţionale, şi de

la prima unealtă pînă la opera de artă sau organizarea socială, omenirile au imaginat mai întîi, pentru a realiza apoi. Multe închipuiri rămîn totuşi la stadiul de vis sau de coşmar, fără a izbuti să capete consistenţa realităţii. Din păcate, în primul caz, din fericire, într-al doilea... Ştiinţa albă a gerlilor a descoperit de mult că iluzia, imaginea poate deveni concretă, de vreme ce nu e nici ea decît o formă de energie convertibilă. Babel era o simplă imagine implantată în creierii unor fiinţe adormite, ca şi Arla, ca şi Asp, acum însă, Babel, Arla şi Asp există, după cum noi trei, Ralt, Idomar şi cu mine nu eram pe Babel decît nişte imagini implantate în propriile noastre creiere manipulate pe trei lumi diferite şi acum existăm, în carne şi oase. Dar existăm de două ori, aici şi în încăperile-laborator ale *Cosmospect*-ului... Experienţa e neobişnuită şi nu ştiu ce poate rezulta de pe urma dedublării noastre. Poate că nimic, în ce ne priveşte pe noi, cei de pe Babel. Dar nu mi-e indiferent nici ce i se întîmplă Or-aldei de pe Gerl, a cărei soartă nu se mai poate desfăşura decît între limitele demenţei sau declasării. Pe de altă parte, legătura psihică dintre noi două nefiind complet întreruptă, traumele psihismului Or-aldei de pe Gerl, odată scoase din laborator, ar putea avea ecouri nedorite în mine, cea de pe Babel. Spun ar putea, pentru că totul e incert... Dar am cîntărit lucrurile şi, în ce mă priveşte, am optat. Rămîn aici, sacrificînd-o pe cea cu care nu vreau să mă mai identific, fără să mă pot hotărî totuşi s-o condamn la existenţa degradantă ce o aşteaptă. Alegerea, din nou, poate comporta primejdii: nu ştiu cum voi reacţiona la şocul pe care, cu siguranţă, moartea pe Gerl mi-l va pricinui. Am hotărît cu toate astea să-mi asum riscurile şi, dacă v-am înfăţişat cazul meu, am făcut-o pentru

că mi-era mai uşor. Apreciaţi singuri în ce măsură problemele fiecăruia dintre voi se aseamănă sau diferă de problemele mele şi, în deplină libertate, alegeţi între existenţa pe Babel sau reluarea ei pe lumile de pe oare veniţi.

— Fără Arla? strigă Ralt. Am ales demult, Or-alda.

Gerla zîmbi. Apoi, gravă din nou, îşi întoarse privirile către Idomar.

— Mai am de vorbit cu Asp, căruia n-am apucat să-i pun cîteva întrebări, spuse el. Pe urmă (şi zîmbi *viu,* aşa cum de scurtă vreme învăţase), pe urmă... Rămîn cu voi, Or-alda.

— Aşa am sperat, mărturisi ea. N-am vrut să vă influenţez, dar am sperat să rămînem uniţi. Cît priveşte alegerea lui Asp...

— Nu uitaţi, îi tăie el vorba, că, mulţumită fratelui Idomar, sînt singurul dintre voi care ştie foarte bine cum ar arăta pe Marte. Şi-apoi, dacă cel ce s-a ostenit să te aducă la tăcere ţine să reia dialogul, nu-i cuviincios să-l refuzi...

Şi Asp îşi lăsă palma peste genunchiul lui Idomar.

— Pe Arla n-o pot întreba, mai spuse Or-alda, dar Ralt şopti:

— Priveşte-o.

Arla îşi culcase obrazul pe mîna lui. Şi, în clipa de tăcere în care cu toţii se uitară la ea, fîşîitul mării răsună din nou, calmă promisiune a unui timp darnic.

— Destindeţi-vă, ceru Or-alda.

Apoi, închizînd ochii, îşi cuprinse în palmă brăţara verde. Şi trupul i se zgîrei pe fotoliu aidoma trupurilor lui Ralt şi Idomar atunci cînd sfredelul încins le străpunse tîmplele. Fiecare dintre ei se văzu întins pe cîte o masă în mijlocul unui păienjeniş de fire colorate, se văzu zvîc- nind şi zvîrcolindu-se, rupîndu-şi legăturile şi ridicîndu-se cu faţa crispată, cu ochii larg deschişi. O mulţime de sonerii se

dezlănţuiră. Ei se prăbuşiră apoi fulgeraţi şi replicile lor de pe Babel îşi simţiră creierii arzînd. Totul se desfăşură repede pentru Asp şi Arla, care săriseră de pe fotoliile lor şi se străduiau să-i aducă în simţiri, dar ecoul morţii trupurilor condamnate se distorsionă aberant în receptorii lui din încăperea albă, dilatîndu-se pe o durată insuportabilă, în care agonizară efectiv.

Sîrme incandescente, nervii vehiculau o asemenea încărcătură de durere, încît ţipătul fiecărui boţ de carne sîngerîndă închis în pielea parcă jupuită se topea mai întîi în urletul indescriptibil al întregii alcătuiri martirizate. Îndată însă suferinţele multiple se decalară într-un rafinament al toturii, particularizîndu-se. Fiecare organ schingiuit îşi transmise moartea specifică în creierele sfîrtecate şi clipa deveni infern, succesiune de morţi nerepetabile în care celulele plesneau, împroşcau, se liche- fiau, sfîrîiau în propriul lor jar exaltînd oroarea apocalipselor distincte ce marcau, fiecare, destrămarea unui univers. Pentru că, odată cu sfîrşitul celor trei, toate universurile explodară, aşa cum în miriade de rînduri mai explodaseră, dăinuind.

Or-alda, cea dintîi, deschise ochii. Ralt şi Idomar gemeau, cu capetele lăsate în piept.

Atunci, alb pe albul cerului, capul inorogului se ivi în cadrul ferestrei deschise. Cornul alb pătrunse în încăpere aţintindu-se asupra Or-aldei, care zîmbi istovită. Iar inorogul necheză uşurel şi-şi scutură coama, de parcă ar fi făcut să fluture steagul suplu şi neprihănit al noii lumi dăruită speranţelor.

Pe albul ei se putea înscrie orice.

Epilog

Aparatele instalate într-una dintre locuinţele personalizate ale lui Scat Mor, celebrul om de ştiinţă şi explorator al spaţiului cosmic, de soarta căruia nu se mai ştia, nimic de multă vreme, au anunţat pe toate lumile integrate, astăzi, la 16,03 ora locală, încetarea din viaţă la vîrsta de 98 de ani a celui care va rămîne în istorie drept descoperitorul „saltului galactic".

Căci marele dispărut şi-a respectat promisiunea şi testamentul său, ascuns pe Lună într-un loc precizat de apartamentul de pe Terra căruia, supremă originalitate, i-a fost implantată personalitatea lui Scat Mor însuşi (astfel încît chiar glasul defunctului a furnizat coordonatele ascunzătorii aflate pe faţa nevăzută a Lunii, în Marea Visului) a fost adus la cunoştinţa Oficiului. Iar testamentul cuprinde, printre altele, expunerea detaliată a principiului „călătoriilor cvasiinstantanee". Ia astfel sfîrşit acerba „polemică a galaxiilor", sînt autentificate obiectele extragalactice din muzeul Mor de la Göttingen şi se recunosc post-mortem meritele unuia dintre marii fii ai Pămîntu- lui, deschizătorul călătoriilor

extragalactice, omul care ne-a oferit cheia Universului.

Nu vor întîrzia desigur speculaţiile în jurul motivelor care l-au determinat pe Scat Mor să pună la dispoziţia omenirii, abia după moarte, senzaţionalul rezultat al cercetărilor sale. În ce ne priveşte, ne exprimăm convingerea că geniul celui ce ne-a părăsit a intuit primejdiile potenţiale ale descoperirii sale şi a ţinut să ne avertizeze
asupra riscurilor cărora o omenire probabil insuficient pregătită pentru marele salt dincolo de hotarele galaxiei va avea să le facă faţă în confruntarea cu enigmaticele civilizaţii extragalactice, pe care le cunoaştem din lucrările savantului. Vedem, aşadar, în amînarea divulgării marelui secret ultima şi suprema dovadă de responsabilitate a bărbatului care şi-a dăruit întreaga viaţă ştiinţei, ultima şi suprema afirmare a dragostei şi grijii omului de ştiinţă faţă de viitorul speciei.

Scat Mor va fi depus în Panteonul Lumilor Integrate, alături de marii binefăcători ai omenirii. Oficiul a decretat o zi de doliu pentru cinstirea amintirii sale. Ea va rămîne un veşnic exemplu însufleţitor pentru noile generaţii ce vor purta mesajul lui Hommo Sapiens printre stele.

Extras din videoziarul Integral, *13 iulie 2651*

Observatorul astronomic de pe Himalaya semnalează apariţia unei noi planete în jurul Proximei din Centaur. Fenomenul inexplicabil va sta în centrul dezbatefilor viitorului congres de astronomie de la Copenhaga.

Extras din Buletinul Oficiului, *13 iulie 2651*

Printr-o ciudată coincidenţă, dispariţia celebrului om de ştiinţă Scat Mor a fost marcată de trei puternice explozii care au distrus, pe Terra, Venus şi Marte, sediile institutelor Cosmospect. *Primele cercetări par să pună dezastrele pe seama unor scurtcircuite în lanţ. Deşi accidentele au avut loc după ora de închidere a birourilor, autorităţile au descoperit rămăşiţele cîte unei persoane în fiecare dintre sediile distruse. Investigaţiile continuă.*

Extras din Buletinul Oficiului, *13 iulie 2651*

Şi acum:

— Bună dimineaţa, Arla şi Ralt.

— Bună dimineaţa, Or-alda şi Idomar.

Am încheiat.

Bătrînul Asp av Tald su Arit v-a scris povestea. Sîntem mai înţelepţi şi, poate, mai buni.

E mult?

E puţin?

E de ajuns.

VLADIMIR COLIN (1921-l991)

Cel care ne-a părăsit la 6 decembrie 1991 - prozatorul, criticul, eseistul, traducătorul - a fost şi rămîne maestrul de necontestat al basmului, al literaturii fantastice şi science-fiction româneşti moderne, un explorator fin şi erudit al acelei no man's land dintre real şi ireal, dintre sacru şi profan.

Tradus în 15 limbi, cărţile sale au primit numeroase premii în ţară şi străinătate: Premiul Asociaţiei Scriitorilor din Bucureşti (1972, preşedintele juriului Marin Preda) pentru volumul *Capcanele timpului,* Premiul Uniunii Scriitorilor (1979, preşedintele juriului Nichita Stănescu) şi Marele Premiu la Eurocon III (Strezza, Italia, 1980) pentru romanul *Babel,* Marele Premiu European „Provincia di Trento" al Universităţii din Padova (Italia, 1980) pentru basme, Premiul Societăţii Europene pentru Literatură Fantastică şi SF (San Marino, 1989) pentru întreaga operă.

Deschisă cu romanul *Babel,* reeditarea scrierilor lui Vladimir Colin în cadrul colecţiei *Opere complete* a editurii Nemira va fi structurată astfel:

proză science-fiction: *Babel* (roman), *Dinţii lui Cronos* (povestiri), *Divertisment pentru vrăjitoare* (microroman), *Capcanele timpului* (povestiri);

proză fantastică: *Pentagrama* (roman). *Un peşte invizibil* (povestiri), *Grifonul lui Ulise* (roman), *Timp cu călăreţ şi corb* (roman) *Imposibila oază* (povestiri);

basme: *Legendele Ţării lui Vam* (basme mitologice), *Basmele Omului, Zece poveşti pitice* şi *Xele, motanul din stele.*

C U P R I N S

Ralt	5
Idomar	20
Or-alda	35
Nobila Ghildă	50
Scat Mor	60
Cosmospect	76
Gnomon	91
Gerlii	107
Epilog	124
Remember Colin	126

Consilier literar: Valentin Nicolau
Redactor: Marcela Ionescu
□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□
Tehnoredactor: Emil Bărbulescu
Apărut 1992 Bucureşti
Coli de tipar 8; Format 16/54 x 84
Tipărit sub comanda nr. 5087/92
Imprimeria „Bacovia” Bacău, str. Mioriţei nr. 27

colecția
opere
complete

VLADIMIR COLIN

BABEL

UN ADMIRABIL ROMAN, DISTINS CU PREMIUL ASOCIAȚIEI SCRIITORILOR DIN BUCUREȘTI (1979, PREȘEDINTELE JURIULUI NICHITA STĂNESCU) ȘI CU PREMIUL EUROPA LA AL V-LEA CONGRES EUROPEAN DE SCIENCE-FICTION (1980, STRESA, ITALIA).

BABEL, PLANETA INTERZISĂ. O LUME ÎNCHISOARE DOMINATĂ DE *SCAT MOR*, CEL CARE ȘTIE ȘI POATE ORICE. O LUME UNDE REALITATEA SE AMESTECĂ ATÎT DE INTIM CU ILUZIA ÎNCÎT OAMENII SE INDOIESC DE PROPRIA LOR EXISTENȚĂ. O LUME UNDE PREZENTUL SE CONFUNDĂ CU TRECUTUL ȘI VIITORUL, UNDE NIMIC NU ESTE CU PUTINȚĂ, DAR TOTUL ESTE CU PUTINȚĂ.

EDITURA NEMIRA
1992

ISBN 973 - 95576 - 8 - 6 PREȚ 148 + 2 TL = 150 LEI